

**Biotechnical
Center**

ELABORAT

**PROCJENE UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU POSLOVNOG
OBJEKTA - KLANICA ZA ŽIVINU LOCIRAN NA KATASTARSKOJ
PARCELI BR. 1284/2 U K.O. SLATINA 1 U ZAHVATU PUP-a
ANDRIJEVICA**

NOSILAC:

„NAŠE PILE“ D.O.O.

Ul. Branka Deletića br.bb | 84320 Andrijevica

LOKACIJA: Ul. Slatina, Andrijevica, OPŠTINA ANDRIJEVICA

Andrijevica, jul, 2023. godine

PU Biotehnički Centar, Ul.Rakonje XV/13, 84000 Bijelo Polje

Broj: 01/02/23

Datum: 12.07.2023.godine

ELABORAT O PROCJENI UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU

**POSLOVNOG OBJEKTA - KLANICA ZA ŽIVINU LOCIRAN NA
KATASTARSKOJ PARCELI BR. 1284/2 U K.O. SLATINA 1 U
ZAHVATU PUP-a ANDRIJEVICA**

Direktor Biotehničkog Centra:

Mr Dejan Zejak dipl.ing.agr.

NAZIV:

Poslovni objekat klanica za živinu lociran na katastarskoj parceli br. 1284/2 u K.O. Slatina
1 u zahvatu PUP-a Andrijevića

NOSIOC PROJEKTA:

Naše pile” d.o.o.,Andrijevića
Ul. Slatina br.bb, 84320 Andrijevića

NOSIOC IZRADA ELABORATA:

Privatna Ustanova „Biotehnički Centar“,
Ul.Rakonje XV/13, 84000, Bijelo Polje

OBRADIVAČI - TIM :

Mr Dejan Zejak, dipl.ing. agronomije

Danijela Krnetić, dipl.inž. poljoprivrede

Aleksandra Veljković, dipl.inž.ahritekture

Saradnik: Bojana Zejak spec.zaštite životne sredine

MP

Direktor
P.U.,„Biotehnički Centar“:

(Mr Dejan Zejak,dipl.ing.agr.)

SADRŽAJ

1. Opšte informacije	4
2. Opis lokacije	7
3. Opis projekta	22
4. Izvještaj o postojećem stanju segmenata životne sredine	65
5. Opis mogućih alternativa	65
6. Opis segmenata životne sredine	68
7. Opis mogućih značajnih uticaja projekta na životnu sredinu	73
8. Opis mjera za sprječavanje, smanjenje ili otklanjanje štetnih uticaja	85
9. Program praćenja uticaja na životnu sredinu	92
10. Netehnički rezime informacija	97
11. Podaci o mogućim teškoćama	98
12. Rezultati sprovedenih postupaka	98
13. Dodatne informacije	98
14. Izvori podataka	98
Prilog	

1.0. OPŠTE INFORMACIJE

NAZIV PROJEKTA:

Poslovni objekat klanica za živinu lociran na katastarskoj parceli br. 1284/2 u K.O. Slatina
1 u zahvatu PUP-a Andrijeviča

NOSIOC PROJEKTA:

“Naše pile” D.O.O., Andrijeviča
Ul. Slatina br.bb, 84320 Andrijeviča
Registarski broj: 50997479
PIB: 03396312
Šifra djelatnosti: 1012 - Prerada i konzervisanje živinskog
mesa;
Telefon : 067525475
Mobilni : 067 230 121
E-mail: mralevic11@gmail.com

ODGOVORNA OSOBA:

Milorad Ralević
Ul. Slatina br.bb, 84320, Andrijeviča

OBRAĐIVAČI ELABORATA:

Mr Dejan Zejak, dipl.ing. agronomije
Danijela Krnetić, dipl.inž. poljoprivrede
Aleksandra Veljković, dipl.inž. arhitekture
Saradnik: Bojana Zejak spec.zaštite životne sredine

Biotechnical Center

Na osnovu člana 19. Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu („Sl. list RCG“, br. 80/05 i „Sl. list CG“, br. 40/10, 73/11, 40/11, 27/13, 52/16 i 75/18), donosim:

RJEŠENJE

O formiranju multidisciplinarnog tima za izradu „**Elaborata procjene uticaja na životnu - Poslovni objekat klanica za živinu lociran na katastarskoj parceli br. 1284/2 u K.O. Slatina 1 u zahvatu PUP-a Andrijevica**“

Multidisciplinarni tim čine:

Mr Dejan Zejak, dipl.ing. agronomije

Danijela Krnetić, dipl.inž. poljoprivrede

Aleksandra Veljković, dipl.inž.ahrtekture

Saradnik: Bojana Zejak spec.zaštite životne sredine

Stručna lica ispunjavaju uslove predviđene članom 19. Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu („Sl.list RCG“ br. 75/18). Multidisciplinarni tim se prilikom izrade Elaborata procjene uticaja na životnu sredinu mora pridržavati Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu („Sl.list RCG“ br. 75/18) i drugih zakonskih i podzakonskih propisa koji regulišu ovu oblast, kao i Projektnog zadatka za izradu izradu „**Elaborata procjene uticaja na životnu - Poslovni objekat klanica za živinu lociran na katastarskoj parceli br. 1284/2 u K.O. Slatina 1 u zahvatu PUP-a Andrijevica**“

Za koordinatora izrade Elaborata određen je mr Dejan Zejak dipl.ing.agr..

Napomena: Registracija Biotehničkog Centra i dokazi o ispunjenim uslovima u smislu člana 19. Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu („Sl.list CG“ br. 75/18) dati su u prilogu Elaborata

**Direktor
Biotehničkog Centra:**

(Mr Dejan Zejak, dipl.ing.agr.)

PROJEKTNI ZADATAK

Izraditi „Elaborat procjene uticaja na životnu - Poslovni objekat klanica za živinu lociran na katastarskoj parceli br. 1284/2 u K.O. Slatina 1 u zahvatu PUP-a Andrijevića“ u vlasništvu „Naše pile“ doo iz Andrijevice.

Rješenjem Sekretarijata za opštu upravu, društvene djelatnosti, urbanizam, komunalnu djelatnost i zaštitu životne sredine Opštine Andrijevića Br.322-11/2022-045/2 od 03.11.2022. godine, utvrđuje se da je za objekat klanica za živinu lociran na katastarskoj parceli br. 1284/2 u K.O. Slatina 1 u zahvatu PUP-a Andrijevića“ potrebna izrada Elaborata procjene uticaja na životnu sredinu.

Planirani objekat investitora „Naše pile“ je upisan u LN br. 476, lociran na katastarskoj parceli br. 1284/2 u KO Slatina 1, Andrijevića. Radi se na osnovu UTU uslova UPI br.322-224/2021-0458/1 od 09.01.2022, Opština Andrijevića, idejnog i glavnog projekta koji je urađen od strane INTESA Group doo, Bijelo Polje u 2023.godini. Proces klanja brojlera i prerade živinskog mesa u planiranom objektu „Naše pile“doo, se odvija u namjenskom objektu. Bruto površina projektovanog objekta u osnovi prizemlja iznosi $P=488.123 \text{ m}^2$. Za obracun indeksa zauzetosti racunata je osnova prizemne etaze, što čini indeks zauzetosti od 0,29 što je manje od dozvoljenom indeksu zauzetosti od 0,80. Vertikalni gabariti objekta su Pr+0, ukupna bruto građevinska površina projektovanog objekta iznosi: Ukupna BRGP objekta iznosi 488.123 m^2 . Projektovani indeks izgradjenosti je 0,29 sto je manje od dozvoljenog zadatog indeksa izgradejnosti od 0,80. Neto površina prizemne etaze iznosi $P=437,730 \text{ m}^2$. Ukupna NETO površina objekta iznosi $437,730 \text{ m}^2$. Zadate građevinske linije koje su date urbanističko tehničkim uslovima su ispoštovane tako da je objekat lociran unutar ili do zadatih građevinskih linija. Ukupna visina projektovanog objekta od kote konačno zaravnatog terena do najvisočije tačke objekta je 5,78m. Objekat je projektovan da zadovolji sve potrebe poslovanje klanice za zivinu, kao i arhitektonsko oblikovanje, prostornu organizaciju kao i samo vizuelnu definiciju objekta, koji se koriste u ovoj djelatnosti. Objekat se nalazi u mjestu slatina, potez Lugovi, naselje Slatina, opština Andrijevića. Rješenjem se nalaže da nosilac projekta investitor „Naše pile“ doo iz Andrijevice, izradi „Elaborat procjene uticaja na životnu - Poslovni objekat klanica za živinu lociran na katastarskoj parceli br. 1284/2 u K.O. Slatina 1 u zahvatu PUP-a Andrijevića“

U cilju sprovođenja rješenja Sekretarijata za opštu upravu, društvene djelatnosti, urbanizam, komunalnu djelatnost i zaštitu životne sredine Opštine Andrijevića Br.322-11/2022-045/2 od 03.11.2022. godine, utvrđuje se da je za objekat klanica za živinu lociran na katastarskoj parceli br. 1284/2 u K.O. Slatina 1 u zahvatu PUP-a Andrijevića“ potrebna izrada Elaborata procjene uticaja na životnu sredinu investitora Naše pile doo, Andrijevića, neophodno uraditi Elaborat procjene uticaja na životnu sredinu. Elaborat procjene mora biti urađen u skladu sa Zakonom o procjeni uticaja na životnu sredinu („Sl.list CG“ br. 75/18), Pravilnikom o sadržini elaborata procjene uticaja (Sl.list RCG broj 14/07) i drugim zakonskim i podzakonskim propisima koji se odnose na predmetni objekat i njegov uticaj na kvalitet životne sredine.

MP

INVESTITOR:
„Naše pile“ D.O.O.
Direktor:
Milorad Ralević

2.0. OPIS LOKACIJE

2.1. OPŠTI PODACI O VRSTI I NAMJENI OBJEKTA

Objekat investitora “Naše pile” je upisan u LN br. 476, lociran na katastarskoj parceli br. 1284/2 u KO Slatina 1, Andrijeвица. Radi se na osnovu UTU uslova UPI br.322-224/2021-0458/1 od 09.01.2022, Opština Andrijeвица, idejnog glavnog projekta koji je urađen od strane INTESA Group doo, Bijelo Polje u 2023.godini. Proces klanja brojlera i prerade živinskog mesa u planiranom objektu “Naše pile” doo. Bruto površina projektovanog objekta u osnovi prizemlja iznosi $P=488.123 \text{ m}^2$. Za obracun indeksa zauzetosti racunata je osnova prizemne etaze, što čini indeks zauzetosti od 0,29 što je manje od dozvoljenom indeksu zauzetosti od 0,80. Vertikalni gabariti objekta su Pr+0, ukupna bruto građevinska površina projektovanog objekta iznosi: Ukupna BRGP objekta iznosi 488.123 m^2 . Projektovani indeks izgradjenosti je 0,29 sto je manje od dozvoljenog zadatog indeksa izgradejnosti od 0,80. Neto površina prizemne etaze iznosi $P=437,730 \text{ m}^2$. Ukupna NETO površina objekta iznosi $437,730 \text{ m}^2$. Zadate građevinske linije koje su date urbanističko tehničkim uslovima su ispoštovane tako da je objekat lociran unutar ili do zadatih građevinskih linija. Ukupna visina projektovanog objekta od kote konačno zaravnatog terena do najvisočije tačke objekta je 5,78m. Objekat je projektovan da zadovolji sve potrebe poslovanje klanice za zivinu, kao i arhitektonsko oblikovanje, prostornu organizaciju kao i samo vizuelnu definiciju objekta, koji se koriste u ovoj djelatnosti. Objekat se nalazi u mjestu slatina, potez Lugovi, naselje Slatina, opština Andrijeвица.

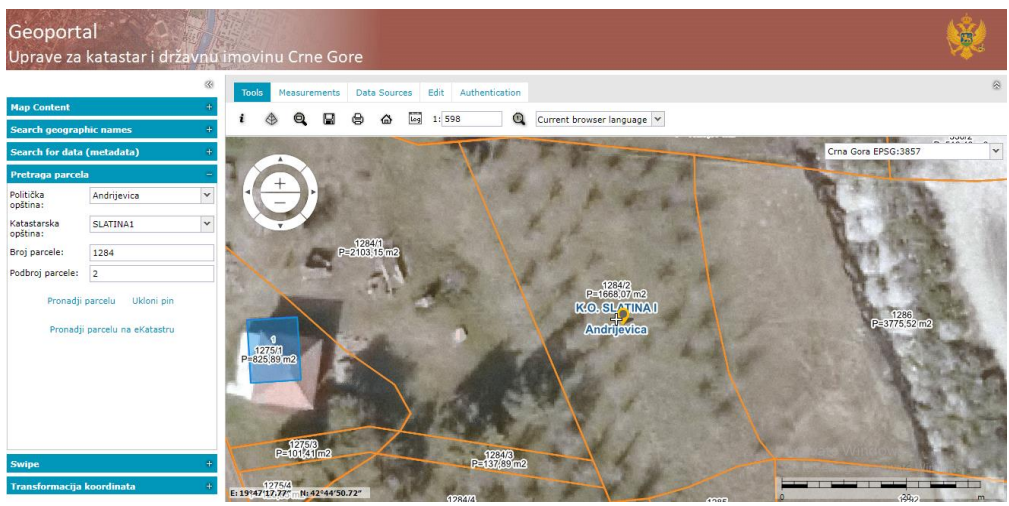
2.2. OPIS LOKACIJE OBJEKTA

Objekat klanice “Naše pile” doo će biti lociran na katastarskoj parceli br. 1284/2 u KO Slatina, Andrijeвица. Lokacija i sami objekta je prikazan na Sl. od 1 do 9.

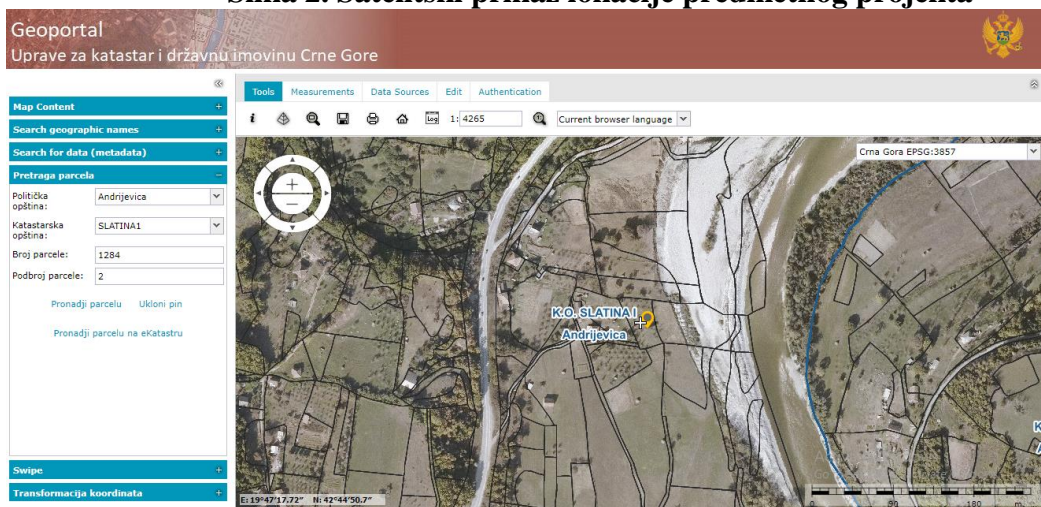
Izvor: www.goglemaps, oktobar, 2022. godine

Slika 1. Lokacija predmetnog projekta

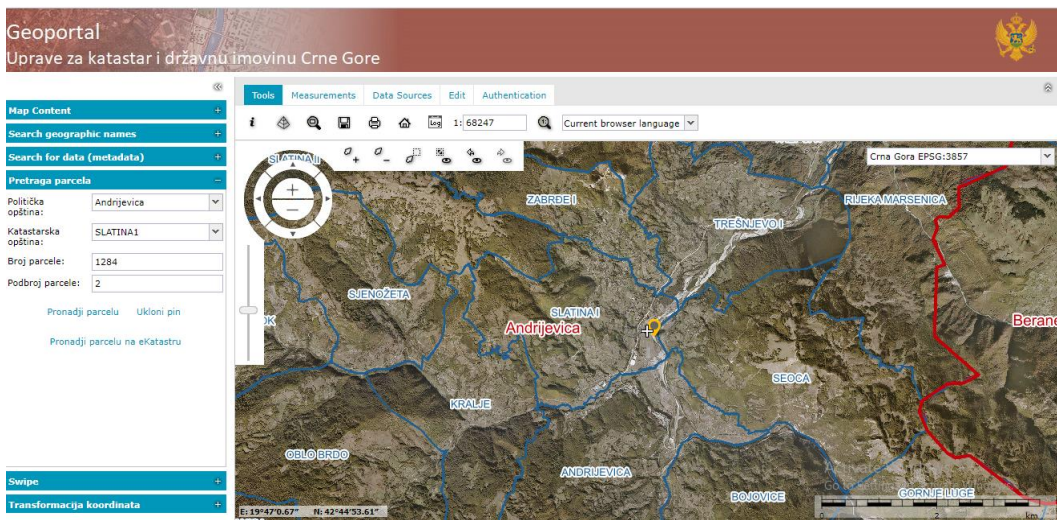
Izvor: www.geoportal.co.me, oktobar, 2022.godine

Slika 2. Satelitski prikaz lokacije predmetnog projekta

Izvor: www.geoportal.co.me, oktobar, 2022.godine

Slika 3. Prikaz šire lokacije predmetnog projekta

Izvor: www.geoportal.co.me, oktobar, 2022.godine

Slika 4. Prikaz makro lokacije predmetnog projekta

U neposrednoj blizini planiranog Objekta „Naše pile“ doo, Andrijevića, prolazi lokalni asfaltni put Berane-Andrijevića udaljen 177m, najbliži porodični stambeni objekat

kuća Račića je udaljena 50 m, korito rijeke Lim 133m, objekat bivše fabrike „Soko Štark“ udaljen je 156m, hotel „Komovi“ oko 1480m, fabrika peleta „Biotel“ 1240m, gradska kapela 1070m, spomen park „Knjaževac“ oko 1100m, dom zdravlja 1533m, Pošta 1600m.

Objekat i sami prostor se nalazi u naselju Slatina potez Lugovi, mjesto Slatina, lociran u KO Slatina 1, opština Andrijevića. Objekat je lociran na kat.parcel br 1284/2 KO Slatina, upisana u LN br.476 KO Slatina 1, opština Andrijevića.

Slika 5. Izgled predmetne lokacije sa njenim okruženjem, oktobar 2022. godine

U bližoj okolini predmetnog objekta ne postoje izvorišta vodosnabdjevanja. Drugih vodnih objekata kako na lokaciji, tako i u njenoj bližoj okolini, nema.

Slika 6. Predmetna lokacija sa njenim okruženjem, oktobar 2022. godine

Predmetna lokacija se u listu nepokretnosti vodi kao “šuma, pašnjak, voćnjak, neplodna zemljišta”. U okolini predmetne lokacije nalaze se individualno stambeni objekat Račić. Pored i u blizini lokacije prisutna je raznolika vegetacija autohtonog porijekla. Predmetna lokacija se nalazi van zone vodoizvorišta i ista ne pripada zaštićenom području. Na predmetnoj lokaciji nijesu registrovana nepokretna kulturna dobra. Uvidom u raspoloživu dokumentaciju utvrđeno je da na lokaciji nema vidljivih ostataka materijalnih i kulturnih dobara koji bi ukazivali na određena i moguća arheološka nalazišta.

2.2.a. Postojeće korišćenje zemljišta

Ukupna površina zemljišta uvidom u LN br.476, dana 19.04.2022. godine, na katastarskoj parceli broj 1284/2 KO Slatina 1, opština Andrijevića, iznosi 1692 m².

Površina zemljišta na kojoj će se nalaziti objekat-klanica iznosi, **P=488.123m²**, dok cijeli objekat (*Dato na Sl.13-19*) zauzima **437,730 m²**.

Slika 7. Lokacija na kojoj je planiran objekat, oktobar 2022.godine

Na predmetnoj lokaciji nema močvarnih djelova. Nema šumskih površina. Ova lokacija ne pripada zaštićenom području u bilo kom pogledu.

Slika 8. Lokacija budućeg objekta, oktobar 2022.

Slika 9. Lokacije, oktobar 2022.

Slika 10.List nepokretnosti objekta

UPRAVA ZA KATASTAR
I DRŽAVNU IMOVINUPODRUČNA JEDINICA
ANDRIJEVICABroj: 110-919-77/2022
Datum: 24.02.2022.
KO: SLATINA1CRNA GORA
UPRAVA ZA KATASTAR I DRŽAVNU IMOVINU

Na osnovu člana 173 Zakona o državnom premjeru i katastru nepokretnosti ("Sl. list RCG" br. 29/07, "Sl. list CG" br. 73/10, 032/11, 040/11, 043/15, 037/17 i 17/18), postupajući po zahtjevu DOO NAŠE PILE, , za potrebe izdaje se

LIST NEPOKRETNOSTI 476 - PREPIS

Podaci o parcelama									
Broj	Podbroj	Broj zgrade	Plan Skica	Datum upisa	Potes ili ulica i kućni broj	Način korišćenja Osnov sticanja	Bon. klasa	Površina m ²	Prihod
1284	2			20/12/2021	LUGOVI	Voćnjak 2. klase KUPOVINA		1692	12.18
1286			4 14/73	20/12/2021	LUGOVI	Pašnjak 2. klase KUPOVINA		3750	6.38
1287			4 14/73	20/12/2021	LUGOVI	Šume 3. klase KUPOVINA		290	1.91
1288			4 14/73	20/12/2021	LUGOVI	Nepodna zemljišta KUPOVINA		710	0.00
								6442	20.47

Podaci o vlasniku ili nosiocu			
Matični broj - ID broj	Naziv nosioca prava - adresa i mjesto	Prava	Obim prava
0000003396312 0	DOO *NAŠE PILE* DOO *NAŠE PILE* BRANKA DELETIĆA B.B. Andrijevica 0	Svojina	1/1

Ne postoje tereti i ograničenja.

Taksa naplaćena na osnovu Tarifnog broja 1, Zakona o administrativnim taksama ("Sl.list CG, br. 18/19) u iznosu od 2 eura. Naknada za korišćenje podataka premjera, katastra nepokretnosti i usluga, naplaćena na osnovu člana 174 Zakona o državnom premjeru i katastru nepokretnosti ("Sl. list RCG" br. 29/07, "Sl. list CG" br. 73/10, 032/11, 040/11, 043/15, 037/17 i 17/18) u iznosu od 3 eura.

Načelnica:
Vešović Darka, dipl.pravnik

UPRAVA ZA KATASTAR
I DRŽAVNU IMOVINU

CRNA GORA

PODRUČNA JEDINICA
ANDRIJEVICA

UPRAVA ZA KATASTAR I DRŽAVNU IMOVINU

Broj: 110-919-276/2022

Datum: 19.04.2022.

KO: SLATINA1

Na osnovu člana 173 Zakona o državnom premjeru i katastru nepokretnosti ("Sl. list RCG" br. 29/07, "Sl. list CG" br. 73/10, 032/11, 040/11, 043/15, 037/17 i 17/18), postupajući po zahtjevu DOO NASE PILE, ANDRIJEVICE, za potrebe izdaje se

LIST NEPOKRETNOSTI 476 - PREPIS

Podaci o parcelama

Broj	Podbroj	Broj zgrade	Plan Skica	Datum upisa	Potes ili ulica i kućni broj	Način korišćenja Osnov sticanja	Bon. klasa	Površina m ²	Prihod
1284	2			20/12/2021	LUGOVI	Voćnjak 2. klase KUPOVINA		1692	12.18
1286			4 14/73	20/12/2021	LUGOVI	Pašnjak 2. klase KUPOVINA		3750	6.38
1287			4 14/73	20/12/2021	LUGOVI	Sume 3. klase KUPOVINA		290	1.91
1288			4 14/73	20/12/2021	LUGOVI	Neplodna zemljišta KUPOVINA		710	0.00
								6442	20.47

Podaci o vlasniku ili nosiocu

Matični broj - ID broj	Naziv nosioca prava - adresa i mjesto	Prava	Obim prava
0000003396312 0	DOO *NAŠE PILE* DOO *NAŠE PILE* BRANKA DELETIĆA B.B. Andrijevica 0	Svojina	1/1

Podaci o teretima i ograničenjima

Broj	Podbroj	Broj zgrade	PD	Redni broj	Način korišćenja	Datum upisa Vrijeme upisa	Opis prava
1284	2			1	Voćnjak 2. klase	19/04/2022 13:23	Pravo službenosti ZABILJEŽBA PRAVA SLUŽBENOSTI PREKO KAT. PARCELA 1278/3 I 1283/6, UPISANE U LISTU NEPOKRETNOSTI BR. 412. KO SLATINA 1 VLASNIKA RACIC RISTA DANILA, PREKO KAT. PARCELA 1275/3 I 1284/3, UPISANE U LISTU NEPOKRETNOSTI BR. 413. KO SLATINA 1 VLASNIKA RACIC RISTA RAJKA I KAT. PARCELA 1274/4, 1283/3 I 1283/5, UPISANE U LISTU NEPOKRETNOSTI BR. 3. KO SLATINA 1 SUVLASNIKA RACIC RISTA RAJKA 1/2 I RACIC RISTA DANILA 1/2, A NA OSNOVU NOTARSKOG ZAPISA-UGOVORA O USTANOVLJENJU PRAVA STVARNE SLUŽBENOSTI TRAJNO I BEZ NAKNADE UZZ. BR. 151/2022 OD 15.04.2022. GODINE.

Datum i vrijeme: 19.04.2022. 13:24:59

029398

1 / 2

*** UPRAVA ZA KATASTAR I DRŽAVNU IMOVINU CRNE GORE ***

PODRUCNA JEDINICA: ANDRIJEVICA
KO: SLATINA I, R 1:2500

Po zahjebu broj: 110-917-22-25 dj, od: 24.02.2022. godine

izdajemo slijedece koordinate detaljnih tacaka katastarskih parcela
ocitane graficki sa digitalnog plana
Katbase v2022.1.19 - (2) EKSPORT PODATAKA 24.02.2022 12:47

1	7401259.05	4734403.20	0.00
2	7401282.83	4734345.63	0.00
4576	7401389.62	4734378.13	0.00
4577	7401389.99	4734372.13	0.00
4578	7401388.62	4734366.32	0.00
4579	7401384.65	4734358.25	0.00
4580	7401380.20	4734353.36	0.00
4581	7401375.75	4734350.18	0.00
4582	7401371.17	4734348.10	0.00
4583	7401366.71	4734345.17	0.00
4584	7401353.42	4734347.10	0.00
4585	7401333.63	4734349.92	0.00
4586	7401315.82	4734351.89	0.00
4587	7401297.23	4734394.41	0.00
4588	7401299.44	4734379.24	0.00
4589	7401302.40	4734365.66	0.00
4590	7401307.10	4734355.14	0.00
4591	7401309.57	4734352.13	0.00
4592	7401303.63	4734351.03	0.00
4593	7401295.59	4734347.85	0.00
4594	7401289.04	4734346.14	0.00
5024	7401268.04	4734403.74	0.00
5025	7401297.26	4734400.53	0.00
5026	7401342.98	4734395.64	0.00
5027	7401328.94	4734396.21	0.00
5055	7401354.27	4734396.22	0.00
5056	7401364.67	4734390.22	0.00
5057	7401377.06	4734382.98	0.00
5058	7401388.33	4734382.73	0.00

Parcela: 1286 (P=3776)

Frontovi:

od do dužina(m)

5027-5026 14.05

5026-5055 11.30

5055-5056 12.01

5056-5057 14.35

5057-5058 11.27

5058-4576 4.78
4576-4577 6.01
4577-4578 5.97
4578-4579 8.99
4579-4580 6.61
4580-4581 5.47
4581-4582 5.03
4582-4583 5.34
4583-4584 13.43
4584-4585 19.99
4585-4586 17.92
4586-4591 6.25
4591-4590 3.89
4590-4589 11.52
4589-4588 13.90
4588-4587 15.33
4587-5025 6.12
5025-5027 31.97

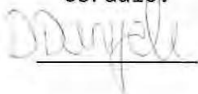
Parcela: 1284/2 (P=1670)

Frontovi:

od do dužina(m)

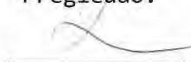
5024-5025 29.40
5025-4587 6.12
4587-4588 15.33
4588-4589 13.90
4589-4590 11.52
4590-4591 3.89
4591-4592 6.04
4592-4593 8.65
4593-4594 6.77
4594-2 6.23
2-1 62.29
1-5024 9.01

Obradio:

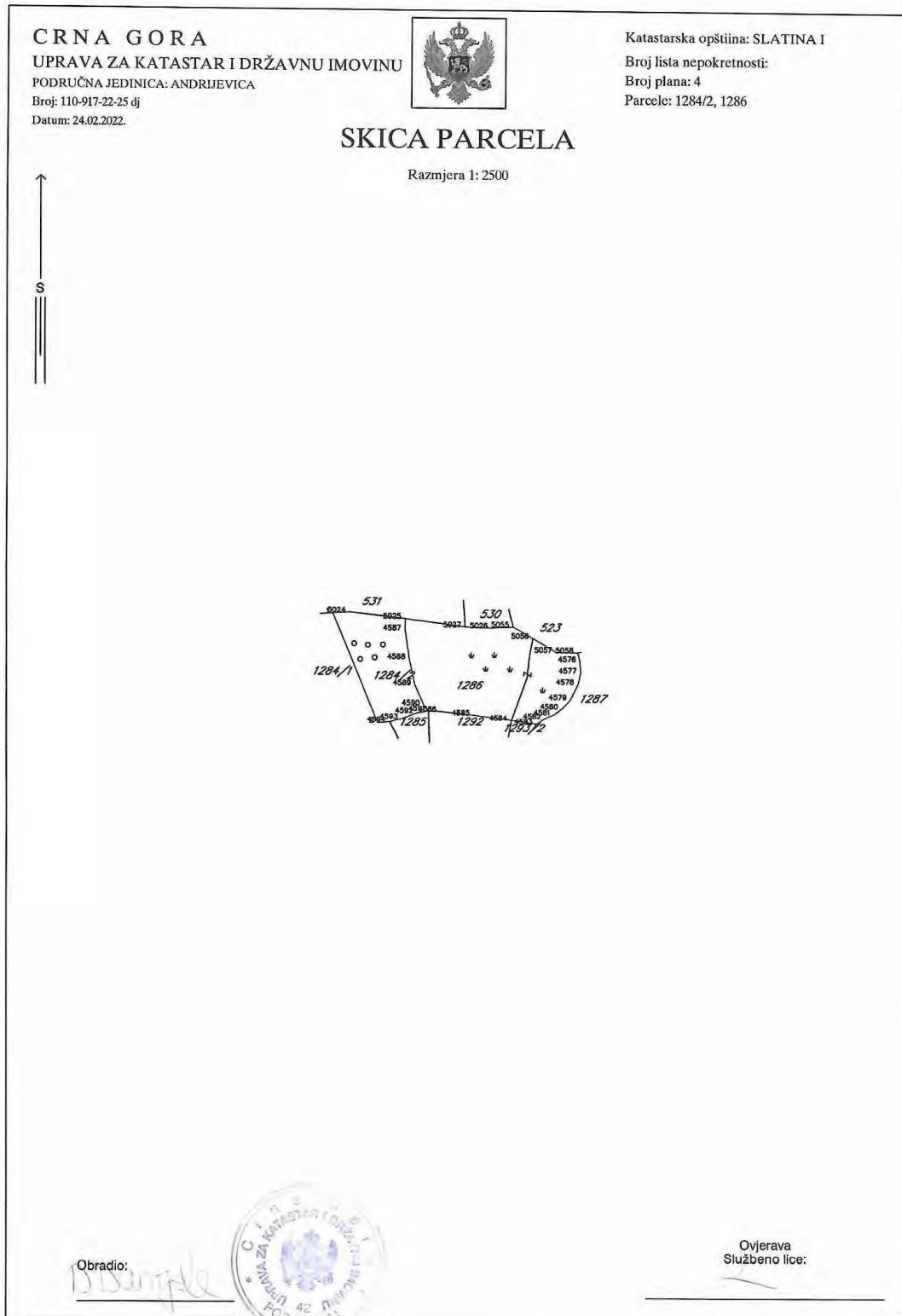

Pregledao:

Slika 11. Skica objekta

2.3. Postojeće korišćenje zemljišta

U planiranom objektu „Naše pile“ doo, bruto površina projektovanog objekta u osnovi prizemlja iznosi $P=488.123 \text{ m}^2$. Za obracun indeksa zauzetosti racunata je osnova prizemne etaze, što čini indeks zauzetosti od 0,29 što je manje od dozvoljenom indeksu zauzetosti od 0,80. Vertikalni gabariti objekta su Pr+0, ukupna bruto građevinska površina projektovanog objekta iznosi: Ukupna BRGP objekta iznosi 488.123 m^2 . Projektovani indeks izgradjenosti je 0,29 sto je manje od dozvoljenog zadatog indeksa izgradejnosti od 0,80. Neto površina prizemne etaze iznosi $P=437,730 \text{ m}^2$. Ukupna neto površina objekta iznosi $437,730 \text{ m}^2$.

2.4 Prikaz pedoloških, geomorfoloških, geoloških, hidrogeoloških i seizmoloških karakteristika terena

Monitoringom zemljišta koji sprovodi Agencija za zaštitu životne sredine nije obuhvaćena teritorija projekta i šire okoline (u skladu sa Programom monitoringa zagađenja zemljišta predložen je skladu sa Zakonom o životnoj sredini (“Sl.list RCG”, broj 48/08) i na osnovu Pravilnika o dozvoljenim količinama opasnih i štetnih materija i metoda za njegovo ispitivanje (“Sl. list RCG”, broj 18/97).

Prema geomorfološkoj rejonizaciji Crne Gore teritorija opštine Andrijevića pripada oblasti visokih planina i površi koja se karakteriše prostranim, dobro očuvanim zaravnima i površima.

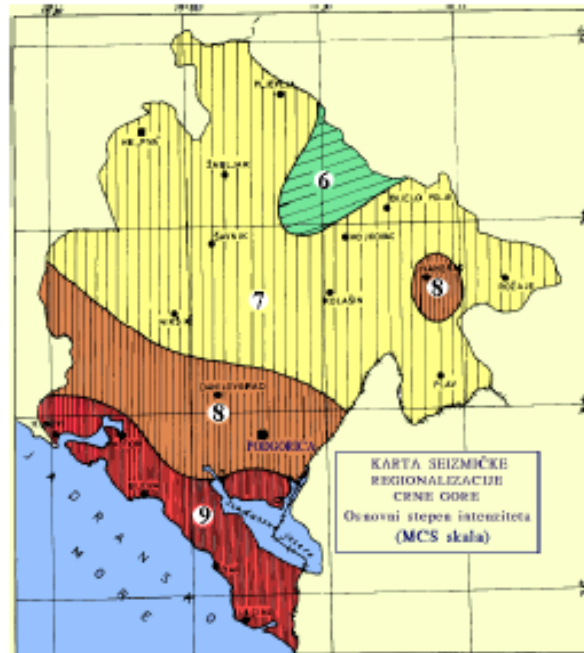
U geomorfološkom pogledu teritorija opštine Andrijevića je brdsko-planinskog karaktera sa nadmorskim visinama od 700 m kod Novatine do 2.461m na Komu Vasojevićkom. Opština Andrijevića zahvata jugoistočne djelove masiva planine Bjelasice gdje se ističu vrhovi Troglav (2.072), Jelenak (1887 m), Lisa (1.878 m), Pobodenjak (1.839 m.), Zminja glava (1.733 m), Rudo Brdo (1.649 m) i Žoljevica (1.510 m). Masiv Bjelasice se preko prevoja Trešnjevik (1.580 m) povezuje sa masivom Komova na kojima se u opštini Andrijevića pored Koma Vasojevićkog nalaze Bavan (2.252 m), Štavna (1.828 m), Carine (1.987

m) i Ogorela glava (1.561 m). Na jugu uz granicu sa Republikom Albanijom se nalaze Klaja Zabeljit (2.130 m), Mojan (2.157 111), Lijina glava (2.165 m), Žijova glava (2.129 m) i Biograd (2.123 m). Na jugoistočnom dijelu teritorija opštine zahvata jugozapadne, zapadne i sjeverozapadne djelove Visitora sa Lipovicom (1.882 m), Grebenom (2.196 m) i Zeletinom (2.126 m). Na istoku opštine se nalazi Balj sa vrhom Teferič (1.557 m).

Planinske masive razdvajaju i presijecaju brojne doline rijeka koje su duboko usjekli svoja korita gradeći mjestimično i prave klisure. Najznačajnija od njih je svakako dolina Lima koja ima značajna proširenja na mjestima gdje se u Lim ulivaju njegove pritoke.

Na osnovu Karte seizmičke regionalizacije Crne Gore proističe da područje Opštine Andrijevića pripada zoni 7-og stepena seizmičkog intenziteta. To je u saglasnosti sa rezultatima seizmostatičke analize, koja je pokazala da se sa vjerovatnoćom od 63%, za povratni period od 100 godina, na ovom području očekuje maksimalni intenzitet dejstva zemljotresa od 7,0 stepeni. Jedino krajnji sjeveroistočni djelovi terena Opštine (područje

Novotine i Marsenića rijeke) koje graniči sa Beranskom kotlinom pripada zoni 8- og stepena seizmičkog intenziteta.

Sl.14. Seizmička rejonizacija Crne Gore -1982.godine,prema Radulović V.,Glavatović B., Arsovski M., i Mihailov V.1982

Opština Andrijevića prema povratnom periodu od 100g. Sl.14. (izvor: Karta seizmičke rejonizacije Crne Gore, Izdavač: Seizmološki zavod Crne Gore, 1982.) pripada VII zoni. Izvorišta vodosnabdijevanja i osnovne hidrološke karakteristike

Hidrografske karakteristike područja opštine profilišu veoma raznovrstan i značajan vodni potencijal, kao prirodno bogastvo. U hidrografskom pogledu tereni opštine Andrijevića pripadaju području sa veoma razvijenom hidrografskom mrežom tj. sa brojnim površinskim tokovima. U tom smislu, na području Opštine postoji evidentan hidroenergetski potencijal rijeke Lim sa pritokama. Najznačajniji površinski tok je rijeka Lim koja pripada slivu Drine odnosno crnomorskom slivu. Svi ostali površinski tokovi na teritoriji Opštine pripadaju slivu Lima. Desne pritoke Lima na teritoriji Andrijevice su Piševska i Šekularska rijeka, a lijeve Zlorečica koja nastaje od Perućice i Kutske rijeke, zatim Kraštica i Gradišnica odnosno Trebačka rijeka. Sem pomenutih, postoje i brojni manji vodotoci posebno na području Ulotine, Gornjih Luga, Zabrđa i Trešnjeva.

Bogata i raznovrsna hidrografska mreža koju čine rijeka Lim sa pritokama, i to Zlorečica, Kraljštica, Trebačka rijeka, manji vodotoci, izvori i vrela, čine dobru osnovu za razvoj turizma, izgradnju energetskih objekata, flaširanje pitke vode i razvoj rječnog ribarstva.

Klimatske karakteristike

Svi podaci o klimatskim parametrima koji su ispod prikazani su preuzeti iz PUP za Opštinu Andrijevića. Klimatski uslovi na širem području Andrijevice (područje doline Lima, Bjelasice i Komova) su karakteristični za umjereno - kontinentalnu (dolina Lima), sub-planinsku (srednje visinske zone) i planinsku klimu (visoko-planinsko područje), sa znatnim uticajima mediteranske klime. Andrijevića, zbog svog položaja u dolini Lima (kroz koju u ovo područje dolaze klimatski uticaji iz okolnih nižih područja) ima umjereno -

kontinentalnu klimu, znatno blažu od okolnih visoko-planinskih terena kojima je okružena, a istovremeno oštriju od nižih Berana, sa nekim elementima sub-planinske klime. Zime su duge i hladne, sa dosta snijega, ljeta su kraća i svježija nego u gradovima Polimlja na nižoj nadmorskoj visini, slabije su izražena godišnja doba i jeseni su toplije od proljeća. Može se konstatovati da u klimatskom pogledu područje opštine Andrijevića najvećim dijelom pripada zoni izmijenjene umjereno-kontinentalne klime koja se karakteriše ostrim zimama i svježim ljetima. Obzirom na izraženu morfološku razuđenost terena (visoke planine, duboke rječne doline) veoma su velike razlike u mikroklimi pojedinih mjesta na teritoriji Opštine. Preovlađujući vjetrovi u zimskim mjesecima su sjeverozapadni i sjeverni, a u ostalim mjesecima južni vjetrovi. Sjeverni vjetrovi donose suvo i stabilno vrijeme pogodno za turistički boravak tokom ljeta i zime. Vjetrovi iz južnog pravca najviše su zastupljeni u zimskom periodu, kada donose značajne količine snježnih padavina. Karakteristično je za ovo područje da su česte pojave vremenskih nepogoda kada zbog obilnih padavina dolazi do poplava koje prouzrokuju ogromne štete. Obzirom da se na klimatološkoj stanici u Andrijevići vrše mjerenja i osmatranja meteoroloških parametara od 2004. godine, prikazane vrijednosti prosječne temperature vazduha i količine padavina odnose se na period od 2004-2011. godine.

Tab.1 Prosječna temperatura vazduha

jan	feb	mar	apr	Maj	jun	jul	avg	sep	okt	nov	dec	Sr.god
-0.4	0.7	4.5	9.9	14.0	17.3	19.5	19.1	14.8	9.7	5.0	1.2	9.6

Tab.2.Prosječna količina padavina u lit/m²

jan	feb	mar	apr	Maj	jun	jul	avg	sep	okt	nov	dec	Sr.god
83	79	90	53	101	76	41	51	72	87	181	137	1053

Relativna zastupljenost, dostupnost, kvalitet i regenerativni kapacitet prirodnih resursa

S obzirom da se projekat predviđa na naprijed opisanoj lokaciji, možemo konstatovati da su obim i kvalitet prirodnih resursa na ovom prostoru uglavnom definisan okolnim sistemima.

Apsorpcioni kapacitet prirodne sredine

Apsorpcione karakteristike ovog lokaliteta nijesu velike i treba ih racionalno koristiti.

Na samoj lokaciji i u njenoj neposrednoj okolini nema močvara ili planinskih oblasti.

Flora i faune, zaštićena prirodna dobra

Raznolikost prirodnih elemenata: litološki sastav, reljef zemljišta, klima i hidrografija kao i geografski položaj presudno su uticali na razvoj raznovrstne autohtone flore i vegetacije. U flori opštine Andrijevića veliki je broj biljnih vrsta od kojih su neke relikti i endemiti: *Pinus peuce-* molika, *Pinus heldreichii*-munika, *Acer heldreichii*-planinski javor, *Wulfenia bleicci*-Blečićeva vulfenija (Zeletin), *Potentilla montenegrina*-crnogorska petoprsta (dolina Perućice, Sjekirica, Zeletin), *Euphorbia montenegrina*-crnogorska mlječika (Balj), *Viola nicolai* (dolina Perućice, Balj, Piševo, Jerinja glava), *Valeriana pancicii*-Pančićev odoljen (Zeletin, Sjekirica) i drugi. U bogatoj flori ovog prostora je veliki broj ljekovitih, medonosnih, aromatičnih, jestivih i drugih ekonomski značajnih vrsta. Od ljekovitih biljaka karakteristične su: *Achilea millefolium*, *Origanum vulgare*, *Thimus serpyllum*, rod *Plantago*,

Crataegus monogyna, *Hipericum perforatum*, *Valeriana officinalis*, *Urtica dioica*, *Betula verrucosa* i dr.

Od medonosnih vrsta najvažnije su: *Cornus mas*, *Salix caprea*, *Taraxacum officinalis*, *Crocus sativus*, *Tusilago farfara*, *Prunus spinosa*, *Trifolium sp*, *Tilia sp*, *Fragaria vesca*, *Colchicum autumnale* i dr. Značajne su i jestive vrste iz rodova: *Malus*, *Pyrus*, *Rosa*, *Sorbus*, *Ribes*, *Fragaria*, *Vaccinium*, *Rubus* i dr. Pored ovih vrsta značajne su i mnoge biljke livadskih ekosistema za ishranu stoke i divljači.

Šumska vegetacija se prostire od doline Lima do blizu 2000m nadmorske visine na obroncima Komova. Najniži pojas čine šume vrbe (*Salicetum*) oko rijeke Lima i njegovih pritoka. Na južnim ekspozicijama brdskog pojasa javljaju se šume kitnjaka i cera (*Quercetum petraeaceridis*), a iznad kitnjakovih šuma, šume bukve (*Fagetum montanum*), koje su najrasprostranjenije u ovom području (Gradišnica, Trešnjevik, Kuti).

Pojas šuma jele, smrče i bukve (*Abieto-Fagetum*) najveći prostor zahvata na Jelovici.

Šume smrče (*Piceetum excelse*) javljaju se u Jelovici i Piševu, a jele i smrče (*Abieti-Piceetum*) u slivu Štitske rijeke. U kanjonu Kutske rijeke, na strmim kanjonskim padinama i stijenama Zeletina javljaju se šume crnog bora (*Pinetum nigrae*). Šume munike (*Pinetum heldreichii*) javljaju se fragmentarno: u gornjem toku Mojanske rijeke ispod Komova, na krečnjačkim padinama Zeletina, na Asancu, Golešu i dr. Šume molike (*Pinetum peuces*) javljaju se u subalpijskom pojasu na Zeletinu i Piševu. Najviši šumski pojas sem molike čine i subalpijske šume bukve (*Fagetum subalpinum*) na Komovima, Jelovici i Lipovici.

Ljekovito bilje i šumski plodovi

Ljekovito bilje i šumski plodovi predstavljaju važan sezonski resurs kojem pogoduju klima i konfiguracija zemljišta. Međutim, ova grana je još uvijek samo značajan neiskorišćeni potencijal ovog područja. Prema podacima nadležnih službi, sa ovog područja se otpreme velike količine borovnice, pečurke, kleke, raznih čajeva i drugih šumskih plodova i ljekobilja. Dosadašnje korišćenje ljekovitog bilja, šumskih plodova i gljiva u ovom području odvijalo se bez planski razrađene koncepcije rada, utvrđenog načina i asortimana korišćenja po obimu i vrstama i bez kontrole korišćenja.

Najznačajnije vrste sa komercijalnog aspekta su:

- Ljekovito bilje: hajdučka trava, čičak, velebinje, breza, glog, rastavić, šumska jagoda, lincura, kantarion, oman, borovnica, vranilovka, sl.paprat, kupina, malina, maslačak, majčina dušica, podbjel, kopriva i dr.
- Šumski plodovi: glog, kleka, jagoda, trnjina, kupina, malina, borovnica, mrazovac, šipurak i dr.
- Gljive: vrganj, lisičarka, crna truba, blagva i šampinjoni. Ukupno, najznačajni proizvod čini borovnica čiji otkup godišnje dostiže oko 100 tona. Osim sakupljanja ljekovitog bilja i šumskih plodova postoje prirodni uslovi i za plantažno uzgajanje određenih vrsta.

Fauna

Na vertikalnom profilu od doline Lima (700mnnv) do Komova (2461mnnv) izdvojeno je 5 osnovnih biotopa. Biotop visokoplaninskih pašnjaka i kamenjara obuhvata planinske vrhove: Bjelasice, Komova, Mojana, Asanca, Biograda, Lipovice i Plana, koji je se nalaze iznad gornje granice šumske vegetacije. Fauna sisara u ovom biotopu zastupljena je sa divokozom, zecom, krticom i više vrsta miševa i rovcica. Faunu ptica čine glacijalne vrste i grabljivice. Glacijalne vrste su: ušata ševa, sniježna zeba, obična crvenorepka, obična bjelka, planinski popić i dr. Od grabljivica su prisutne obična vjetruška i suri orao.

Iz faune gmizavaca prisutni su planinski gušteri.

Biotop stijena i litica čine krupne stijene i litice Komova, Mojana, Ilijine glave, Lipovice i u klisuri Kutske rijeke. U ovom biotopu jedino su prisutne ptice koje se tu gnijezde: suri orao, gavran, obična vjetruška, čavka, žutokljuna galica i dr.

Biotop četinarskih šuma obuhvata komplekse četinarskih šuma u Jelovici, Piševu i na Zeletinu. U ovom biotopu specifični predstavnici faune su ptice: tetrijeb, lještarka, djetlići, sjenice, zebe i druge ptice, a od sisara medvjed.

Biotop lišćarskih šuma javlja se na nižim položajima i čine ga listopadne i mješovite šume sa četinarima. Zbog povoljnijih klimatskih uslova ovaj biotop karakteriše velika brojnost i raznovrsnost faune. Od faune sisara zastupljeni su: medvjed, vuk, divlja svinja, srna, lisica, kuna, vjeverica i razne vrste miševa. Fauna ptica brojna je vrstama: jastreb, mišar, kobac, zeba, sjenice, strnadica, djetlići, drozdovi i razne grmuše. Faunu gmizavaca čine: obični smuk, šarka, poskok, zidni gušter, a vodozemaca: daždevnjak i žabe.

Vodeni biotop čini rijeka Lim sa pritokama. Od ihtiofaune u rijekama živi 8 autohtonih vrsta riba, a jezero Bukumir je osobito čuveno po *Triturus alpestris montenegrinus* (vrsta guštera koji se nalazi samo na tom području).

Osnovne karakteristike predjela

Predione karakteristike i pejzaž Andrijevičkog kraja posjeduju značajan kvalitet sa gledišta tzv. Integralnih vrijednosti određenih najnovijom Evropskom Konvencijom o zaštiti predjela (Firenca).

Širi pejzaž je vrlo kvalitetan i atraktivan. Dominiraju visoke planine.

Zaštićeni objekti i dobra kulturno-istorijske baštine

Zaštita kulturnih dobara i kulturnog nasleđa je u domenu rada Ministarstva kulture Crne Gore. Pod okriljem Ministarstva djeluju Republički zavod za zaštitu spomenika kulture i Javna ustanova Centar za arheološka istraživanja Crne Gore. U okviru projekta Ministarstva za kulturu „Geokulturna mapa Crne Gore“ napravljen je i prezentovan javnosti registar svih nepokretnih spomenika kulture I, II i III kategorije na teritoriji Crne Gore.

U bližem okruženju projekta nema kulturnih dobara.

Naseljenost i koncentracija stanovništva

Po zadnjem Popisu stanovništva iz 2011. godine, broj stanovnika u opštini Andrijevića iznosio je 5117. U MZ Slatini prema popisu iz 2011. (Monstat, 20011) živi 455 stanovnika u 153 domaćinstva. U MZ Slatina ima 253 stana. U bližem okruženju nema značajnije i gusto naseljenog stanovništva i objekata.

Postojeći objekti i infrastruktura

U širem okruženju projekta od značajnijih objekata je objekat tehničkog pregleda vozila IGMA doo, hala nekadašnje fabrike SOKO ŠTARK, i put Andrijevića-Berane-Podgorica. Nema značajnijih značajnijih privrednih objekata, kao ni objekata za stanovanje. Od infrastrukture je prisutna putna i elektromreža.

3.0 OPIS PROJEKTA

3.1. Fizičke karakteristike projekta

Objekat investitora “Naše pile” je upisan u LN br. 476, lociran na katastarskoj parceli br. 1284/2 u KO Slatina 1, Andrijevića. Radi se na osnovu UTU uslova UPI br.322-224/2021-0458/1 od 09.01.2022, Opština Andrijevića, idejnog glavnog projekta koji je urađen od strane INTESA Group doo, Bijelo Polje u 2023.godini. Proces klanja brojlera i prerade živinskog mesa u planiranom objektu “Naše pile” doo. Bruto površina projektovanog objekta u osnovi prizemlja iznosi $P=488.123 \text{ m}^2$. Za obracun indeksa zauzetosti racunata je osnova prizemne etaze, što čini indeks zauzetosti od 0,29 što je manje od dozvoljenom indeksu zauzetosti od 0,80. Vertikalni gabariti objekta su Pr+0, ukupna bruto građevinska površina projektovanog objekta iznosi: Ukupna BRGP objekta iznosi 488.123 m^2 . Projektovani indeks izgradjenosti je 0,29 što je manje od dozvoljenog zadatog indeksa izgradejnosti od 0,80. Neto površina prizemne etaze iznosi $P=437,730 \text{ m}^2$. Ukupna neto površina objekta iznosi $437,730 \text{ m}^2$. Zadate građevinske linije koje su date urbanističko tehničkim uslovima su ispoštovane tako da je objekat lociran unutar ili do zadatih građevinskih linija. Ukupna visina projektovanog objekta od kote konačno zaravnatog terena do najvisočije tačke objekta je 5,78m. Objekat je projektovan da zadovolji sve potrebe poslovanje klanice za živinu, kao i arhitektonsko oblikovanje, prostornu organizaciju kao i samo vizuelnu definiciju objekta, koji se koriste u ovoj djelatnosti. Objekat se nalazi u mjestu Slatina, potez Lugovi, naselje Slatina, opština Andrijevića.

Objekat je namjenski, i u njemu će se vršiti prerada i skladištenje živinskog mesa. Sirovina-sirovo meso će biti obrađeno u ovom objektu ili od verifikovanih klanica sa sjevera Crne Gore, u kojim će se vršiti uslužno klanje domaćih životinja-živine pića u tipu „brojler“ starosti 43 do 45 dana i mase oko 2kg.

3.2. Opis prethodnih/ pripremnih radova za izvođenje projekta

Priključak za napajanje lokacije klanice “Naše pile” biće izveden u svemu u skladu sa UTU uslovima, Glavnim projektom i uslovima nadležnih institucija

3.3. Detaljan opis projekta

Prilikom projektovanja ovog objekta vodilo se računa o tehničkim uslovima za ove objekta koji su propisani sledećom zakonskom regulativom:

- Zakon o uređenju prostora i izgradnji objekata ("Sl. list CG", br. 64/2017, 44/2018,

- 63/2018, 11/2019 - ispr. i 82/2020),).
- Zakon o životnoj sredini ("Sl. list CG" br. 48/08 i izmjene i dopune Zakona o životnoj sredini ("Sl. list. CG ", br. 40/10, 40/11 i 27/13).
 - Zakon o procjeni uticaja na životnu sredinu ("Sl. list RCG" br.80/05) i izmjene i dopune Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu ("Sl. list. CG ", br. 75//18)
 - Zakon o zaštiti prirode ("Sl. list CG" br. 51/08) i izmjene i dopune Zakona o zaštiti prirode ("Sl. list CG" br. 21/09 i 40/11).
 - Zakon o zaštiti kulturnih dobara ("Sl. list CG", br. 49/10).
 - Zakon o vodama ("Sl. list CG", br. 27/07 i 22/11) i izmjene i dopune Zakona o vodama ("Sl. list CG", br. 22/11, 32/11, 47/11 i 48/15).
 - Zakon o zaštiti vazduha ("Sl. list CG" br. 25/10) i izmjene i dopune Zakona o zaštiti vazduha ("Sl. list CG" br. 40/11 i 43/15).
 - Zakon o zaštiti buke u životnoj sredini ("Sl. list CG", br. 28/11).
 - Zakon o upravljanju otpadom ("Sl. list CG" br.64/11).
 - Zakon o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivanja životne sredine ("Sl. list RCG" br. 80/05) i izmjene i dopune Zakona o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivanja životne sredine ("Sl. list CG" br. 54/09, 40/11 i 42/15).
 - Zakon o komunalnim djelatnostima ("Sl. list RCG" br. 12/95).
 - Zakon o zaštiti i spašavanju ("Sl. list RCG" br. 13/07, 05/08, 86/09) i Zakon o izmjenama zakona o zaštiti i spašavanju ("Sl. list CG" br. 31/11).
 - Zakonom o prevozu opasnih materija ("Sl. list CG", br.33/14).
 - Pravilnik o sadržini elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu ("Sl. list CG", br.14/07).
 - Pravilnik o uslovima koje moraju ispunjavati klanice, objekti za preradu mesa, objekti za preradu ribe i mljekare ("Sl. list RCG", br. 34/83, 5/84).
 - Pravilnik o načinu vršenja veterinarsko-sanitarnog pregleda i kontrole životinja prije klanja i proizvoda životinjskog porekla ("Sl. list SCG", broj 10/03).
 - Pravilnik o načinu neškodljivog uklanjanja životinjskih leševa i otpadaka životinjskog porijekla i o uslovima koji moraju da ispunjavaju objekti i oprema za sabiranje, neškodljivo uklanjanje i utvrđivanje uzroka uginuća i prevoza sredstava za transport životinjskih leševa i otpadaka životinjskog porijekla ("Sl. list SFRJ" br.53/89).
 - Pravilnik o graničnim vrijednostima buke u životnoj sredini, načinu utvrđivanja indikatora buke i akustičnih zona i metodama ocjenjivanja štetnih efekata buke ("Sl. list CG", br. 60/11).
 - Pravilnik o načinu i uslovima praćenja kvaliteta vazduha ("Sl. list CG", br.21/11).
 - Pravilnik o emisiji zagađujućih materija u vazduhu ("Sl. list RCG" br. 25/01).
 - Uredba o graničnim vrijednostima emisije zagađujućih materija u vazduhu iz stacionarnih izvora ("Sl. list CG", br. 10/11).
 - Uredba o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, i drugih standarda kvaliteta vazduha ("Sl. list CG", br. 25/12).
 - Uredba o maksimalnim nacionalnim emisijama određenih zagađujućih materija ("Sl. list CG", br. 3/2012).
 - Uredba o klasifikaciji i kategorizaciji površinskih i podzemnih voda ("Sl. list CG" br. 02/07).
 - Pravilnik o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda u recipijent i javnu kanalizaciju, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda, minimalnom broju ispitivanja i sadržaju izvještaja o kvalitetu otpadnih voda

("Sl. list CG" br. 45/08, 9/10, 26/12, 52/12 i 59/13).

- Pravilniku o klasifikaciji otpada i katalogu otpada ("Sl. list CG" br. 59/13).
- Uredba o načinu i uslo vima skladištenja otpada ("Sl. list CG" br. 53/13).
- Pravilnik o bližim karakteristikama lokacije, uslovima izgradnje, sanitarno-tehničkim uslovima, načinu rada i zatvaranja deponija "Sl. list CG", br. 31/2013).

3.4. Tehnički opis projekta

Objekat: Poslovni objekat – klanica za zivinu, Pr+0

Lokacija: Katastarska parcela br. 1284/2, KO Slatina 1 u zahvatu PUP-a Opštine Andrijevica

Investitor: "NasePile" doo, Andrijevica

Glavni projekat za poslovni objekta uradjen je na osnovu :

- urbanističko tehničkih br. 332-224/2021-0458/1 od 09.01.2022.godine;
- saglasnosti gradskog arhitekta br. 332-27/2022-454/6 od 25.08.2022. god i
- projektnog zadatka.

Dati urbanistički parametri:

Povrsina katastarske parcele br. 1284/2 1.668,10m²

Indeks zauzetosti: 0.80

Max spratnost: Pr+0

PROSTORNA ORGANIZACIJA I OBLIKOVANJE

Funkcija objekta je namjene za poslovni objekat – klanica za zivinu, objekta je projektovan sa prizemnom etazom Pr+0.

Objekat je u funkciji poslovnog prostora – klanice za zivinu.

Prizemlje objekta se sastoji od ulaza za radnike, hodnika, prostora za garderobu zaposlenih, kuhinje, WC-a, prostora za klanje pilica, prostora za evisejaciju, platoa za pranje opreme, kancelarije, prostora za pakovanje, prostora za rasjecanje trupova, kancelarije za veterinara, komore za hladjenje, komore za skladištenje smrznutih proizvoda, tunnel komore I ekspedicionog platoa.

Svi koeficijenti dati urbanisticko tehnickim uslovima racunati su u odnosu na povrsinu katastarske aprecele br. 1284/2 (1.668,10m²).

Geodetsko katastarsko snimanje uradila je geodetska organizacija d.o.o. "GEO-START" iz Podgorice kojom je konstatovana povrsina katastarske parcele br. 1284/2 od P=1.668,10m². geodetska situacija je u grafickom prilogu glavnog projekta.

Bruto povrsina projektovanog objekta u osnovi prizemlja iznosi P=488,123m². Za obracun indeksa zauzetosti racunata je osnova prizemne etaze, sto cini indeks zauzetosti od 0,29 sto je manje od dozvoljenog indeksa zauzetosti zadatog UTU-ma od 0,80. Vertikalni gabariti objekta su Pr+0, ukupna bruto gradjevinska povrsina projektovanog objekta iznosi : - ukupna BRGP objekta iznosi 488,123m². Projektovani indeks izgradjenosti je 0,29 sto je manje od dozvoljenog zadatog indeksa izgradjenosti od ,080. Neto povrsina prizemne etaze iznosi P=437,730m². Ukupna neto povrsina objekta iznosi 437,730m². Zadate gradjevinske linije koje su date urbanisticko tehnickim uslovima su ispostovane tak oda je objekat lociran unutar ili do zadatih gradjevinskih linija. Ukupna visina projektovanog objekta od kote konacno zaravnatog terena do najvisocije tacke objekta je 5,78m. Parkiranje vozila je

predviđeno u okviru vlasništva predmetne parcele gdje je predviđeno sedam (7) parking mjesta. Objekat teži da ne optereti, ali svakako da do kraja definiše prostor, na način koji prethodno izgrađena struktura u okruženju to zahtjeva. Objekat je projektovan da zadovolji sve potrebe poslovanja – klanica za živinu, kao i arhitektonsko oblikovanje, prostornu organizaciju kao i samo vizuelnu definiciju objekta. Fasade su u oblikovanju i u materijalizaciji rjesene tako da vizuelno jasno definišane sama funkcija objekta koja je namjenjena projektovanom poslovanju.

FUNKCIJA

Poslovni objekat P+0.

OSNOVA PRIZEMLJA							
Red. br.	Namjena prostorije	P(m ²)	O(m)	V(m ³)	Obrada poda	Obrada zida	Obrada plafona
1	Ulaz za radnike	4.09	9.05	13.91	Industriski pod	/	/
2	Hodnik	15.13	23.18	51.45	Industriski pod	Panel d= 6 i 10cm	Panel d=10cm
3	Hodnik garderobera	4.57	10.02	15.54	Industriski pod	Panel d= 6 i 10cm	Panel d=10cm
4	Garderoba muska	6.37	10.55	21.67	Industriski pod	Panel d= 6 i 10cm	Panel d=10cm
5	Garderoba zenska	6.37	10.55	21.67	Industriski pod	Panel d= 6 i 10cm	Panel d=10cm
6	Kuhinja za radnike	21.27	21.78	72.32	Industriski pod	Panel d= 6 i 10cm	Panel d=10cm
7	Muski WC	3.88	9.92	13.20	Industriski pod	Panel d= 6cm	Panel d=10cm
8	Zenski WC	3.88	9.92	13.20	Industriski pod	Panel d= 6cm	Panel d=10cm
9	Hodnik	13.08	22.72	44.47	Industriski pod	Panel d= 6 i 10cm	Panel d=10cm
10	Prostor za klanje pilica	67.80	33.56	230.52	Industriski pod	Panel d= 6 i 10cm	Panel d=10cm
11	Prostor za evisejaciju	30.19	24.60	102.65	Industriski pod	Panel d= 10cm	Panel d=10cm
12	Plato za prijem piladi	17.67	23.12	60.09	Industriski pod	/	/
13	Prijem piladi	13.93	14.94	47.37	Industriski pod	Panel d= 6 i 10cm	Panel d=10cm
14	Hodnik	3.88	7.88	13.18	Industriski pod	Panel d= 6 i 10cm	Panel d=10cm
15	Sanitarni cvor	2.85	6.80	9.69	Industriski pod	Panel d= 6cm	Panel d=10cm
16	Garderoba za radnike	7.27	11.24	24.72	Industriski pod	Panel d= 6 i 10cm	Panel d=10cm
17	Prostor za prihvat otpada od klanja	12.34	14.22	42.97	Industriski pod	Panel d= 10cm	Panel d=10cm
18	Ulaz za prijem ambalaze	3.45	7.85	11.71	Industriski pod	/	/
19	Skladista materijala za pakovanje	8.08	12.08	27.47	Industriski pod	Panel d= 6 i 10cm	Panel d=10cm
20	Prijem ambalaze	8.81	12.81	29.95	Industriski pod	Panel d= 6 i 10cm	Panel d=10cm
21	Prostor za pranje opreme	14.89	18.89	50.63	Industriski pod	Panel d= 6 i 10cm	Panel d=10cm
22	Kancelarija	10.32	13.16	35.09	Industriski pod	Panel d= 10cm	Panel d=10cm
23	Prostor za pakovanje	12.79	15.07	43.47	Industriski pod	Panel d= 10cm	Panel d=10cm
24	Prostor za rasjecanje trupova	12.79	15.07	43.47	Industriski pod	Panel d= 10cm	Panel d=10cm
25	Kancelarija - veterinar	4.64	8.76	15.79	Industriski pod	Panel d= 10cm	Panel d=10cm
26	Hodnik	32.02	36.02	108.88	Industriski pod	Panel d= 10 i 16cm	Panel d=10cm
27	Komora za hladjenje	20.66	18.24	70.26	Industriski pod	Panel d= 10 i 16cm	Panel d=10cm
28	Komora za struznu proizvodnju	43.54	27.74	148.04	Industriski pod	Panel d= 16cm	Panel d=16cm
29	Tunel - komora	10.08	13.80	34.27	Industriski pod	Panel d= 16cm	Panel d=16cm
30	Komora za hladjenje	14.07	15.56	47.84	Industriski pod	Panel d= 10 i 16cm	Panel d=10cm
31	Ekspedicioni plato	7.02	11.95	23.86	Industriski pod	/	/
NETO POVRŠINA PRIZEMLJA:					Pr = 437.730 m²		
BRUTO POVRŠINA PRIZEMLJA:					Pr = 488.123 m²		

Tab.3. Prostorije objekta klanice

KONSTRUKCIJA

Konstruktivna koncepcija objekta bazirana je na metalnim stubovima oslonjenim na armirano betonskim temeljnim stopama kao sekundarnim konstruktivnim elementima. Spoljasnji i unutrašnji zidovi su debljine 6cm, 10cm i 16cm obloženi fazadnim panelima. Krovna konstrukcija je metalna resetkasta konstrukcija preko koje je završni pokrivač TR lim.

MATERIJALIZACIJA I OBRADA

Materijalizacija zidova ispune u objektu je sledeća:

- Zidovi fasadne ispune i parapetni zidovi su fasadni paneli debljine d=10 i 16cm

(RAL7004) kako je to detaljno razradjeno u grafickom prilogu Idejnog rjesenja. - Unutrašnji zidovi su od panela debljine 6cm, 10cm i 16cm.

Osnovni krov je kosi dvovodni nagiba 80, pokrivanje TR limom (RAL 9007) . Krovna konstrukcija je metalna konstrukcija.

Spoljna stolarija je od Al profila u sivoj boji, zastakljena termopan staklom debljine adekvatne projektovanoj dimenziji stakla.

Unutrašnja stolarija je od Al profila u sivoj boji.

Finalna obrada podova u objektu je sledeća:

- Pod objekta je industrijski (polietilenski) ;

Finalna obrada zidova i plafona je panel u zavisnosti od prostorije debljine d=10cm i 16cm :

INSTALACIJE

Predviđeno je da objekat bude opskrbljen sa svim potrebnim instalacijama, kao što su vodovod, kanalizacija, električna.

KANALIZACIJA

Način priključka na odvodnju oborinske i fekalne vode definisan je uslovima koji su propisani od strane javnog preduzeća.

VODOVOD

Spoj na buduću vodovodnu mrežu definisan je uslovima koji su propisani od strane javnog preduzeća.

ELEKTROENERGETSKA MREŽA

Priključak novih objekata na niskonaponsku mrežu potrebno je projektovati shodno uslovima tj. tehničkim preporukama koje izdaje EPCG.

ODLAGANJE SMEĆA

Prostor za odlaganje smeća riješen je neposredno uz pojedine ulaze, te je omogućen nesmetan pristup specijalnom vozilu Čistoće.

UREĐENJE TERENA

Predviđeno je uređenje cjelokupnog okoliša oko objekta u okviru parcele. Sve pješačke površine, pristupi oko ulaza će se asfaltirati; dok će slobodne površine biti ozelenjene niskim zelenilom (autohtonim). Prostor namijenjen zelenoj površini u potpunosti će se hortikulturno obraditi na način prilagođavanja autohtonom ambijentu i ostvarivanja što kvalitetnijeg zelenog prilagođenog prostora.

LIMARIJA

Vertikalni oluci su kruznog presjeka fi125, izradjeni od pocincanog lima kao i svi opsi na objektu.

HIDROIZOLACIJA

Hidroizolacija podova u prizemlju i sanitarnim cvorovima je sika i kondor 4mm.

PROIZVODNJA U PREDMETNOM objektu će se odvijati shodno Tehnološkom elaboratu ona je projektovana tako da prihvati i obradi:

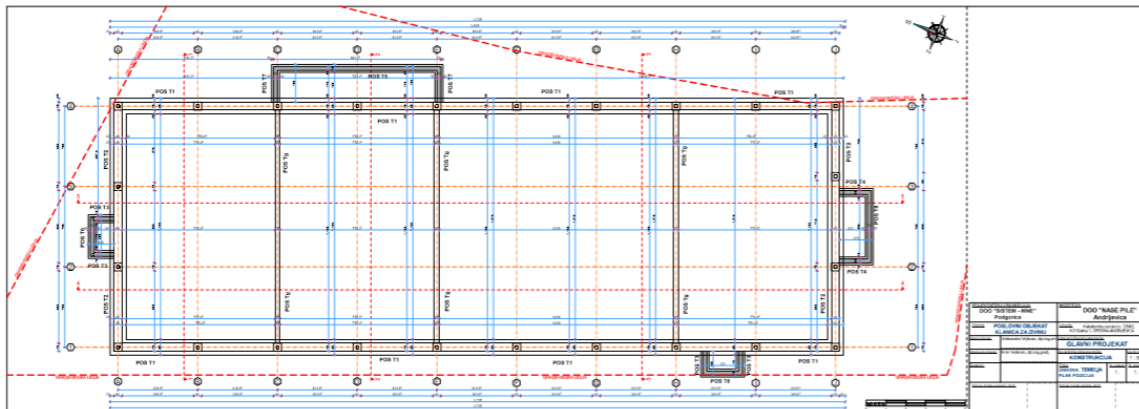
- Klanje “brojlera” starosti 42-45 dana,	Masa	2 kg
- Kapacitet klanja,	425	kom/času

Kapacitet predmetne klanice je 425 kom/času, ili oko 3400 komada/danu klanja ili za 250 radnih dana oko 850.000 komada godišnje. Investitor „Naše pile“ doo iz Andrijevice ima ugovor sa farmom kapaciteta 10.000 komad/turnusu i očekivanih pet turnusa/godišnje daje oko 50.000 komada „brojlera“/godišnje, a u planu sa lokalnim farmama sa sjevera Crne Gore da se uspostavi saradnja i vršiti uslugu klanja pilića.

Područje predmetnog projekta karakteriše zemljište koje pripada smeđem kisjelom (*distričnom*) i aluvijalno/deluvijalnom (*koluvijum*) tipu (*Izvor: Fušić i Đuretić, (2000.) "Zemljišta Crne Gore", Univerzitet Crne Gore, Biotehnički Institut-Podgorica*).

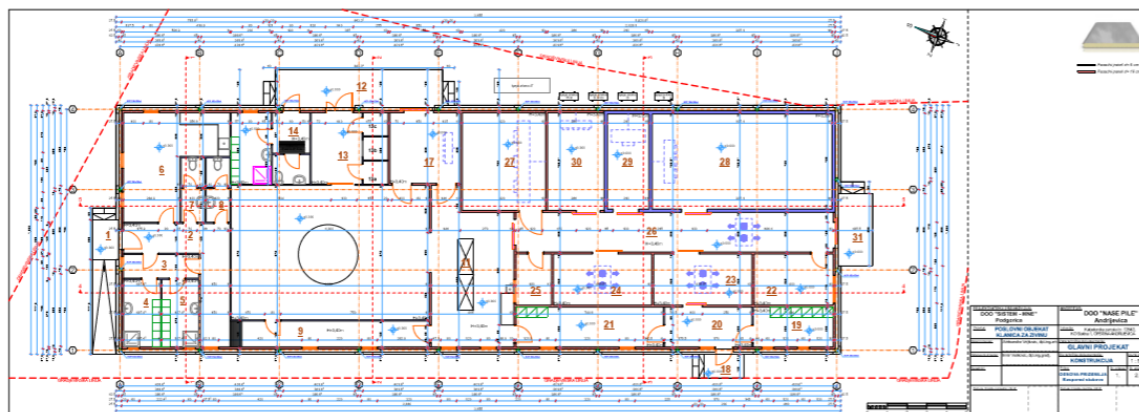
U neposrednoj blizini planiranog Objekta „Naše pile“ doo, Andrijevica, prolazi lokalni asfaltni put Berane-Andrijevica udaljen 177m, najbliži porodični stambeni objekat kuća Račića je udaljena 50 m, korito rijeke Lim 133m, objekat bivše fabrike „Soko Štark“ udaljen je 156m, hotel „Komovi“ oko 1480m, fabrika peleta „Biotel“ 1240m, gradska kapela 1070m, spomen park „Knjaževac“ oko 1100m, dom zdravlja 1533m, Pošta 1600m.

Objekat i sami prostor se nalazi u naselju Slatina potez Lugovi, mjesto Slatina, lociran u KO Slatina 1, opština Andrijevica. Objekat je lociran na kat.parcel br 1284/2 KO Slatina, upisana u LN br.476 KO Slatina 1, opština Andrijevica

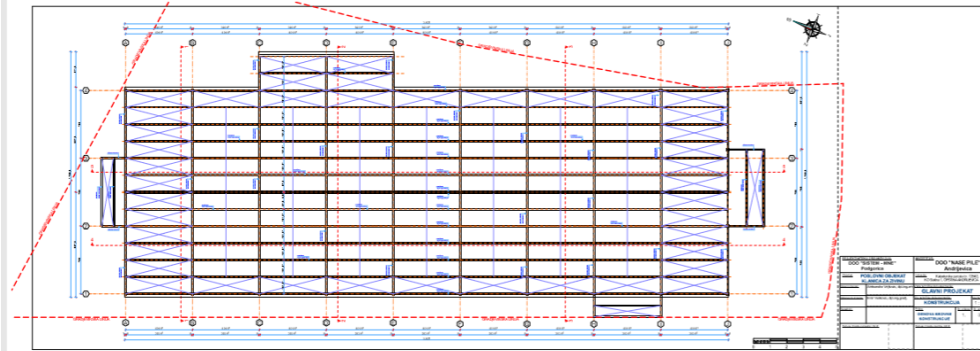
Izvor: "SISTEM MNE" d.o.o. Podgorica, Glavni projekat, 2023.

Sl.15. Osnove temelja, Glavni projekat, Objekat „NAŠE PILE“, doo, Andrijevica

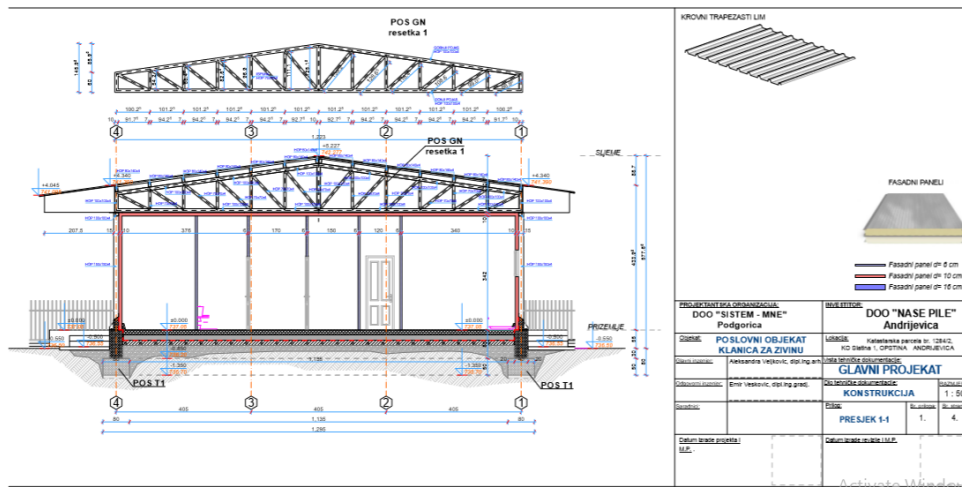
Izvor: "SISTEM MNE" d.o.o. Podgorica, Glavni projekat, 2023.

Sl.16. Osnove prizemlja, Glavni projekat, „NAŠE PILE“, doo, Andrijevica

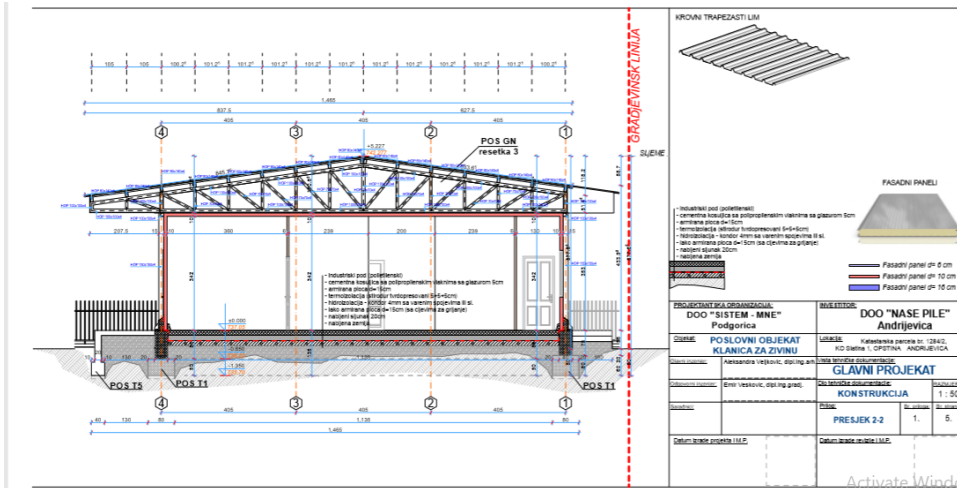
Izvor: "SISTEM MNE" d.o.o. Podgorica, Glavni projekat, 2023.

Sl.17 Osnove krovne konstrukcije, Glavni projekat, „NAŠE PILE“, doo, Andrijevića

Izvor: "SISTEM MNE" d.o.o. Podgorica, Glavni projekat, 2023.

Sl.18. Presjek objekta 1-1, Glavni projekat, „NAŠE PILE“, doo, Andrijevića

Izvor: "SISTEM MNE" d.o.o. Podgorica, Glavni projekat, 2023.

Sl.19. Presjek objekta 2-2, Glavni projekat, „NAŠE PILE“, doo, Andrijevića

godina poljoprivrednu proizvodnju karakteriše rast površina pod zasadima maline i drugog voća, a lokalna samouprava kroz namjenske budžetske linije opredjeljuje sredstva za unapređenje i podsticaj poljoprivredne proizvodnje. Uz ovo, važno je napomenuti da organska proizvodnja dobija sve više na značaju. U poređenju sa susjednim opštinama a imajući u vidu veličinu opštine, u Andrijevići je registrovan značajan broj organskih proizvođača, i taj broj se povećava iz godine u godinu (u 2014.god - 24, 2015 - 31, 2016 - 37 organski proizvođač). U skladu sa ovim počela je izgradnja objekta „Kuća voća“ koji će imati sledeći proizvodni program: zamrznuta malina i borovnica, voćni sokovi i voćni džemovi. Ukupna bruto površina objekta je 1100+180 m² a u okviru pogona za skladištenje i preradu voća predviđeno je da se obradi od 150 – 300 t voća godišnje. Završetak ovog objekta i početak proizvodnje će dodatno motivisati poljoprivredne proizvođače da zasnuju nove zasade voća ili povećaju postojeći obim proizvodnje. Što se tiče stočarstva, od ukupnog broja poljoprivrednih gazdinstava 1053 posjeduje uslovna grla. Najveći broj domaćinstava se svrstava u kategoriju koja imaju od 0-5 uslovnih grla (937 domaćinstava) tako da se može zaključiti da se stočarska proizvodnja uglavnom zasniva na manjim porodičnim farmama.. (Izvor: *Strateski plan opštine Andrijevića od 2017 do 2022.*)

Funkcionisanje ovog projekat podrazumijeva prijem pilića u tipu „brojler“ starosti 42 do 45 dana težine „žive vage“ oko 2kg/komadu, pripremu i klanje i preradu u polu proizvode od pilećeg mesa, kroz proces tehnološke obrade po tradicionalnim tehnologijama karakterističnim za one koji su važeći na teritoriji Crne Gore i Andrijevice. Nakon obrade sirovine u pogonu slijedi skladištenje a nakon njega i otpremanje ka kupcima.

3.6.2. Tehnološki projekat

I PROIZVODNA STRUKTURA I KAPACITET

1. U objektu će se klati živina (brojleri) starosti 42-45 dana, prosečne žive mase 2,0 kg.
2. Kapacitet linije klanja 3.400 kom/dan odnosno 850.000 kom/godišnje.
3. Proizvedeno meso će se na tržište plasirati u sveže-ohlađenom stanju, kao celi trupovi "pripremljeno za roštilj" i kao konfekcija.
4. Način pakovanja: trupovi i konfekcija originalno upakovani u PVC kese, a zatim u plastične kese od po 12 kg
5. Nejestivi delovi i konfiskat svakodnevno se prikuplja i odnosi iz objekta za klanje u kafileriju.
6. Projektovati vazdušno hlađenje, komoru sa konvejerom za jednodnevni smeštaj pilića posle klanja.
7. Smrzavanje i skladištenje smrznitog mesa 5 t.

II PROSTOR ZA LIČNE POTREBE RADNIKA

Prostor za lične potrebe radnika projektovati prema bilansu radne snage iz elaborata primenjujući građevinske normative u prehrambenoj industriji.

III PROSTORIJE ZA LABORATORIJU

Investitor će zaključiti ugovor sa akreditovanom laboratorijom za ispitivanje higijenskih uslova rada, higijenske ispravnosti sirovina i gotovih proizvoda.

IV PROSTORIJA ZA ČIŠĆENJE, PRANJE I DEZINFEKCIJU PREVOZNIH SREDSTAVA – HLADNJAČA

Investitor će zaključiti ugovor sa pravnim licem ili preduzetnikom registrovanim za tu vrstu delatnosti.

V PROSTOR ZA ČIŠĆENJE, PRANJE I DEZINFEKCIJU KAMIONA ZA DOVOZ ŽIVINE

Investitor će ovaj prostor organizovati u prljavom delu kruga objekta nakon istovara živih pilića.

VI SNABDEVANJE OBJEKTA VODOM

Objekat se snabdeva vodom iz gradskog vodovoda.

VII ODVOD OTPADNIH VODA

Otpadne vode iz klanice odvođe se u gradsku kanalizaciju preko sistema za prečišćavanje.

VIII SKUPLJANJE OTPADA I NEJESTIVIH PROIZVODA KLANJA

Otpad i nejestivi proizvodi klanja skupljaju se u kontejnere, odlažu u prostoriju za hlađenje i na kraju radnog vremena odvoze u kafileriju na dalju preradu.

IX OPŠTI USLOVI RADA

Broj radnih dana u godini	250
Broj radnih dana u nedelji	5
Broj radnih sati u toku dana	7,5
Broj radnih smena	1

Rešenja data u tehnološkom elaboratu su zadovoljili zahtjeve propisane u Pravilniku o veterinarsko-sanitarnim uslovima, odnosno opštim i posebnim uslovima za higijenu hrane životinjskog porekla, kao i o uslovima higijene hrane životinjskog porijekla.

3.6.3. Opis tehnološkog postupka

Tehnološki proces klanja i obrade obavlja se po sledećim fazama:

1. Dovoženje i prijem živine
2. Omamljivanje, klanje, iskrvarenje i čupanje perja
3. Evisceracija i obrada organa
4. Hlađenje mesa i iznutrica
5. Rasecanje trupova na osnovne delove
6. Pakovanje mesa

7. Smrzavanje i skladištenje smrznutog mesa
8. Skladište upakovanih proizvoda
9. Prihvat i opreme nejestivih proizvoda klanja

Dovoženje i prijem živine

Pilići se dovoze kamionetom ili prikolicom (50 kaveza) i istovaruju u prihvatni prostor /13/, gde veterinar obavi pregled. Kavezi sa pilićima sumnjivim na bolest izdvajaju se u zaseban prostor /13a /.Pilići se ručno vade iz svakog pojedinačnog kaveza i odnose na klanje u prostoriju /10 /.Kavezi se posle pražnjenja peru tušem (2 i 2a) u prostoru /13 b/, skladište u prostoriji / 13c / i utovaruju u oprano prevozno sredstvo kojim su i doveženi. Prevozno sredstvo se predhodno pere iznad dreniranog natkrivenog dela uz prijemni prostor.

Omamljivanje, klanje, iskrvarenje, šurenje i čupanje perja

Pilići se kače na lire konvejera (8) po osam komada istovremeno. Okačeni pilići se omamljuju u uređaju (4) tako što glava pileta dodirne ili prolazi kroz vodu koja je kontaktno uključena u struju.

Omamljeni pilići se ručno iskrvaruju iznad uređaja (5). Krv se prihvata u transportne posude (11) i nakon punjenja istih odvoze se kroz vrata u prostoriju / 17 /. Nakon iskrvarenja pilići se šure u uređaju za šurenje (6) tako što se spuštaju u uređaj za šurenje (6). Temperatura vode se održava automatski, a zagrevanje je strujom.

Nivo vode u šuraču se preko plovka automatski održava u željenom nivou.

Iz šurača trupovi se taktno pomeraju iznad u uređaja za čupanje (7) koji se sastoji od seta gumenig grebača.

Nakon čupanja trupovi se ručno prebacuju na konvejer obrade, (9) odnosno evisceraciju . Perje se skuplja u posude i nakon punjenja posuda odvozi u prostor /17/. Kolica za prenos perja peru se u prostoriji /21/ tuševima (2 i 2a).

Evisceracija

Evisceracija se obavlja ručno na konvejeru (9), a redosled operacija je sledeći:

- prvo se nožem odstrani glavai vrat i odstrani se vojka,
- potom se posle otvaranja abdomena vadi crevni komplet i odvajaju jetra i bubci,
- trup se ispere tušem i kači na konvejer sa fenjerima (10), po dva u 6 etaža po visini kojima se odvozi na hlađenje u komoru /27/,
- grudni organi se obrađuju na stolu (25), peru i lodnama odnose na hlađenje u komoru /27/. u plastičnim lodnama.

Hlađenje mesa i iznutrica

U komori za rashlađivanje, trupovi ostaju toliko dugo (oko 2 sata) dok ne postignu temperaturu do + 4 °C. U istoj komori vrši se i rashlađivanje jestivih iznutrica na istu temperaturu.

Rasecanje mesa

Rashlađeni trupovi sa konvejerera sa fenjerima (10) skidaju se u transportna kolica (46) i odnose na rasecanje u prostoriju /24/ a celi trupovu pakuju se u prostoriji /23/. Rasecanje i konfekcija pilećih trupova na osnovne delove posle hlađenja obavlja se u prostoriji /24/ na radnom stolu. Rasecanje se obavlja električnim uređajem (28). Rasečeni delovi mesa, kolicima (46) odnose se u prostoriju za pakovanje /23/.

Pakovanje mesa

Pošto su trupovi i jestive iznutrice rashlađeni na određanoj temperaturi, vrši se pakovanje trupova i jestivih iznutrica na radnom stolu (14). Trupovi i iznutrice se stavljaju u najlon vrećice, pa u kartonske kutije, te mere na vagi (13) i otpremaju preko ekspeditnog prostora /31/ u prevozno sredstvo ili do otpreme čuvaju u rashladnoj komori /30/ na regalima (44).

Ambalaža za pakovanje-folija smeštena je u prostoriji /19/ na regalu.

Smrzavanje mesa

Meso se smrzava u prostoriji (29) sa temperaturom vazduha – 35 °C, Nakon smrzavanja prenosi se u prostoriju (28) za skladištenje sa temperaturom -20°C.

Otprema mesa

Meso se otprema u dalju prodaju preko hodnika (26).

Prikupljanje i otprema nejestivih proizvoda klanja

Krv se prikuplja u tacni uređaja za klanje i iskrvarenje (5), a potom prihvata u posebno namenjena kolica (11) i otprema u prostoriju (17) na čuvanje.

Nejestivi unutrašnji organi se prihvataju u kolica (11) i otpremaju u prostoriju (17). Nejestivi proizvodi klanja nakon rada iz prostorije (17) se otpremaju van objekta.

Za održavanje higijena alata i ruku radnika koriste se lavabo (3 i 17).

Za sprečavanje ulaska isekata u objekat na svim ulaznim vratima predviđena je vazдушna zavesa (30).

Sanitacija pokretne opreme u objektu obavlja se u prostoriji (21) sa štednim tuševima (2 i 2a).

Za potrebe radnika koji rade u "prljavom" delu objekta, predviđena je garderoba (16), u posebno izdvojenom delu objekta, sa sanitarnim čvorom (15). U objektu se nalazi garderoba za čiste radnike (4 i 5), sanitarni čvor za čiste radnike (7 i 8), kancelarija veterinarskog inspektora (25) i odmor radnika sa podelom hrane (6).

U prljavom delu kruga smešteno je pranje kamiona za dovoz živine, koje mora da ima rešetku sa slivnikom za odvod vode, priključak za crevo sa dovodom hladne vode i vode temperature 83 °C, kontejner za đubre, prima-

mno prečišćavanje otpadnih voda sa separatorom i nepropustljiva septička jama, kao i kontejner za uginule piliće.

OPŠTA NAPOMENA:

Otpaci životinjskog porekla koji se javljaju u ovom objektu, na osnovu Naredbe o preuzimanju mera za sprečavanje pojave, otkrivanje, sprečavanje širenja, suzbijanje i iskorenjivanje transmisivnih spobioformnih encefalopatija, moraju biti smešteni u za to predviđene kontejnere na osnovu predhodno obavljene kategorizacije

3.6.4. Bilans radne snage

R.br	Naziv odeljenja	Kvalifikaciona struktura								Zbir po odeljenjima
		NKV	PKV	KV	VKV	NSS	SSS	V S	VS S	
1	Dopremanje brojlera, istovar-utovar kaveza	-	-	2	-	-	-	-	-	2
2	Omamljivanje i klanje	-	-	1	-	-	-	-	-	1
3	Šurenje i čupanje perja	-	1	1	-	-	-	-	-	2
4	Evisceracija i obrada	-	2		-	-	-	-	-	2
5	Pakovanje i otpremanje	-	-	2	-	-	-	-	-	2
6	Poslovođa	-	-	-	-	-	1	-	-	1
	UKUPNO	-	3	4	-	-	1	-	-	10

NAPOMENA: - čisti radnici muška radna snaga 4 radnika
 - čisti radnici ženska radna snaga 4 radnika
 - „nečisti radnici” muška radna snaga 2 radnika

3.6.5. Specifikacija tehnološke opreme

rb.	naziv		poz.		
1	kom.	cena	3	4	5
1.					
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					

1	2	3	4	5
10.	Konvejer za evisceraciju sa lirama, radne dužine 18,0 m, izrađen od nerđajućeg materijala.	9	1	
11.	Konvjeler za hlađenje trupova okačenim na fenjere, na fenjer staje 12 trupova, 6 trupova po visibi i po dva na litri, dužina konvejera cca30 m, sa pogonskom stanicom, zateznikom ikonstrkcijom.	10	30 m'	
12.	Posude od nerđajućeg čel. lima, zapremine 200 l, sa polkopcem, 4 plastična točka, sa ojačanim rubom. Dim. 660x660x720 mm.		11	4
13.	Radni sto izrađen od nerđajućeg čeličnog lima i kutija, sa 4 štelujuće stope, sa podignutim ivicama . Dim.1000x700x850 mm.		12	1
14.	Elektronska, prokronska vaga za merenje opsega do 15 i do 40Kg.		13	1+1
15.	Uređaj za stavljanje trupova u pvc vrećice, od nerđajućeg lima, sa uređajem za zatvaranje pvc vrećica.	15	1 15a	1
16.	Radni sto za pakovanje sa ravnom pločom izrađen prokronskog lima i kutija. Dim. 1800x700x850 mm.	14	2	
17.	Radni sto sa plastičnom dakom za rasecanje mesa, izrađen od nerđajućeg čeličnog lima i cevi. Dim. 2000x800x900 mm		16	1
18.	Ormar sa etažama za odlaganje folija za pakovanje, izrađen od prokronskog lima i kutija sa 4 stope. Dim:1000x800x2200 mm	19	1	
19.	Nož za klanje peradi, nerđajući čelik.		20	1
20.	Viljuška za evisceraciju, prokronska	21	1	
21.	Makaze, za odsecanje , prokronske.	22	1	
22.	Pištolj za probijanje kloake, prokronski.	23	1	

1	2	3	4
23.	Korito za evisceraciju sa rubom visine 150 mm, drenirano, od nerđajućeg čeličnog lima, sa postoljem, visine 900 mm, dužine 3200 mm, širine 800 mm.	24	1
24.	Sto sa podignutim ivicama za pranje iznutrica, izrađen od nerđajućeg lima i kutija, perforiran. Dim. 900x600x850 mm.	25	1
25.	Uređaj za obradu želudaca, prokronski. Dim. 500x600x850 mm.	26	1
26.	Ručni viljuškar za prevoz kutija.	27	1
27.	Stona testera za rasecanje trupova na osnovne delove, izrađena od nerđajućeg čel.materijal, sa radnom površinom od nerđajućeg čeličnog lima i kutija. Dim: 1500x700x850 mm.	28	1
28.	Kontejner sa poklopcima za prihvatanje nusproizvoda klanja, zapremine 800 l ,toplo cinkovan.	29	2
29.	Vazdušne zavese dužine 1500 i 1200 mm. izrađene od al lima i plastificirane.	30	5
30.	Ventilatori prečnika 350 mm za odsisavanje, izrađeni od nerđajućeg lima.	31	3
31.	Kolica za transport plastičnih lodni od 24 i 40 l izrađena od prokronskog lima sa 6 točkova,	-	2
32.	Plastične lodne od 24 i 40 litara litra.	-	30
33.	Paleta za odlaganje smrznutog mesa izrađeni od od prokronskog lima i kutija i za držanje pribora i sredstava za higijenu. Dim 1200x800x1300.mm	36	35
34.	Ormar za odlaganje pribora i sredstava za održavanje higijene izrađen od nerđajućeg materijala, sa stopicama, i bravom za zaključavanje. Dim: 900x800x2000 mm	37	1

1	2	3	4	5
35.	Uređaj za sanitaciju obuće pri ulasku u proizvodni deo klanice .		38	1
36.	Kompresor za proizvodnju vazduha pod pritiskom izrađen od čeličnog lima zaštićen farbanjem.	-	1	
37.	Uređaj za pranje pod visokim pritiskom	42	1	
38.	Kontejner za uginile piliće, izrađen od čeličnog lima zaštićen toplim cinkovanjem.	40	1	
39.	Nosač 6 pari čizama izrađen od prokrona.	47	2	
40.	Radni orman za odlaganje civilnog odela , izrađen od nerđajućeg čeličnog lima, garnja stranica zakošena, podignut od poda na stopice visine 300 mm, sa klupicom ispred ormara, sa tri odvojene kasete Dim. 300x500x2150 mm		43	12
41.	Regal za upakovane piliće izrađen od prokronskih kutija i lima , sa stopicama. Dim: 1200x600x2200 mm.	44	6	
42.	Regal za sumnive piliće ograđen ogradom pod ključem. Dim: 1200x500x2200 mm.	45	1	
43.	Lavabo za pranje ruku (opis kap poz. 3).	17	1	
44.	Regal sa etažama za odlaganje lodni sa iznutricama Izrađen od nerđajućeg čeličnog lima i kutija. Dim: 1200x500x2200 mm.	18	1	
45.	Kuter kolica zapremine 200 litara za transport trupova, sa 4 plastična točka izrađena od nerđajućeg čeličnog lima.		46	4
46.	Ostala sitna i pomoćna oprema.			

5. BILANS ENERGIJE ZA TEHNOLOŠKU OPREMU																	
List 1																	
Redni broj	Naziv opreme	Broj pozicije	Broj komada	El. energija kw/h 220/380		Topla voda m ³ /h 45 °c		Topla voda m ³ /h 85 °c		Hladna voda m ³ /h 15 °c		Para Kg/h			Vazduh Nm ³ /h		
				za kom	ukupno	za kom	ukupno	za kom	ukupno	za kom	ukupno	za kom	ukupno	pritisak bar.	za kom	ukupno	pritisak bar.
1	Štedni tuš	2a	72	-	-	-	-	0,1	0,2 3/4"	0,1	0,7 3/4"	-	-	-	-	-	-
2	Lavabosa uređ. za san.	3	3	0,55	1,65 220 V	0,02	0,06 1/2"	-	-	0,02	0,06 1/2"	-	-	-	-	-	-
3	Konvejer u komori	10	1	1	1 380 V	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	Omamljivač	4	1	0,2	0,2 220 V	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Šurač	6	1	8	8 380 V	-	-	0,1	0,1 55°C	-	-	-	-	-	-	-	-
6	Čupač perja	7	1	2	2 380 V	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	Konvejer	8	1	0,75	0,75 380 V	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	Konvejer	9	1	0,75	0,75 380 V	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	Uređaj za zatvar. kesu	15a	1	0,5	0,5 220 V	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	Testera	28	1	1	1 380 V	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	Vaga	13	2	0,5	1,0 220 V	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	Uređaj za čišćenje žel.	26	1	0,5	0,5 380 V	-	-	-	-	0,1	0,1 1/2"	-	-	-	-	-	-
13	Sto za pranje iznutrica	25	1	-	-	-	-	-	-	0,1	0,1 1/2"	-	-	-	-	-	-
14	Vazdušne zavese	30	6	0,5	3,0 220 V	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

5. BILANS ENERGIJE ZA TEHNOLOŠKU OPREMU																	
List 2																	
Rednibroj	Naziv opreme	Broj pozicije	Broj komada	El. energija kw/h 220/380		Topla voda m ³ /h 45 °c		Topla voda m ³ /h 85 °c		Hladna voda m ³ /h 15 °c		Para Kg/h			Vazduh Nm ³ /h		
				za kom	ukupno	za kom	ukupno	za kom	ukupno	za kom	ukupno	za kom	ukupno	pritisk bar.	za kom	ukupno	pritisk bar.
15	Ventilatori za odsisav.	31	3	0,4	1,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16	Kompresor za vazd.	-	1	3	3380 V	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17	Uređaj za pranje	42	1	3	3380 V	-	-	0,1	0,1 ¾"	0,2	0,2 ¾"	-	-	-	-	-	-
18	Lavabo	17	1	-	-	0,02	0,02 ½"	-	-	0,02	0,02 ½"	-	-	-	-	-	-
19																	
20																	
21																	
22																	
23	Ukupno:				29,05		0,08		0,4		1,08						
24	Jednovenost 0,6				17,43		0,05		0,24		0,64						
25																	
26																	
27																	
28																	

3.6.6. Tehnološke tablice za izradu hlađenja, ventilacije i grijanja i osvetljenja

TEHNOLOŠKI USLOVI ZA PROJEKTOVANJE HLAĐENJA I VENTILACIJE VEZANE ZA HLAĐENJE											
REDNI BROJ	NAZIV PROSTORIJA	OZNAKA BROJA NA CRTEŽU	DNEVNI UNOS MESA KG	TEMPERATURA UNOSA °C	TEMPERATURA IZNOSA °C	TEMPERATURA VAZDUHA °C	RELATIVNA VLAŽNOST %	BROJ LJUDI U PROSTORJI	INSTALISANA ELEKTRIČNA SNAGA KW	POTREBAN PRIKLJUČAK ZA HLAĐENJE	BROJ IZMENE VAZDUHA
1	Otpatci životinjskog porekla i konfiskat	17	1.000	+ 37	+4	+4	85%	-	3	-	2 na dan
2	Komora za hlađenje trupova na konvejeru	27	1.250 2 h	+ 37	+4	± 0	85%	-	3	-	2 na dan
3	Rasecanje mesa	24	2.000	+4	+6	+ 12	85%	2	3	-	3na dan
4	Skladište smrznutog mesa	28	20 t	- 18	- 18	- 20	85%	-	3,5	-	-
5	Skladište upakovanih pilića	30	4.000	+4	+4	± 0	85%	-	2,5	-	1 na dan
6.	Tunel za duboko zamrzavanje	29	500	+ 4	- 18	- 35	85%	-	5	-	-
7.	Pakovanje mesa	23	5000	+ 4	+ 4	Do+ 12	85%	2	2	-	3 na dan

PROJEKTNI ZADATAK ZA VENTILACIJU I GREJANJE											
REDNI BROJ	NAZIV PROSTORIJA	OZNAKA NA CRTEŽU	ZIMI °C	LETI °C	BROJ IZMENA	PODPRITIS AK	NADPRITIS AK	RELATIVNA VLAŽNOST	BROJ LJUDI	PRIMEDBA	
1	Sumnjivi pilići	13a	+ 18	+ 25	-	-	-	-	-	-	
2	Pranje kaveza (intenzivno odsisavnje)	13b	+ 15	+ 25	10	-	-	95%	1	-	
3	Omamljivanje, klanje, šurenje, čupanje perja (intenzivno odsisavanje)	10	+ 15	+ 25	10	-	-	85%	2	-	
4	Higijensko održavanje opreme (intenzivno odsisavanje)	21	+ 15	+ 25	10	-	-	85%	-	-	
5	Evisceracija (intenzivno odsisavanje)	11	+ 15	+ 25	8	-	-	85%	4	-	
6	Garderobe i sanitarne prostorije za "nečiste" radnike	16	+ 18	+ 25	2	-	-	-	3	-	
7	Radni wc – muški Radni wc- ženski Radni wc za "nečiste" radnike	7 8 15	+ 18	+ 25	3	-	-	-	-	-	
8	Odmor radnika i podela hrane	6	+ 18	+ 25	3	-	-	-	12	-	
9	Depo i prijem pilića	13	+ 15	+ 25	3	-	-	-	1	-	
10	Veterinarska inspekcija	25	+ 18	+ 25	-	-	-	-	1	-	
11	Ženska garderoba	5	+ 18	+ 25	3	-	-	-	6	-	
12	Muška garderoba	4	+ 18	+ 25	3	-	-	-	6	-	
13	Skladište materijala za pakovanje	19	+ 5	+ 15	3	-	-	-	-	-	

OSVETLJENJE PROSTORIJA				
List 1 cg				
rb	<i>Naziv prostorija</i>	Broj na crtežu	Intezitet osvetljenja (lx)	Visina osvetljenja (m)
1	Ulaz za radnike	1	220	3,0
2	Hodnik	2	2200	3,0
3	Hodnik za garderobu	3	220	3,0
4	Muška garderoba	4	220	3,0
5	Ženska garderoba	5	220	3,0
6	Odmor radnika i podela hrane	6	220	3,0
7	Muški radni wc	7	220	3,0
8	Ženski radni wc	8	220	3,0
9	Hodnik	9	220	3,0
10	Omamljivanje , klanje, iskrvarenje i čupanje perja	10	220	3,5
11	Evisceracija	11	220	3,5
12	Prijem pilića	12	500	3,5
13	Prihvata pilića i depo	13	220	3,5
14	Sumnjivi pilići	13a	500	3,5
15	Pranje kaveza	13b	220	3,5
16	Čisti kavezi	13c	110	3,5
17	Hodnik	14	220	3
18	Radni wc za ‘nečiste’ radnike	15	220	3
19	Garderoba za ‘nečiste’ radnike	16	220	3
20	Otpaci životinjskog porekla I konfiskat	17	110	3,5
21	Ulaz za prijem ambalaže	18	220	3,5
22	Sklaqdište materijala za pakovanje	19	110	3,5
23	Prijem ambalaže	20	220	3,5

OSVETLJENJE PROSTORIA				
list 2				
rb	<i>Naziv prostorija</i>	Broj na crtežu	Intezitet osvetljenja (lx)	Visina osvetljenja (m)
24	Prostor za pranje opreme	21	220	3,5
25	Kancelarija	22	220	3,5
26	Prostor za pakovane	23	220	3,5
27	Prostor za rasecanje trupova	24	220	3,5
28	Kancelarija veterinarske inspekcije	25	220	3,5
29	Hodnik	26	220	3,5
30	Komora za hlađenje trupova	27	110	3,5
31	Komora za smrznute proizvode	28	110	3,5
32	Tunel za duboko smrzavanje	29	110	3,5
33	Komora za hlađenje upakovanog mesa	30	110	3,5

3.6.7. Mjere higijensko-tehničke zaštite na radu

Meso je supstrat veoma podložan promjenama pod dejstvom fizičko-hemijskih i mikrobioloških agenasa, pa je neophodno da se pri proizvodnji i preradi mesa obezbede osnovni veterinarsko-sanitarni uslovi kako bi se otklonile mogućnosti za nastajanje kvarenja mesa i proizvoda od mesa.

Optimalni higijenski uslovi se mogu ostvariti ukoliko je objekat projektovan prema zahtevima Pravilnika o uređenju objekata za proizvodnju životnih namirnica životinjskog porekla, što podrazumeva odgovarajuću obradu unutrašnjih površina radnih prostorija, obezbeđenje neophodnih temperaturnih uslova i uslova za održavanje lične higijene i higijene rada, instalisanje odgovarajuće tehnološke opreme.

Projekat ovog projekta se u celosti pridržavao odredaba propisa i udovoljio svim zahtevima. Tehnologija mesa je specifična i po tome što radnike izlaže rizicima od ozleda, velikim fizičkim naporima i uticaju nepovoljnih temperaturnih i drugih ambijentalnih uslova.

Radnici koji su izloženi rizicima mogu se razvrstati u nekoliko grupa:

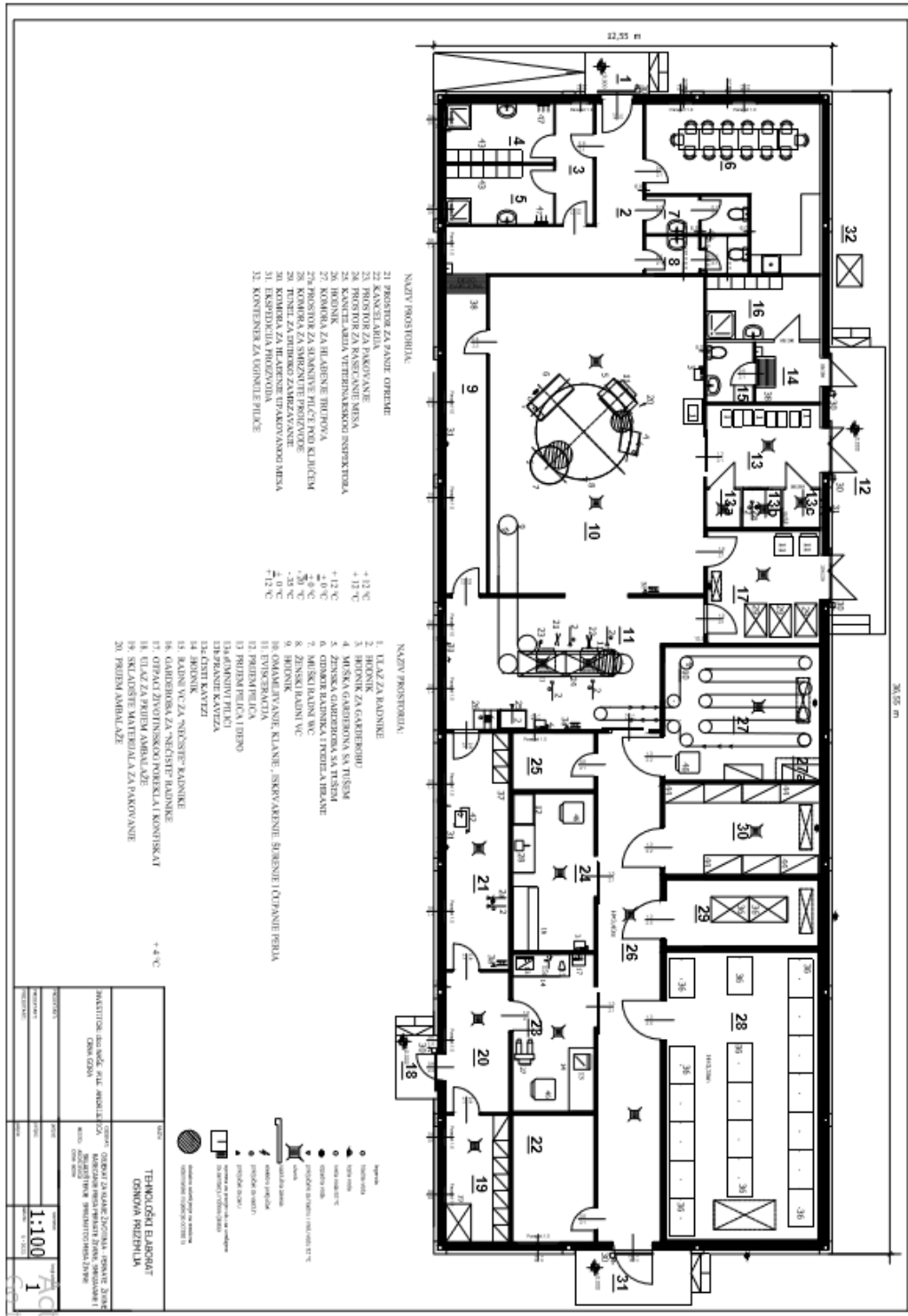
- 1) ozlede usled pada zbog klizanja,
- 2) ozlede pri nepravilnom rukovanju alatom
- 3) ozlede pri nepravilnom rukovanju uređajima i mašinama.

Boravak i rad u prostorijama sa niskim temperaturama i visokom vlažnošću ili u prostorijama sa puno dima ili vodene pare deluju nepovoljno na zdravlje radnika.

Da bi se otklonile mogućnosti ugrožavanja zdravlja radnika, projektom su predviđene odgovarajuće mere zaštite na radu:

- 1) Podovi u svim radnim prostorijama su obloženi materijalom koji se lako pere, ali koji nije klizav. Isto tako, sva gazišta imaju protivklizne površine. Na taj način se smanjuje mogućnost pada i povrede usled klizanja.
- 2) Radnici koji rade na otkoštavanju mesa na ruci za držanje mesa imaju metalne rukavice, čime se smanjuje mogućnost ozlede nožem.
- 3) Radi zaštite radnika pri rukovanju sa tehnološkom opremom predviđene su sledeće mere:
 - oprema na električni pogon kojom rukuju radnici (testere) radi pri niskom naponu struje (42 V), čime se izbegava mogućnost strujnog udara;
 - mašine su snabdevene štitnicima koji onemogućavaju guranje ruke u opasni deo mašine.
- 4) Vlaženje odeće radnika sprečava se nošenjem gumene kecelje, pri svim operacijama pri kojima se koristi voda za panje. Svi radnici nose gumene čizme, čime se sprečava vlaženje nogu, a omogućava se održavanje higijene.
- 5) U cilju sprečavanja ozleda kože vrelom vodom pri pranju ruku, na svim lavaboima su predviđeni mešači tople i hladne vode.
- 6) Radnici koji rade u hladnim prostorijama nose toplu odeću (grudnjake i drugo) koja im omogućava nesmetan rad, a štiti ih od hladnoće.
- 7) U prostorijama u kojima se stvara dim, vodena para, ili se razvijaju neprijatni mirisi obezbeđana je odgovarajuća ventilacija sa umerenom cirkulacijom u zoni rada.
- 8) U prostorijama u kojima nema prirodnog svetla obezbeđeno je odgovarajuće veštačko osvetljenje zavisno od prirode tehnoloških operacija koje se u njima odvijaju.

3.6.8. Tehnološka osnova (crtež)

Izvor: "Intesa Group" d.o.o. Bijelo Polje, Glavni projekt, 2023.

Sl.24. Presjek objekta klanice - popis opreme

LEGENDA PROSTORIJA SA POVRŠINOM (m²)

1. Ulaz za radnike	4,09
2. Hodnik	15,30
3. Hodnik za garderobu	4,57
4. Muška garderoba sa tušem	6,37
5. Ženska garderoba sa tušem	6,37
6. Odmor radnika i podela hrane	21,27
7. Muški radni WC	3,88
8. Ženski radni WC	3,88
9. Hodnik	13,80
10. Omamljivanje,klanje,iskrvarenje,šurenjeičupanje perja	87,00
11. Evisceracija	30,19
12. Prijem pilića	17,57
13.Prijem pilića i depo	10,33
13a.Sumnjivi pilići	1,20
13b.Pranje kaveza	1,20
13c.Čisti kavezi	1,20
14. Hodnik	3,60
15.Radni WC za „nečiste” radnike	2,85
16.Garderoba za „nečiste” radnike	7,27
17.Otpaci životinjskog porekla i konfiskat +4°C	12,34
18.Ulaz za prijem ambalaže	3,45
19.Skladište materijala za pakovanje	8,08
20.Prijem ambalaže	8,81
21.Prostor za pranje opreme	14,59
22. Kancelarija	10,32
23.Prostor za pakovanje +12°C	12,79
24.Prostor za rasecanje mesa +12°C	12,79
25.Kancelarija veterinarskog inspektora	4,64
26.Hodnik +12°C	32,02
27.Komora za hlađenje trupova ±0°C	20,65
27a.Prostor za sumnjive piliće pod ključem(kavez) ±0°C	
28.Komora za smrznute proizvode -20°C	43,54
29.Tunel za duboko zamrzavanje - 35°C	10,08
30.Komora za hlađenje upakovanog mesa ±0°C	14,07
31.Ekspedicija proizvoda	7,02
32.Kontejner za uginule piliće	

Izvor: "Intesa Group" d.o.o. Bijelo Polje, Glavni projekat, 2023.

Sl.25. Projekcija (3 D) objekta klanice „Naše pile“ doo, Andrijevica

3.6.9. Zakonska regulativa

Zakon o bezbjednosti hrane (Sl. list CG, br. 57/2015) utvrđuje generalna pravila za odobravanje objekata za proizvodnju i promet hrane:

Proizvodnju i promet hrane ili hrane za životinje mogu obavljati subjekti u poslovanju hranom samo u objektima koji ispunjavaju zahtjeve utvrđene zakonom i propisima donesenim na osnovu zakona i koji su upisani u registar objekata.

Subjekt ne smije otpočeti obavljanje djelatnosti prije dobijanja rješenja nadležnih organa o odobravanju objekata. Zahtjev za odobravanje i registraciju objekata za proizvodnju i promet hrane životinjskog porijekla i hrane za životinje i propisana dokumentacija podnosi se nadležnom organu.

Ispunjenost zahtjeva propisanih zakonom i propisima donijetim na osnovu zakona, na osnovu neposredno izvršenog pregleda za objekte koji se odobravaju utvrđuje Veterinarska uprava. Objekat za koji je utvrđeno da ispunjava propisane zahtjeve, upisuje se u registar odobrenih objekata na osnovu rješenja o ispunjenosti propisanih uslova za obavljanje djelatnosti. Izuzetno može se izdati uslovno rješenje za period do 180 dana od dana izvršenog pregleda za proizvodne objekte koji ispunjavaju opšte higijenske zahtjeve u pogledu objekta, prostorija, opreme, snabdijevanja vodom i energijom i uklanjanja otpada do ispunjavanja posebnih higijenskih zahtjeva.

Pravilnikom o posebnim higijenskim zahtjevima za hranu životinjskog porijekla (Sl. list CG, br.14/09) propisani su uslovi i način ispunjavanja posebnih higijenskih zahtjeva za hranu životinjskog porijekla u svim fazama proizvodnje zaključno sa transportom i distribucijom ne isključujući propisane opšte higijenske zahtjeve, zahtjeve za zdravlje životinja i javno zdravlje; dobrobit i identifikaciju životinja; zahtjeve za sledljivost i upravljanje otpacima životinjskog porijekla.

Meso i poroizvodi od mesa su namirnice koje su, zbog svog nutritivnog sastava i ostalih karakteristika, veoma podložne promjenama uslovljenim djelovanjem fizičko-hemijskih i mikrobioloških agenasa, pa je neophodno da sve se sve operacije proizvodnje i prerade mesa obavljaju uz poštovanje veterinarsko sanitarnih zahtjeva. Ovo uključuje i odgovarajuće uslove koje treba da zadovolji objekat u pogledu same konstrukcije, sanitarnog održavanje objekta i opreme i lične higijene osoblja koje radi u objektu. Optimalni higijenski uslovi se mogu ostvariti ukoliko su zadovoljene norme propisane važećom pravnom regulativom:

Zakon o bezbjednosti hrane (Sl.list CG br.57/15);

Zakon o veterinarstvu (Sl.list CG br.30/12);

Pravilnik o higijenskim zahtjevima za hranu životinjskog ili biljnog porijekla (Sl list CG 14/09);

Pravilnik o posebnim higijenskim zahtjevima za hranu životinjskog porijekla (Sl list CG 14/09);

Pravilnik o mikrobioloskim kriterijumima (Sl.list CG br.53/12);

Zakon o bezbjednosti hrane (Sl. list CG br. 57/15) propisuje da je subjekat koji obavlja djelatnost proizvodnje i prometa hrane poslije primarne proizvodnje obavezan da obezbijedi, u svim fazama proizvodnje i prometa hrane ispunjavanje opštih higijenskih zahtjeva u skladu sa *Pravilnikom o higijenskim zahtjevima za hranu životinjskog ili biljnog porijekla* (Sl. list CG, br. 14/09), kao i sve posebne higijenske zahtjeve koji su propisani *Pravilnikom o posebnim higijenskim zahtjevima za hranu životinjskog porijekla* (Sl. list CG, br. 14/09);

Pravilnikom o higijenskim zahtjevima za hranu životinjskog ili biljnog porijekla (član 9-38) propisani su opšti higijenski zahtjevi u svim fazama proizvodnje i prometa hrane koji se odnose na:

Objekat (lokacija, krug objekta, prilazne puteve, raspored prostorija, sanitarne prostorije, ventilaciju, osvjetljenje i dr)

Prostorije za proizvodnju i promet hrane (unutrašnje uređenje);

Opremu; Transport;

Snabdijevanje vodom i odvod otpadnih voda;

Ličnu higijenu i obuku zaposlenog osoblja;

Termičku obradu proizvoda;

Hranu životinjskog porijekla (proizvodi, sirovine i sastojci);

Pakovanja i ambalažiranja;

Otpad od hrane životinjskog porijekla

Raspored i uređenje prostorija u treba da omogući sprovođenje dobre higijenske prakse, uključujući zaštitu od kontaminacije tokom svih faza proizvodnje, odnosno prometa. Prostorije moraju ispunjavati sljedeće zahtjeve:

1) materijali koji se koriste za uređenje prostorija u kojima se vrši proizvodnja i promet hrane životinjskog porijekla moraju da budu otporni na habanje i koroziju, da se lako peru, čiste i dezinfikuju;

2) podovi treba da: a) budu izgrađeni od čvrstog, vodootpornog, netoksičnog materijala, otpornog na sredstva za pranje i dezinfekciju, koji se lako čisti, pere i dezinfikuje i koji nije klizav; b) imaju odgovarajući pad prema odvodnim kanalima ili slivnicima; c) se stalno održavaju tako da budu bez oštećenja;

3) spojevi podova i zidova, kao i spojevi zidova moraju biti zaobljeni;

4) površine zidova u prostorijama za proizvodnju i promet hrane životinjskog porijekla treba da se održavaju tako da budu bez oštećenja, da su izvedene odnosno obložene do tavanice čvrstim, vodootpornim i netoksičnim materijalom, ravnih i glatkih površina svijetle boje;

5) u prostorijama i hodnicima u kojima se vrši podni prenos moraju da budu ugrađeni odbojnici od nerđajućeg materijala ili odgovarajući parapeti od betona ili druge vrste materijala radi sprječavanja kontaminacije proizvoda;

3.7. PRIKAZ VRSTE I KOLIČINE BUKE, ISPUŠTENIH GASOVA, OTPADNE VODE I DRUGIH ČVRSTIH, TEČNIH I GASOVITIH OTPADNIH MATERIJALA

3.7.1. U izgradnji

Tokom izvođenja radova usled rada građevinskih mašina doći će do emisije zagađujućih materija. Obzirom na mali obim građevinskih radova (izgradnja objekta „Naše pile“ doo Andrijevića) te blizinu puta, nije svrsishodno vršiti proračun aerozagađenja usled izvođenja radova. Tokom izvođenja radova, emitovaće se određeni nivo buke usled rada građevinskih mašina. Rad građevinske mehanizacije u toku izvođenja projekta će izazvati povećan nivo buke i vibracija na lokaciji i u njenoj neposrednoj okolini; ovi uticaji su periodičnog karaktera, u dnevnim časovima, i ograničeni su na fazu iskopa zemlje, te neće imati značajan negativan uticaj na životnu sredinu.

Tab.4. Nivo buke koji nastaje usled rada mašina za otkop materijala

Vrsta opreme	Nivo buke u dBA
Utovarivač	92
Bager	95
Kamion	91

Ukupni nivo buke koji nastaje usled istovremenog rada građevinske operative iznosi 98dBA. Imajući u vidu veliku udaljenost najbližih stambenih objekata, veliku frekvenciju saobraćaja na magistralnom putu (BAAN \approx 1000), jasno je da neće doći do povećanih uticaja sa stanovišta buke. Tokom funkcionisanja projekta neće biti emisije zagađujućih materija, obzirom da nije predviđeno sagorijevanje bilo kog energenta. Emisija zagađujućih materija će biti jedino usled vozila koja pristupaju i odlaze sa projekta, a ovaj broj je neznačajan u odnosu na broj vozila koji prolazi magistralnom saobraćajnicom. Atmosferske otpadne vode se prečišćavaju u separatoru i ispuštaju u atmosfersku mrežu. Ni u fazi izgradnje, niti u fazi funkcionisanja projekta, kao ni u slučaju prestanka funkcionisanja, neće biti emisija jonizujućih zračenja, niti drugih navedenih uticaja na životnu sredinu.

3.7.2. Tokom rada objekta

Tehnološkim otpadnim vodama pripadaju vode nastale prilikom i pripreme mesnih proizvoda (max. 2 m³ na dan) čime je ukupna dnevna količina tehnoloških otpadnih voda cca 12 m³ vode.

- Hladna voda (15°C) 55 %
- Topla voda (55-60°C) 40 %
- Vruća voda (85 °C) 5 %

Predviđeno je da će topla voda (55-60 °C) u strukturi potrošnje iznositi do 40 %, a vruća voda (85°C) do 5 % (sterilizatori u klaonici – na mjestu potrošnje minimalno 83 °C). Ostalo je potrošnja hladne vode. Potrošnja tople vode biti će maksimalno do 2 m³/dan odnosno . Toplu vodu je potrebno povremeno (minimalno jednom mjesečno, odnosno po potrebi i češće) zagrijati na minimalno 82 °C, te pustiti da teče kroz sve slavine s toplom vodom minimalno 5 minuta.

3.7.3. Vrste i količine ispuštenih gasova, otpadne vode i drugih čvrstih, tečnih i gasovitih otpadnih materija, po tehnološkim cjelinama

Ispuštanje gasova, na lokaciji može da nastane usljed rada mehanizacije u toku izgradnje objekata, kao i dovoza potrebnog građevinskog materijala i odvoza građevinskog otpada. Imajući u vidu da su ovi radovi izvode u ograničenom vremenskom periodu, isti neće bitno uticati na zagađenje životne sredine. U toku funkcionisanja objekta na lokaciji gasovi mogu nastati uslijed kretanja vozila do objekta i od objekta, kao posledica rada motora na unutrašnje sagorijevanje. Izduvni gasovi se u osnovi sastoje od azotovih i ugljenikovih oksida, a u produktima sagorijevanja najštetnija komponenta je ugljenmonoksid. Imajući u vidu broj vozila koja dolaze do objekta količina ispuštenih gasova neće biti velika, pa samim tim neće bitno uticati na zagađenje životne sredine. Otpadne vode, imajući u vidu prirodu proizvodnog procesa gdje se voda ne ugrađuje u finalni proizvod i činjenicu da jedan posto korištene vode ispari u formi vodene pare, može se zaključiti da preko 90% od ukupno potrošene količine vode završi kao otpadna.

Odvođenje otpadnih voda iz objekta, kako je već rečeno riješeno je preko instalacija:

Odvođenje otpadnih voda iz objekta, kako je već rečeno riješeno je preko instalacija:

- Fekalne kanalizacije koja se spaja na vodonepropusnu septičku jamu,
- Tehnološke kanalizacije, koja vode iz klanice preko separatora odvodi takođe u vodonepropusni upojni bunar
- Atmosferske kanalizacije koja prikuplja vode sa krovova objekata i odvodi ih u zelenu površinu-travnjak oko objekta.

Detaljan opis tretmana ovih voda je dat u Glavnom projektu, tačnije u dijelu koji se odnosi na vodovod i kanalizaciju gdje su deata urađena rješenja za:

- Vodovodne instalacije sanitarne vode
- Instalacije fekalne kanalizacije

Opšti dio.

Projekt vodovoda i kanalizacije za predmetni objekt rađen je na osnovu

- tehničkih uslova,
- arhitektonsko-građevinskog projekta,
- važećih tehničkih propisa.

Objekt se sastoji od prizemlja.

Kanalizacija

Fekalna kanalizacija ne postoji za ovaj dio naselja Slatina 1. Priklučenje objekta se vrši naseptičku jamu, kako je to navedeno uslovima, koja je smještena na parceli. Glavni odvodni kanal iz objekta ima prečnik Φ 110mm, a vanjski razvod se radi plastičnim cijevima SN4 DN160mm. Usvojeni nagib priključnog kanala je 1,5%.

Vertikale postaviti vidno pored zida, a potom ih opšiti drvetom na krajevima kanalizacionih vertikala predviđene su ventilacione glave Φ 110 mm.

Na svim izlascima kanalizacije iz objekta i na skretanjima kanalizacije predviđeni su revizioni šahtovi. Završetak dovodne cijevi u revizioni šaht bit će razveden sa završnim koljenom.

Za prolaz cijevi kroz konstruktivne elemente ostaviti odgovarajuće otvore da ne bi došlo do naknadnog narezivanja drvene građe. Nakon izvršene montaže, potrebno je izvršiti ispitivanje na vododrživost prema važećim propisima.

Cijevi u zemlji polagati na sloj pijeska debljine 10 cm zbog ravnomjernog slijeganja. Po završenoj montaži cijevi prekriti slojem pijeska od 10 cm da se izbjegnu mehanička oštećenja prilikom zatrpavanja rova.

Oborinska kanalizacija sa krova sakuplja se u slivnike, a zatim odvodi u olučne cijevi koje se izlivaju na pločnik, a donja ivica izliva mora biti 10 cm iznad pločnika. Olučne cijevi koje su na fasadi ili u fasadnim žljebovima moraju biti udaljene od zida najmanje 2 cm.

Za hidrološke uslove ITP krive, prema podacima HMZ Crne Gore, trajanje mjerodavne kiše je 5 minuta, povratnog perioda 5 godina, a intenzitet iznosi 264 L/s/ha.

Na osnovu date površine krova određen je broj kišnih vertikala i njihov profil.

Olučne cijevi za atmosfersku kanalizaciju su plastične PVC DN110 mm. Olučne cijevi koje su na fasadi ili u fasadnim žljebovima moraju biti udaljene od zida najmanje 2 cm.

Dimenzionisanje kišnih stojnica:

Hidrološki uslovi: I – T – P krive, prema podacima HMZ Crne Gore

Trajanje: 5 minuta

Povratni period: 5 godina

$$q = F * I * O$$

Hidrološki uslovi: I – T – P krive, prema podacima HMZ Crne Gore

Trajanje: 15 minuta

Povratni period: 15 godina

$$I = 264 \text{ l/s / ha}$$

Oborinska voda s kosog krova tlocrtne površine 492m² ($\psi = 1,0$):

$$QOB = A * I * \psi / 10000 = 492 * 264 / 10000 = 12.99/s$$

Usvojeni promjer odvoda za atmosfersku kanalizaciju je DN 125mm, a broj kišnih vertikala je 10.

OTICAJ SANITARNE OTPADNE VODE

Oticaj sanitarne otpadne vode u objektu prema sumi priključnih mjesta

	N	P(%)	qo (L/s)	QF(L/s)
WC	3	100	1,20	3,60
Umivaonik	5	100	0,17	0,85
Sudopera	1	100	0,67	0,67

5.12

Tablice Kutera: punjenje 0,6 D; DN 150; $v = 0,46 \text{ m/s}$

Sanitarni čvorovi planirati da se snadbiju vodom preko gradskog priključka, kojim se preko šahte koja se postavlja na 2m od regulacione linije parcele, dovodi do objekta.

Shodno arhitektonskoj dispoziciji sanitarnih čvorova i svih drugih istočišta, planirana je određena šema vodovodnih instalacija. Obezbjedenje tople vode planirano je preko električnog bojlera smještenog u adekvatnoj prostoriji. Za objekat se planiraju dvije vodovodne vertikale hladne i tople vode, koja će snabdijevati sanitarni čvor, kuhinju i druga istočišta.

Razvod po vertikali vrši se sa $\varnothing 25$, a razvod po sanitarnim čvorovima radi se sa $\varnothing 20$.

Vodovodna mreža, kao i razvod u sanitarnim čvorovima izvodi se od PP vodovodnih cijevi spoljnog prečnika $\varnothing 20$.

Potrošači hladne vode u objektu su:

WC 3 x 0,25 = 0,75 JO
 Umivaonik 5 x 0,50 = 2,50 JO
 Sudopera 1 x 1,00 = 1,00 JO
 UKUPNO: = 4.25 JO

$\Sigma JO = 4.25$ pa je iz $Q = 0,25 \times \sqrt{\Sigma JO}$ $Q_{UK} = 0.515$ L/s

Prema Tabeli 7.:

$q = 0.25 \sqrt{JO}$ [l/s]

ζ_c – gubitak pritiska u [lbar/m], v – brzina vode [m/s]

JO	q [l/s]	DN cijevi u [mm]													
		10		15		20		25		32		40		50	
		ζ_c	v	ζ_c	v	ζ_c	v	ζ_c	v	ζ_c	v	ζ_c	v	ζ_c	v
0.1	0.079	0.21	0.6	0.05	0.4										
0.25	0.125	0.53	1.0	0.14	0.6										
0.5	0.177	1.05	1.4	0.28	0.9	0.05	0.5								
1	0.250	2.12	2.0	0.55	1.2	0.11	0.7	0.03	0.4						
1.5	0.306	3.17	2.5	0.83	1.5	0.16	0.8	0.05	0.5						
2	0.354	4.23	2.9	1.10	1.8	0.22	1.0	0.06	0.6						
2.5	0.395	5.28	3.2	1.38	2.0	0.27	1.1	0.06	0.7						
3	0.433	6.35	3.5	1.65	2.2	0.32	1.2	0.09	0.7						
3.5	0.468			1.93	2.3	0.38	1.3	0.11	0.8						
4	0.500			2.21	2.5	0.43	1.4	0.12	0.9	0.03	0.5				
4.5	0.530			2.49	2.5	0.49	1.4	0.14	0.9	0.03	0.5				
5	0.559			2.76	2.8	0.54	1.5	0.15	1.0	0.03	0.6				
5.5	0.586			3.04	2.9	0.59	1.6	0.17	1.0	0.04	0.6				
6	0.612			3.31	3.0	0.65	1.7	0.18	1.1	0.04	0.6				
6.5	0.637			3.59	3.2	0.70	1.7	0.20	1.1	0.04	0.6	0.02	0.5		
7	0.661			3.86	3.3	0.76	1.8	0.22	1.1	0.05	0.7	0.02	0.5		
7.5	0.685			4.14	3.4	0.81	1.9	0.23	1.2	0.05	0.7	0.02	0.5		
8	0.707			4.41	3.5	0.86	1.9	0.25	1.2	0.05	0.7	0.02	0.5		
8.5	0.729					0.92	2.0	0.26	1.3	0.06	0.7	0.03	0.5		
9	0.750					0.97	2.0	0.28	1.3	0.06	0.7	0.03	0.5		
9.5	0.771					1.03	2.1	0.29	1.3	0.06	0.8	0.03	0.6		
10	0.791					1.08	2.2	0.31	1.4	0.07	0.8	0.03	0.6		
11	0.829					1.19	2.3	0.34	1.4	0.07	0.8	0.03	0.6		
12	0.866					1.30	2.4	0.37	1.5	0.08	0.9	0.04	0.6		
13	0.901					1.41	2.5	0.40	1.5	0.09	0.9	0.04	0.7		
14	0.935					1.51	2.6	0.43	1.6	0.10	0.9	0.04	0.7		
15	0.968					1.62	2.6	0.46	1.7	0.10	1.0	0.04	0.7		
16	1.000					1.73	2.7	0.49	1.7	0.11	1.0	0.05	0.7	0.01	0.5

Izvor: "Intesa Group" d.o.o. Bijelo Polje, Glavni projekat, 2023.

PRIČVRŠĆIVANJE CIJEVI

Vodovi se moraju pričvrstiti na zidove i stropove obujmicama, odnosno vješalicama na razmaku od najviše 2 m, a plastične cijevi na razmaku od najviše 1m. One osim toga moraju biti po cijeloj dužini podzidane ili na dugi način oslonjene.

Između cijevi i obujmica mora se radi zvučne zaštite postaviti podmetač od pluta, gume ili filca debljine 3 mm u stegnutom stanju, tako da obujmica nigdje ne dodiruje cijev. Pri dnu svake kanalizacijske vertikale treba postaviti luk koji se treba osloniti na temeljni blok od betona ili opeke u cementnom malteru.

SANITARNA OPREMA

Sva sanitarna oprema i pribor su prve klase, od renomiranih proizvođača. Izbor sanitarne opreme i pribora izvršit će projektant Arhitektonskog dijela u dogovoru sa Investitorom. Sanitarni predmeti se pričvršćuju na zidove pomoću tiplova dovoljne veličine.

Visina postavljanja sanitarnih predmeta ako u opisu radova nije drugačije navedeno mjereno od gotovog poda su ove:

- umivaonik prednja ivica 80 cm
- police nad umivaonikom 125 cm
- ogledalo od sredine 155 cm
- držač ručnika 70 cm
- zidna slavina 105 cm
- izlivna školjka, prednja ivica 65 cm
- kotlić ispirnog zahoda, ugaoni ventil 105 cm
- kutija za WC papir 90 cm
- pisoarska školjka, prednja ivica 65 cm

ZAŠTITA CIJEVI

Vodovodne cijevi ne smiju prolaziti kroz zidove dimnjaka i ventilacionih kanala, kroz kanalska okna, ispod poda WC i pisoara i svugdje gdje mogu biti izložene zagađenju i koroziji.

Na mjestu ukrštanja sa drugim vodovima cijevi se moraju zaštititi. Pri ukrštanju sa kanalima vodovodna cijev mora biti iznad, a međuprostor nabijen glinom najmanje debljine 20 cm. Ako je razmak manji, vodovodna cijev će se provući kroz zaštitnu cijev kao pri prolazu cijevi kroz zid.

Na mjestima gdje su izložene smrzavanju, cijevi se moraju termički izolirati. Izolacija se mora izvesti brižljivo i vodovi se ne smiju zatvarati prije nego što ih nadzorni organ pregleda.

Isto važi i za izradu izolacije zvuka.

Pri radu oštećena izolacija cijevi mora se pažljivo popraviti.

Pri eventualnoj obustavi rada cijevi se na pogodan način moraju privremeno začepiti, da se ne bi zagađivale, ispunile materijalom ili oštetile.

TEHNIČKI USLOVI ZA IZVOĐENJE

INSTALACIJA UNUTRAŠNJEG VODOVODA I KANALIZACIJE

Opšti uslovi

Izvođač radova je dužan da dobijene projekte dobro prostudira i uporedi sa stanjem na objektima, i da sva svoja neslaganja, zapažanja i primjedbe dostavi peko nadzornog organa investitora koji u slučaju potrebe obaveštava Projektanta. Paralelno se analizom projekta izvodjač analizira I materijal, odnosno pravi svoju specifikaciju materijala, vodeći pri tom računa da ne mijenja material predviđen projektom ukoliko to nije neophodno uslovljeno. Ukoliko prilikom izvođenja dođe do ukrštanja vodovodnih i kanalizacionih cijevi, vodovodnu cijev postaviti iznad kanalizacione. Prilikom izvođenja instalacija vodovoda i kanalizacije voditi računa o usaglašavanju sa arhitektonskim i konstruktivnim dijelom objekta i drugim instalacijama u objektima. Ako dođe do potrebe štemovanja armiranobetonskih elemenata objekata i temelja potrebno je preko nadzornog organa tražiti saglasnost projektanta konstruktivnog dijela objekta. Izvodjač je obavezan da na gradilištu vodi (instalaterski) dnevnik u koji zajedno sa nadzornim organom upisuje sem redovno obavljenih poslova i svoja zapažanja primjedbe, traženja i naloge. Takodje izvodjač mora

uredno voditi građevinsku knjigu sa svim podacima za sve izvedene radove na instalacijama, kao i podacima o vrsti materijala i atestima.

3.7.4. Vodovod

Obim radova

Radovi koji su upisani u predmjeru količina: isporuka cijevi, fazonskih komada i drugih materijala, transport do gradilišta, sortiranje, slaganje i uskladjivanje, sječenje i spajanje vodovodne mreže. Svi materijali i radovi moraju biti po JUS standardima a po odobrenju nadzornog organa. Izvodjač je dužan da dobro i sistematski proučava projekat, prekontrolira sve dužine i dimenzije prema projektima i crtežima, prekontrolira specifikaciju i popravi specifikaciju za porudžbeni materijal. Prije nabavke materijala mora da traži odobrenje nadzornog organa i nakon nabavke da ga sortira na određeno mjesto. Ovo važi kako za materijal tako i za opremu za montiranje. Poslije ovog Izvođač je dužan da uradi montažni projekat cjevovodnih instalacija. Projekat treba da sadrži kompletnu distributivnu mrežu cjevovoda i čitavog potrebnog materijala, fazonskih komada i organizaciju unutrašnjeg transporta materijala. Samo poslije odobrenja nadzornog organa može se početi sa montažom vodovodnih cijevi. Svi materijali i radovi koji nijesu uključeni u predmjer i predračun, ali bez kojih se ne bi mogli garantovati sigurnost instalacija biće izvršeni u potpunosti, naknadno plaćanje će biti izvršeno samo uz odobrenje nadzornog organa.

Tehnički podaci i projekat

Svi instalaterski radovi moraju biti izvedeni u skladu sa priloženim crtežima, ali ako nijesu u nekim uslovima spomenuti ili greškom izostavljeni, biće izvedeni kao da su u potpunosti prikazani u odnosnim stavkama projekta. Položaji cjevovoda i opreme i priključaka su prikazani u crtežima i biće tako urađeni. Svaka promjena mora da bude odobrena od strane nadzornog organa. Izvođač radova mora da uradi projekat izvedenih instalacija. Svaka promjena mora da bude odobrena od strane Nadzornog organa.

Sadržaj radova

Radovi koji su opisani u predmjeru i predračunu obuhvataju: nabavku, transport, montažu cjevovoda i opreme i ostalih uređaja predviđenih u mreži vodovoda, izolacija cjevovoda sa testiranjem na pritisak, dezinfekcija i ispiranje vodovodne mreže kao i hemijska i bakteriološka analizu uzoraka vode iz izvedene instalacije u objektima. Izvodjač je dužan da obezbijedi kompletne uređaje, postrojenja opreme, radnike i materijal potreban za kompletiranje svih radova u skladu sa instrukcijama nadzornog organa, bez stavke, ukoliko se ne plaća odvojeno.

Tehnički podaci i crteži

Bilo koji rad u izvođenju instalacija vodovoda zahtijevan u projektu za bezbjednost rada vodovodne mreže koji nije obuhvaćen u specifikaciji odnosno u predmjeru i predračunu radova, biće izveden kao da je u potpunosti opisan u specifikaciji i predmjeru i predračunu radova. Položaji cjevovoda, priključaka i opreme su prikazani u crtežima i treba ih se pridržavati što je moguće više u skladu sa građevinskim prostorima i estetskim zahtjevima. Tačno i pravilno podešavanje je potrebno radi obezbeđenja maksimalnog nivoa u estetskim i funkcionalnom priključenju sanitarnih uređaja na vodovodnu mrežu. Pažljivo smještanje i određivanje položaja cjevovoda obezbjeđuje pristup cjevovodu i u tom slučaju će se izbjeći presijecanje i miješanje cjevovoda sa drugim instalacijama.

Materijal i izvođenje - opšte

Prije narudžbine bilo kog dijela materijala i opreme, izvođač je obavezan da podnese nadzornom organu na odobrenje tri kompleta crteža za izvođenje sa kompletnom listom (u duplikatu) svih materijala, fittinga i opreme koji će se primijeniti. Izvodjač treba da posjeduje sve ostale detaljne podatke o materijalima i opremi koji mogu biti traženi za svaku stavku.

Odobrenje za materijal je bazirano na podacima koji su deklarirali proizvođači. Bilo koji materijal fitting ili oprema koja nije u saglasnosti prema specifikaciji i opisu iz predmjera i predračuna može da bude odbijen. Svaki materijal koji nije u skladu sa JUS standardima ne može se upotrijebiti. Izvođač je obavezan da na vrijeme organizuje nabavku materijala i opreme koji ne mogu da se nađu na okolnom tržištu. Neće biti uzeti u obzir zahtjevi za produženje određenog roka ili promjenu materijala ukoliko je to proizašlo zbog neažurnosti izvođača. Na specijalan zahtjev izvođača radova ali po odobrenju nadzora, materijali koji nijesu navedeni u predmjeru i predračunu radova neće se upotrebiti. U tom slučaju nadzorni organ mora da izda pismenu deklaraciju o materijalima i opremi, koji nijesu u saglasnosti sa onima koje je odabrao investitor ili sa tehnologijom koja je predviđena u projektu i koja će biti primijenjena za vrijeme izvođenja radova i to: - polaganje cijevi, materijal, radovi, testiranje i drugo.

Provođenje vodovodne mreže u objektima

Priključne vodove treba izvoditi u pravoj liniji upravno na objekat sa malim usponom prema objektu. Dubina priključnih cjevovoda od objekta do priključka je definisano u projektu spoljnog vodovoda. Razvodna mreža vodovoda u objektu je položena ispod plafona. Prolaz cjevovoda kroz konstruktivne zidove izvesti u zaštitnoj cijevi koja ima za 40 mm veći profil od spoljnog prečnika cjevovoda. Međuprostor treba ispuniti plastičnim kitom a krajeve zatvoriti cementnim malterom. Usponski vertikalni vodovi sa svojim ograncima po etažama su predviđeni u zidnim žlebovima (šlicevima). Cijevi se na svaka 2,0 m pričvršćuju objemnicama (roršelnama). Cijevi pritom ne treba priljubljivati uz zid već ih odmicati 2-3 cm. Vertikale moraju biti postavljene pod visok, a horizontalni ogranci u blagom padu prema vertikali. Nakon montaže dezinfikovati i isprati mrežu i sa točecih mjesta izvesti analizu sanitarne ispravnosti vode, nakon čega mrežu pustiti u pogon.

Nagibi

Sve horizontalne cjevovode treba polagati u nagibu od minimum 1-2%.

Pričvršćivanje cjevovoda za konstrukciju objekta

Horizontalno i vertikalno pričvršćivanje cijevi za konstrukciju treba isključivo raditi sa čeličnim objemnicama, sa podmetačima od gume ili plastike. Horizontalne cjevovode za konstrukciju kači sa visećim "U" objemnicama, za vješanje za konstrukciju, sa podešavanjem kukastom šipkom sa narezom. Materijal za objemnice prema JUS standardu.

Ispitivanje cjevovoda na probni pritisak

Probu cijevi na hidraulički pritisak izvršiti na 12,0 bar prema JUS standardima. Određeni pritisak od 12,0 bar, će biti u trajanju od 1 sata odnosno dok se ne izvrši kompletan pregled svih spojeva. Stavljanje mreže pod probni pritisak treba izvesti uzastopno u toku 2 do 4 sata.

Izolacija

Pocinčane cjevovode koji se polažu u terenu van objekta i u terenu ispod poda prizemlja antikorozivno zaštititi na sledeći način:

Cijevi dobro očistiti, sve navoje koji se narezuju očistiti i nareznice zaštititi minijumom. Cijevi zatim premazati bitulitom u dva sloja nakon čega ih omotati bitumenskim alu-trakama koje se dobro priljubljuju uz cijevi. Prije zatrpavanja rova izolaciju cijevi treba da primi nadzorni organ i konstatuje da je izvedena antikorozivna zaštita. Cjevovode za koje nadzorni organ ne primi izvedenu izolaciju zapisnički ne mogu biti primljeni.

Cijevi hladne i tople vode koje se postavljaju u betonskom kanalu vertikalne i usponske vodove i sve horizontalne ogranke postavljene po plafonima treba antikorozivno zaštititi sa dva sloja minijuma ili ih omotati antikorozivnim plastizol trakama, zatim ih termički izolovati protiv znojenja sa plamaflaks cijevima, ili tervolom d= 5cm odnosno izolacijim protiv znojenja.

3.4.5. Kanalizacija

Tehnički podaci i projekat

Svi radovi moraju biti izvedeni prema priloženim crtežima, ali ako nijesu u nekim djelovima spomenuti ili greškom izostavljeni, biće izvedeni kao da su u potpunosti prikazani u odnosnim stavkama projekta. Položaj kanala, sanitarnih objekata, opreme i priključaka su prikazani u crtežima i biće tako urađene. Svaka promjena mora da bude odobrena od nadzornog organa. Izvođač radova je obavezan da napravi izvedeni projekat instalacija.

Sadržaj radova

Radovi koji su opisani u specifikaciji obuhvataju nabavku, transport, montažu cijevi i opreme i ostale uređaje predviđene na mreži, i sve ostalo predviđeno po specifikacijama, predmjeru i predračunu. Izvođač je dužan da obezbijedi kompletne uređaje, postrojenja, radnike i materijal i opremu za montažu PVC cijevi od istog proizvođača kod kojeg naručuje cijevi i ostali pribor potreban za montažu, odnosno isporučioća, sve po instrukcijama nadzornog organa bez obzira da li je to posebno navedeno ili ne. U tom slučaju će ugovorene cijene obuhvatiti sve te stavke ukoliko se ne plaća odvojeno.

Tehnički podaci i crteži

Bilo koji rad u izvođenju instalacija kanalizacije zahtijevan u projektu za bezbjednost rada kanalizacione mreže koji nije obuhvaćen u specifikaciji biće izveden kao da je u potpunosti opisan u specifikaciji. Položaj i razmještaj kanalizacionih cijevi i opreme je dat u crtežu i treba ih se pridržavati što je više moguće, a saglasno strukturnim i prostornim zahtijevima. Pravilno podešavanje treba da se obavi kako bi se postigao maksimalne nivo instalacija, dok pažljivi razmještaj obezbjeđuju pristup odvodnim kanalima. Treba izbjeći miješanje kanalizacionih odvoda sa drugim instalacijama.

3.7.6. Materijali i izvođenje -opšte

Prije naručivanja bilo kojeg materijala i dijela opreme izvođač je dužan da podnese tri kompleta projekta uključujući kompletan duplikat lista sa svim materijalima, uređajima i opremom kao i opremom za montiranje cijevi. Izvođač treba da ima na raspolaganje sve podatke koji mogu biti potrebni po pitanju bilo koje stavke i sve ateste za cijevi i opremu. Odobrenje na zahtjev za materijal je bazirano na podacima koji su dobijani od proizvođača. Svaki materijal koji nije u skladu sa JUS standardima neće se moći koristiti u instalaciji kanalizacije. Po specijalnom zahtjevu izvođača radova, ali nakon odobrenju nadzora i projektanta, materijali koji nijesu navedeni u predmjeru i predračunu radova moći će se upotrijebiti. U tom slučaju nadzorni organ mora da izda pismenu deklaraciju o materijalima i opremi koji nijesu u saglasnosti sa onim koje je odabrao investitor ili sa tehnologijom koja je predviđena u projektu I koja će biti primijenjena na izvođenju radova i to: -polaganje cijevi, materijala, radovi testiranje i drugo. Izvođač se obavezuje da na vrijeme organizuje nabavku materijala i opreme koji ne mogu da se nađu na lokalnom tržištu. Neće se uzeti u obzir zahtjevi za produženje određenog roka ili promjenu materijala ukoliko je to proizašlo zbog neažurnosti izvođača radova.

Cijevi

Plastične kanalizacione cijevi

Plastične cijevi od tvrdog PVC-a tipa KK za kućnu kanalizaciju i tipa MB za spoljnu ugradnju. Kvalitet cijevi prema standardu JUS C.C6.502.

Spajanje cijevi

Spajanje plastičnih cijevi i fazonskih komada se vrši u naglavku na gumenim zaptivnim prstenom.

Pričvršćenje cijevi

Kanalizacione cijevi koje se vode uz zidove ili u žljebovima učvršćivati samo cevničkim obujmicama ispod cevnog naglavka. Za KK cijevi se moraju upotrebiti cijevne obujmice

koje su usaglašene sa spoljnim prečnikom. Cjevovod fiksirati nepomičnim i pomičnim obujmicama. Nepomične obujmice neposredno uz naglavak ovim obujmicama fiksirati i fazonske komade neposredno uz naglavak. Pomične obujmice dozvoljavaju aksijalno pomeranje, međusobno rastojanje cevni obujmica iznosi kod:

- horizontalnih priključnih cjevovoda 10 x d (d- spoljni prečnik),
- vertikalnih cjevovoda maksimalno 2,0 m.

Montaža

Prije početka montiranja i postavljanja kanalizacija, ceo postupak se mora dobro i pažljivo isplanirati, kako bi se izbjeglo naknadno bušenje zidova. Izvođač je obavezan da unaprijed obezbijedi sve otvore u zidovima i pločama da nebi došlo do naknadnog bušenja. Nakon što nadzorni organ odobri uzorke koji mu podnese izvođač mora obaviti precizno mjerenje dimenzija. Svi potrebni spojevi treba da se izvedu i ako nijesu prikazani u crtežima. Naknadno bušenje zidova treba obaviti uz saglasnost Projektanta konstrukcije sa najvećom pažnjom. Svako oštećenje do kojeg dođe usled naknadnog bušenja moraće da se popravi na račun izvođača. Za vrijeme postavljanja instalacija otvori cijevi privremeno se moraju zatvoriti čepovima ili poklopcima. Cijevi se moraju čvrsto povezati. U dnu svake vertikale su predviđeni revizioni komadi na kojima se izvode otvori na zidu i treba ugraditi niklovana vratanca, lijepog izgleda i dobrog kvaliteta. Takođe na svim predviđenim mjestima na horizontalnim sabirnim kanalima takođe ugraditi revizione komade ili kinete kako je u projektu prikazano i obezbijediti pristup do njih. Sve izlaze ventilacionih vertikala završiti na krovu sa ventilacionim nastavkom. Kompletnu montažu izvesti prema JUS standardima. Mrežu u terenu postaviti na podlozi od sitnog suvog prosijanog pijeska u projektovanim podovima. Za kontrolu u objektu na mreži izvesti betonske revizione šahtove u svemu prema priloženim crtežima u projektu. Šahtove izvesti od nabijenog betona MB-20 sa armirano-betonskim pločama sa otvorom na koji ugraditi liveno-gvozdene poklopce i penjalice, šahtove malterisati i gletovati do crnog sjaja. Nakon montaže izvršiti test vodonepropustljivosti. Ukoliko se pojavi neki nedostatak i propust sistem se mora popraviti. Sve prepravke izvedene da bi se sistem prilagodio izvođačkim standardima, izvršice se na račun izvođača, a izvođač nema pravo na povećanje cijene prouzrokovane ovim dodatnim radovima. Vertikale, odvodi i sanitarni objekti će se testirati odvojeno a u okviru cijelog kanalizacionog sistema. Moguća začepjenja cijevi treba pronaći i ukloniti dok čitav sistem treba teretiti na hidraulične efekte, uključujući zaostajanje odnosnih voda na svim podnim otvorima.

Sanitarna oprema i galanterija

Sva sanitarna oprema i galanterija mora biti proizvod poznate i priznate firme, a boje i oblika i veličine koju izabere projektant arhitekture. Detaljan opis sanitarnih objekata sa pripadajućom galanterijom je dat u predmjeru i predračunu. Ugrađivanje opreme treba izvesti čisto, uredno i precizno, vodeći računa o dobroj upotrebljivosti i estetskom izgledu cjeline prostora. Sanitarni predmeti se pričvršćuju na zidove pomoću borovih uglavaka koničnog oblika i dovoljne veličine, učvršćenih u zid cementnim malterom. Za konzolasto postavljene predmete je neophodno da mogu izdržati silu od 200 kg na najnepovoljnijem mjestu. Visine postavljanja sanitarnih elemenata, ako nije drugačije navedeno u projektu, iznose :

- Umivaonik, prednja ivica 80 cm
- Ogledalo do sredine 155 cm
- Zidna slavina ili mješaljka 110 cm
- Kuhinjska sudopera 85 cm
- Vodokotlić 200 cm
- Pisoarska školjka 65 cm

Šahtovi

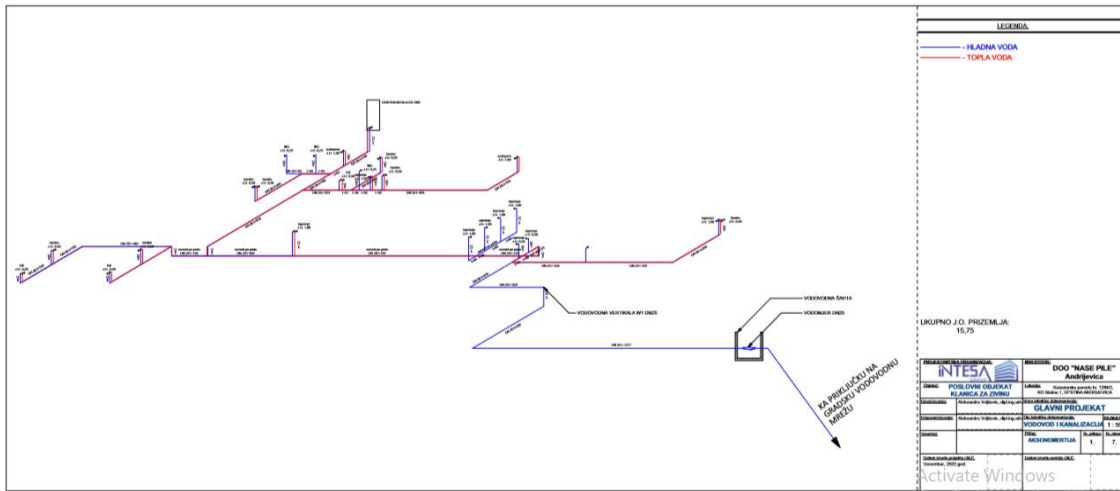
Kanalizacioni šahtovi na spoljnoj mreži kanala treba da se lociraju na svim spojevima kanala ili naglim izmjenama pravaca, kako je prikazano u nacrtima. Kanalizacione šahtove uraditi od gotovih betonskih prstenova MB-20 a u svemu prema priloženim crtežima u projektu. Šahtovi moraju biti kvalitetno izvedeni sa propisno uradjenom kinetom i svom opremom prema predmjeru i predračunu. Dno kanalizacionog šahta treba betonirati, u nagibu 1:6 prema kanalu kinete, obraditi da imaju jaku ali i glatku površinu što se postiže oblaganjem cementnim malterom sa gletovanjem do crnog sjaja.

2.4. Ispitivanje kanalizacionih instalacija u objektu

Ispitivanje ispravnosti kanalizacione mreže u zgradama obavlja se u tri etape: Prva etapa obuhvata ispitivanje donje odvodne mreže od KC cijevi pre nego što se rovovi zatrpaju. Tada se kontroliše nagib kanala i hermetičnost sastava cijevi. Nagib se proverava nivelmanom ili ravnjačem i libelom. Za proveru ispravnosti sastavka (spojeva), treba ceo sistem napuniti vodom, pošto se prethodno kanal začepi na najnižem kraju. Završni cjevovodi napune se vodom i drže se pod pritiskom od 5 m vodenog stuba u toku 1 sata. Zadovoljavajuća nepropustljivost je postignuta kada u toku od 15 minuta ne dodje do gubitka vode. Druga etapa se obavlja kada bude provedena cela vertikalna mreža sa ograncima. Ispitivanje se vrši pomoću vode ili vazduha. Ispitivanje vodom vrši se delimično za pojedine vertikale, pošto se prethodno dobro začepi svi krajevi ogranka sem najvišeg dela kroz koje se vrši punjene mreže, ispitivanje se vrši pod pritiskom vodenog stuba od oko 0,3 bar izliva. Ako u roku od 15 min. svi sastavi održe znak je da su svi spojevi ispravni. Vazduhom se ispituje cijela vertikalna mreža, pomoću kompresora sa manometrom. Kompresor se priključi na jedan od otvora a svi ostali se dobro začepi. Probni pritisak je 0,35 bara u trajanju od 15 min. Najmanje opadanje pritiska je znači da neki spoj propušta pa se isti mora dovesti u ispravno stanje.

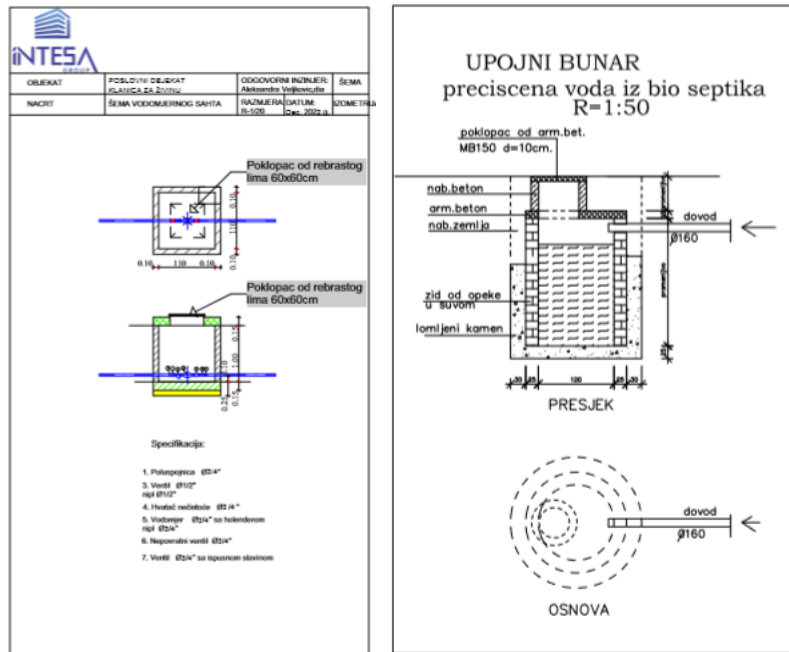
Treća etapa, obuhvata kontrolu sanitarnih uređaja sa ispiranjem i akumulacijom vode i slično, pa ako nema promjene na mreži (svi sifoni drže, vodu instalacija je ispravna). Dok se ispitivanje ne izvrši ne smiju se zatvarati žljebovi za cijevi niti polagati podloge za pod.

U toku ispitivanja kanalizacione mreže treba voditi zapisnik i priložiti ga uz ostalu dokumentaciju. Nakon završene montaže sanitarnih uređaja, cjelokupnu instalaciju treba regulisati tako da se maksimalno otvore sva izlivana mjesta i pusti voda u kanalizaciju. Tom prilikom vrši se ispiranje kanalizacione mreže, kontrola funkcionisanja ispirača WC-a, električnih bojlera i drugih sanitarnih pribora. Ovu regulaciju iskoristiti za još jednu provjeru ispravnosti kanalizacije kontrolom oticanja vode.

Izvor: "Intesa Group" d.o.o. Bijelo Polje, Glavni projekat, 2023.

Sl.26. Šema vodovoda i kanalizacije za objekat klanice „Naše pile“ doo, Andrijevića

Izvor: "Intesa Group" d.o.o. Bijelo Polje, Glavni projekat, 2023.

A)

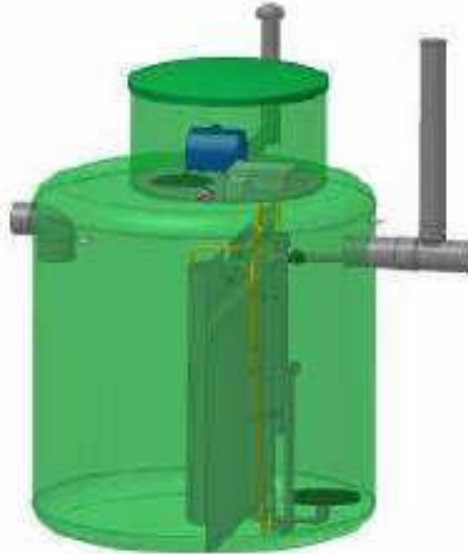
B)

Sl.27. Grafički prikaz šahta A) i uponog bunara B) klanice

Kanalizacija za otpadne vode

Instalacije fekalne kanalizacije su, takođe, obrađene u objektu i izvan njega. U hidrotehničkim uslovima izdatih od strane "Komunalne usluge Andrijevića" nisu propisani uslovi priključenja na javnu kanalizacionu mrežu, tako da je investitor obavezan problem otpadnih voda riješiti individualno u skladu sa pravilnikom o otpadnim vodama. Projektom je planirano da su instalacije fekalne sanitarne vode i instalacije otpadnih voda iz tehnološkog procesa potpuno odvojene. Za prihvatanje i odvođenje otpadnih voda iz sanitarnih čvorova objekta predviđene su kanalizacione cijevi odgovarajućih profila koje se spuštaju ispod ploče prizemlja i odvođe fekalne vode van objekta gdje se ulivaju u revizionna okna, a zatim se otpadne vode ulivaju u uređaj za prečišćivanje otpadnih voda (biološki prečišćivač) određenih karakteristika. Otpadne vode iz tehnološkog procesa se priključuju na sakupljač

masti, a zatim nakon tretmana u sakupljaču, odvede u upojni rov. Odražne kanalizacione vertikale Ø70mm i Ø100mm su od PVC kanalizacionih cijevi i završavaju se na krovu objekta. Horizontalni kanalizacioni razvod je od PVC kanalizacionih cijevi profila Ø50–150mm, dok se spoljna kanalizacija izvodi od cijevi od tvrdog PVC sa tjemnom nosivošću ne manjom od Sn8. U dno vertikala postaviti revizioni komad. Svi vertikalni i horizontalni razvodi vodovoda i kanalizacije moraju propisno biti ankerovani uz konstrukciju tako da se preko ankera na objekat ne prenose šumovi iz instalacija. Nakon završene montaže potrebno je izvršiti ispitivanje ompletnog razvoda.

(Izvor: Regenaeracija doo, Slovenija: Upustvo za upotrebu separatora)

Sl.28. Separator Tip- SBR_ REG 5 - 50 ES

Buka, koja se javlja na gradilištu u toku izgradnje objekata nastaje usljed rada mašina, transportnih sredstava i drugih alata, i ista je privremenog karakteraja sa najvećim stepenom prisutnosti na samoj lokaciji izvođača. U toku eksploatacije objekata sa stanovišta buke neće doći do većih promjena u odnosu na postojeće stanje, obzirom da izvora buke nema, osim od vozila koja dolazi, odnosno odlazi sa objekta, a čiji je broj mali.

Vibracija, u toku izgradnje biće zanemarljive imajući uvidu da se ne radi o velikom građevinskom zahvatu, dok u toku eksploatacije objekata nijesu prisutne.

Toplota i zračenje, u fazi izgradnje i funkcionisanja objekta neće biti prisutni.

Otpad, se javlja u fazi izgradnje objekata i eksploatacije objekata. U toku izgradnje objekta glavna stavku je materijal od iskopa koji se kontrolisano sakuplja i građevinski otpad, koji će se od strane Investitora, odnosno preduzeća koje odredi Investitor, shodno članu 54 Zakon o upravljanju otpadom ("Sl. list CG" br.64/11) transportovati na za to predviđenu lokaciju, odnosno deponiju za inertni otpad.

Otpad koji nastaje u toku eksploatacije objekta se uglavnom sastoji od:

- Masti i sitnih čestice iz sistema za prečišćavanje tehnoloških voda (separatora sa taložnikom) koji nastaju tokom obrade mesa,
- Komunalnog otpada.
- Klaničnog otpada
- Upotrijebljene zaštitne opreme i odjeće

Otpad iz separatora masti sa taložnikom

Izdvojena mast iz separatora i čestice iz taložnika (radi se o malim količinama) kao otpadi (koji nijesu opasani), sakupljaju se u posebne posude i sa drugim otpadom od klanja odlažu na deponiju. Posude se poslije korišćenja peru vodom u istoj prostoriji u kojoj se peru posude koje su korišćene za odlaganje otpada iz klanice. Voda od pranja posuda se preko rešetke i slivnika, a zatim pomoću cjevovoda odvodi u namjensku kanalizacionu mrežu..

Komunalni otpad

Privremeno deponovanje komunalnog otpada, do evakuacije na gradsku deponiju komunalnim vozilima, biće obezbijeđeno na sabirnom punktu koji će biti potpuno obezbijeđeni sa higijenskom zaštitom u tipiziranim posudama – kontejnerima zapremina 1,1m³ kojih će biti dva komada .

Klanični otpad

Prema članu 13. Pravilnika o načinu neškodljivog uklanjanja životinjskih leševa i otpadaka životinjskog porijekla i o uslovima koji moraju da ispunjavaju objekti i oprema za sabiranje, neškodljivo uklanjanje i utvrđivanje uzroka uginuća i prevoza sredstava za transport životinjskih leševa i otpadaka životinjskog porijekla ("Sl. list SFRJ" br.53/89), životinjski leševi i otpaci životinjskog porijekla mogu da se:

- Spaljuju u objektu za spaljivanje,
- Ubacuju u jamu - grobnicu i
- Zakopavaju na stočnom groblju ili na drugom odgovarajućem mjestu.
- Ustupa se lokalnom Komunalnom preduzeću iz Andrijevice na dalje zbrinjavanje

Pošto na nivou Crne Gore nema objekata za spaljivanje, a za jamu-grobnicu na lokaciji nema prostora koji bi ispunio uslove predviđene članom 43 i 44 Pravilnik o načinu neškodljivog uklanjanja životinjskih leševa i otpadaka životinjskog porijekla i o uslovima koji moraju da ispunjavaju objekti i oprema za sabiranje, neškodljivo uklanjanje i utvrđivanje uzroka uginuća i prevoza sredstava za transport životinjskih leševa i otpadaka životinjskog porijekla ("Sl. list SFRJ" br.53/89), odnosno članom članom 12 i 13 Pravilnika o neškodljivom uklanjanju životinjskih leševa ("Sl. list SRCG" br.20/83), tako da je jedini način odlaganja otpada od klanja stoke na deponiju. Privremeno deponovanje klaničnog otpada (koji u ovom objektu čine perje i iznutrice), do evakuacije na lokalnu deponiju komunalnim vozilima, a prema Ugovoru sa komunalnim preduzećem iz Andrijevice od 11.07.2023 (*Dat u prilogu Elaborata*) biće obezbijeđeno na sabirnom punktu koji će biti potpuno obezbijeđeni sa higijenskom zaštitom u tipiziranim posudama – kontejnerima zapremina 1,1m³ kojih će biti dva komada .

Količine otpada

Vrste i količine otpada koje će nastajati prilikom planirane prosječne proizvodnje proizvodnje u objektu „Naše pile“:

- papirna i kartonska ambalaža– cca 0,5 m³/godišnje
- ambalaža od plastike – cca 0,1 tona/ godišnje
- otpadne gume – cca 5 kg/ godišnje
- miješani komunalni otpad – cca 0,3 t/ godišnje
- **Klanični otpad** (pileća crijeva, glave, krv, perje oko 20% od težine „žive vage“- **425 komada/času klanja, ili za osmočasovno radno vrijeme oko 3400 kom./danu** što je za 250 radnih dana oko 850.000 komada brojlera, i maksimalno oko 340 tona/godišnje klaničnog otpada u klanici „Naše pile“ doo, selo Slatina, opština Andrijevića pod petpostavkom da će raditi u punom kapacitetu. **Napomena: Proizvodnja brojlera u Crnoj Gori tokom 2022.godine je manja od 1.000.000 komada/godišnje.**

3.8. KUMULATIVNI EFEKTI

Obzirom da se lokacija za izgradnju objekta klanice „Naše pile“ nalazi u neposrednoj blizini puta Berane-andrijevića-Plav i u blizini je gradsko jezguro Andrijevića te da je ova saobraćajnica veoma opterećena i u gradskom saobraćaju to dovodi do povećanog nivoa buke i emisije izduvni gasova od motornih vozila.

Obzirom da je na objektu uglavnom stacionarni režim kretanja vozila se može očekivati da će kumulativni nivo buke biti oko 60 dB. Okolni objekti uglavnom najveći štetni uticaj ispoljavaju u pogledu zagađenja vazduha, ali obzirom da su na objektu predviđene sve mere zaštite od emisije štetnih gasova, kumulativno dejstvo se ne bi povećalo van granica dozvoljenih.

Buka koja nastaje na objektu „Naše pile“ doo-Andrijevića neće imati značajnijeg uticaja na okolinu zahvata zbog: relativno male dinamike dolazaka/odlazaka vozila na objekat (vozila radnika na farmi, povremeno vozila veterinarske službe, vozila za odvoz otpada animalnog porijekla te vozila službi za odvoz ostalih vrsta otpada, vozila za dopremu hrane, vozila za dovoz jednodnevnih pilića na početku turnusa, vozila za odvoz pilića). Područje u kome je lociran objekat definisano je kao poljoprivredno/šumsko zemljište. Dozvoljeni nivoi vanjske buke prema Granične vrijednosti nivoa buke prema Zakon o zaštiti buke u životnoj sredini (*"Sl. list CG", br. 28/11*). u otvorenim boravišnim prostorima iznose:

Tab.8. Granične vrijednosti buke u akustičnim zonama:

ZONA	AKUSTIČNA ZONA	Nivo buke u dB (A)		
		L _{dan}	L _{veče}	L _{noć}
1	Tiha zona u prirodi	35	30	30
2	Tiha zona u aglomeraciji	40	40	35
3	Zona povišenog režima zaštite od buke	50	50	40
4	Stambena zona	55	55	45
5	Zona mješovite namjene	60	60	50
6	Zone pod jakim uticajem buke koja potiče od saobraćaja	L _{dan}	L _{veče}	L _{noć}
6a	Zona pod jakim uticajem buke koja potiče od vazdušnog saobraćaja	55	55	50
6b	Zona pod jakim uticajem buke koja potiče od drumskog saobraćaja	60	60	55
6c	Zona pod jakim uticajem buke koja potiče od željezničkog saobraćaja	65	65	60
7	Industrijska zona	Na granici ove zona buka ne smije prelaziti granične vrijednosti zone sa kojom se graniči		
8	Zona eksploatacije mineralnih sirovina	Na granici ove zona buka ne smije prelaziti granične vrijednosti zone sa kojom se graniči		

Vrijednosti navedene u ovoj tabeli odnose se na ukupni nivo buke iz svih izvora u akustičkoj zoni. U područjima razgraničenja akustičkih zona, nivo buke u svakoj akustičkoj zoni ne smije prelaziti najnižu graničnu vrijednost propisanu za zonu sa kojom se graniči. Vrijednosti Indikatora navedenih u ovoj tabeli (L_{day} , $L_{evening}$, L_{night}) predstavljaju prosječne dnevne vrijednosti. Predmetna lokacija prema navedenom Pravilniku spada u zonu 5 (Zona mješovite namjene).

4. IZVJEŠTAJ O POSTOJEĆEM STANJU SEGMENTA ŽIVOTNE SREDINE KOJI SE IZRAĐUJE ZA PROJEKTE U OBLASTIMA ZAŠTIĆENIH PRIRODNIH I KULTURNIH DOBARA, TURIZMU I SLOŽENE INŽENJERSKE OBJEKTE, A ZA OSTALE PROJEKTE U SKLADU SA ODLUKOM NADLEŽNOG ORGANA

Ovo poglavlje ovog Dokumeta se iskazuje za projekte u oblastima zaštićenih prirodnih i kulturnih dobara, turizmu i složene inženjerske projekte, ali i za ostale projekte u skladu sa odlukom nadležnog organa. Predmetni projekat ne spade u grupu navedenih projekata. Ukoliko ne dođe do realizacije projekta na ovoj lokaciji, stanje životne sredine se neće promijeniti. Izvještaj o postojećem stanju segmenata životne sredine za izradu elaborata procjene uticaja na životnu sredinu Projekta mini klanice za živinu nije radjen iz razloga što, uvidom u postojeću dokumentaciju i podloge koje su korištene utvrđeno je da nema potrebe da se rade detaljna istraživanja. Predmetna parcela se nalazi u KO Slatina 1 u zahvatu PUPa Andrijevica, opština Andrijevica.

5.0. OPIS MOGUĆIH ALTERNATIVA

Opredijeljena poslovna politika investitora „Naše pile“ doo Ul.Slatina br.bb, Andrijevica prezentovana ovim elaboratom prizašla je iz njegovog dugogodišnjeg bavljenja biznisom, i činjenice da je investitor posjednik predmetne parcele, pogodne za izgradnju objekta-Pogon za klanicu živine, selu Slatina u Andrijevici je urađen na osnovu urbanističko tehničkih uslova UPI br.322-224/2021-0458/1 od 09.01.2022, Opština Andrijevica (*dati u Prilogu*). Rješenjem Sekretarijata za opštu upravu, društvene djelatnosi, urbanizam, komunalnu djelatnost i zaštitu životne sredine Opštine Andrijevica Br.322-11/2022-045/2 od 03.11.2022. godine, utvrđuje se da je za objekat klanica za živinu lociran na katastarskoj parceli br. 1284/2 u K.O. Slatina 1 u zahvatu PUP-a Andrijevica je potrebna izrada Elaborata procjene uticaja na životnu sredinu.

Planirani objekat investitora “Naše pile” je upisan u LN br. 476, lociran na katastarskoj parceli br. 1284/2 u KO Slatina 1, Andrijevica. Radi se na osnovu UTU uslova UPI br.322-224/2021-0458/1 od 09.01.2022, Opština Andrijevica, idejnog i glavnog projekta koji je urađen od strane INTESA Group doo, Bijelo Polje u 2023.godini. Proces klanja brojlera i prerade živinskog mesa u planiranom objektu “Naše pile”doo, se odvija u namjenskom objektu.

Sirovina-brojleri-tovljeni pilici težine oko 2 kg i starosti 42 do 45 dana a maksimalni kapacitet 850.000 komada/godišnje klanice „Naše pile“doo. Klanica ima ugovor sa verifikovanim brojlerskim farmam sa sjevera Crne Gore, u kojim će se vršiti uslužno klanje brojlera za 50.000 komada/godišnje. Proizvodnja će se odvijati shodno revidovanom

Tehnološkom projektu datom u sklopu Glavnog projekta iz 2023.godine. Razmišljajući o mogućim alternativnim rješenjima Nosilac projekta je razmatrao sledeća pitanja:

- Izbor lokacije
- Izbor opreme
- Servis postrojenja
- Finansijski aspekt

Nosilac projekta se odlučio za izgradnju objekta upravo na ovoj lokaciji, jer postoje solidni infrastrukturni uslovi. Kako se radi o parceli koja je locirana u u blizini urbane zone grada, koja je planskim dokumentima predviđela ovakve objekte, pa investitor nije imao potrebe da razmatra neku drugu alternativu, kako iz ekonomskih tako i drugih razloga (saobraćajnih, ekoloških). Izabrana oprema objekta bi morala da ispuni kapacitet i kvalitet proizvoda koji je planiran da se proizvodi u objektu „Naše pile“.

Nosilac projekta definisao, kao i da zadovolji kriterijume sa aspekta zaštite životne sredine. Za izbor isporučioća opreme razmatran je kvalitet ponudjene opreme i vrijeme reakcije isporučioća ukoliko dodje do kvara na opremi. Isporučioć ima obavezu da redovno i kvalitetno vrši servisiranje nabavljene opreme. Opređjeljenje za djelatnost koja se prezentira ovim Elaboratom, proizašla je iz činjenice da Investitor posjeduje parcelu koja je locirana uz lokalni put Slatina Andrijevića i nedaleko je od magistralnog puta Berane-Andrijevića-Plav. Imajući u vidu saobraćajnu frekvenciju na ovom putu, tražnju tržišta za tradicionalnim mesnim prerađevinama, i blizinu urbanog gradskog jezgra i okolnih naselja Investitor se opredijelio za predmetnu djelatnost. Na ovoj lokaciji postoje odgovarajući infrastrukturni objekti (putna mreža, mreža vodovodnih instalacija, kvalitetno snabdijevanje električnom energijom ...) koji omogućavaju ovaj zahvat.

Lokacija

Alternativnih lokacija projektu nije bilo, obzirom da investitor posjeduje sopstveno zemljište pogodno za izgradnju predmetnog projekta- i klanice živine na ovoj lokaciji.

Proizvodni procesi ili tehnologija

Tehnologija izvođenja radova je definisana Glavnim projektom, standardizovana i uobičajena na ovim prostorima, te je odlučeno da se prilikom izvođenja objekta „Naše pile“ doo, primijeni.

Metode rada u toku izvođenja i funkcionisanja projekta

Metode rada u toku izvođenja su jasne i definisane građevinskim procesima. Odabrana je oprema koja zadovoljava važeće standarde. Metode rada u toku funkcionisanja projekta su opredjeljenje namjenom u snabdijevanju robama i uslugama pogona „Naše pile“ doo. Alternative u funkcionisanju nijesu predviđene.

Planovi lokacija

Planovi lokacija su razmatrani u vidu privremenog deponovanja materijala za izgradnju. Rezultat razmatranja je da će se oprema i materijali sukcesivno dopremiti na lokaciju, te da neće biti gomilanja materijala.

Vrsta i izbor materijala za izvođenje projekta

Vrste i izbor materijala su izvršeni shodno standardima i normativima za ove instalacije. Alternativa ovom izboru nije bilo, shodno zakonskoj regulativi i lokaciji projekta.

Vremenski raspored za izvođenje i prestanak funkcionisanja projekta

Vremenski period koji je izabran je da se izvode radovi pripada jeseni-proljeću. Radovi se neće izvoditi tokom zimske sezone.

Datum početka i završetka izvođenja

Datum početka radova zavisi od izdavanja građevinske dozvole, a datum završetka će biti definisan ugovorom između Investitora i Izvođača radova.

Veličina lokacije ili objekta

Izvođenje i funkcionisanje projekta će zauzeti manji dio parcele.

Obim proizvodnje

Projektom se je predviđa proizvodnja u kapacitetu:

- Klanje “brojlera” starosti 42-45 dana,	Masa	2 kg
- Kapcitet klanja,	425	kom/času
- Cijeli trupovi,	425	kom/času
- Masa živih “brojlera”,	850	kg/času

Kapcitet predmetne mini-klanice je **425 komada/času klanja, ili za osmočasovno radno vrijeme oko 3400 kom./danu** što je za 250 radnih dana oko 850.000 komada brojlera, Investitor „Naše pile“ doo, iz Andrijevića ima ugovoreni odnos sa farmom kapaciteta 10.000 komad/turnusu i očekivanih pet turnusa/godišnje daje **oko 50.000 komada „brojlera“/godišnje tako da se ova količina klanja „brojlera“ projektuje u predmetnoj klanici u selu Slatina-Andrijevića.**

Kontrola zagađenja

U alternativama za sprječavanje zagađenja moguće je i biće izvršeno u skladu sa posebnim planom za alternativna zagađenja.

Uređenje odlaganja otpada uključujući reciklažu, ponovno korišćenje i konačno odlaganje

Projektom je predviđeno odlaganje iskopane zemlje i građevinskog materijala na gradsku deponiju za ovu vrstu otpada, u svemu prema saglasnosti nadležnog komunalnog preduzeća.

Rješenje pristupa i saobraćajnih puteva

Glavni projektom je riješen saobraćajni priključak tokom izvođenja i kasnije funkcionisanja projekta, u svemu prema saobraćajnoj saglasnosti. Alternativnih rješenja ne može biti.

Odgovornost i procedura za upravljanje životnom sredinom

U procesu izvođenja, će Izvođač će biti odgovoran za procedure radi zaštite životne sredine. Investitor će ovu obavezu definisati Ugovorom sa izvođačem radova.

Obuke

Svi koji učestvuju u procesu izvođenja radova moraju biti obučeni za bezbjedan rad.

Monitoring

U razmatranje procesa i vrste monitoringa došlo se do zaključaka da sprovođenje monitoringa tokom funkcionisanja projekta mora biti u praćenju kvaliteta voda koje se upuštaju u atmosfersku mrežu. Razmatranjem potrebe za širim monitoringom stanja životne sredine, zaključeno je da ga ne treba raditi.

Planovi za vanredne prilike

U sklopu tehničke dokumentacije projekta po kojoj će se izvoditi radovi izrađeni su odgovarajući planovi i elaborati. U sklopu tehničke dokumentacije funkcionisanja projekta će biti definisani planovi za vanredne prilike (požar, zemljotres, ...).

Tranjanje projekta

Nije predviđeno uklanjanje projekta.

Analizirajući finansijski aspekt izgradnje objekta Nosilac projekta je uvidio da mu je najprihvatljivije rješenje za opremu i lokaciju ono koje je dijelom i opisano u ovoj studiji. Ako u potpunosti budu ispoštovani navedeni urbanističko tehnički uslovi kao i uslovi iz Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu odabrani tehnološki proces i za njega odgovarajuća oprema zadovoljiće sve standarde i propise za predmetni projekat, kako sa tehničkog, tako i sa ekološkog gledišta.

6.0.OPIS SEGMENTA ŽIVOTNE SREDINE

Opis segmenta životne sredine predstavlja osnovu za istraživanje problematike životne sredine na određenom prostoru. Problematika zaštite životne sredine predstavlja složeno pitanje a obuhvata sve aspekte razmatranja mogućeg uticaja predmetnog projekta na životnu sredinu. Osnovne karakteristike postojećeg stanja za potrebe ovog istraživanja definisane su na osnovu uvida u postojeća planska dokumenta, projektnu dokumentaciju, kao i direktnim uvidom u stanje na terenu.

Detalni opis same lokacije projekta je dat u Poglavlju broj 2. ovog Elaborata.

6.1. STANOVNIŠTVO

Stanovništvo, odnosno njegov broj i struktura, predstavlja najznačajniji faktor društvenog razvoja na svim nivoima. Nepovoljne demografske procese, koji se ogledaju u migraciji iz ruralnih ka urbanim sredinama i praznjenju nedovoljno razvijenih područja, što potkrepljuju i podaci iz popisa stanovništva 2003. i 2011. godine, uslovljava je nedovoljna valorizacija značajnih prirodnih, privrednih i humanih potencijala opština sjevernog regiona pa i Andrijevice. Naime, broj stanovnika u opštini je konstantno rastao do 1981. godine, da bi nakon toga uslijedio pad. Prema podacima iz popisa od 2003. godine opština Andrijevića je imala 6.384 stanovnika (od čega je 686 na privremenom radu u inostranstvu), raspoređenih u 24 naselja, a organizovanih u 16 mjesnih zajednica. Prema popisu iz 2011. godine broj stanovnika je 5071. Od tog broja, 1048 stanovnika nastanjeno je u samom gradu, a ostatak u ruralnim područjima. Demografski, sa prosjekom od 17 stanovnika po km² Andrijevića spada u kategoriju slabo naseljenih opština (donji prag ove kategorije iznosi 30 stanovnika po km²). Od osnivanja opštine 1991, broj stanovnika opao je za 22% do Popisa 2011, a evidentno je da se taj trend nastavlja. Prema statistici Monstat-a, broj stanovnika Andrijevice sredinom 2015. godine bio je 4785, što je 5,6% manje u odnosu na podatke sa popisa 2011. Osnovni razlozi nepovoljne demografske slike su negativna stopa nataliteta i konstantne migracije stanovništva u veće gradove. Prirodni priraštaj opštine prema podacima iz 2011. godine bio je negativan i iznosio -28. U ovom smislu, zabilježen je izvjesni napredak, pa je 2014. godine stopa priraštaja iznosila -6, a 2015 godine +11. Uprkos ovom poboljšanju, broj stanovnika je i dalje u padu usled izražene migracije stanovništva

Detalni opis ovog poglavlja je dat u Poglavlju broj 2. predmetnog Elaborata.

6.2. ZDRAVLJE LJUDI

Zdrava populacija je najvažniji resurs društva i svih njegovih segmenta razvoja budući da doprinosi sveukupnom socijalnom i ekonomskom napretku. Tokom 2017.godine je broj posjeta domovima zdravlja u Crnoj Gori iznosio 286 hiljada, dok je broj posjeta u ordinacijama u bolnicama i specijalističkim ambulancama bio 992 hiljade. Obzirom da je predmetna lokacija nenaseljena podaci o zdravlju ljudi ne postoje

6.3.FLORA I FAUNA

Opština Andrijevića raspolaže sa značajnim resursima kada je u pitanju flora i fauna, pa se među biljnim i životinjskim vrstama izdvaja značajan broj endema, relikta i zaštićenih vrsta od posebnog značaja. Flora opštine Andrijevića nije dovoljno istražena, a literalni podaci samo sporadično pominju ovaj region. Sistematska istraživanja ovog područja do sada nijesu rađena, a izuzetak je planina Bjelasica gdje je veći broj istraživača učestvovao u ispitivanju ovog prostora među kojima je Lakušić. Prvi kompletan pregled flore za teritoriju Crne Gore dao je Rohlena, 1942. godine, u svom poznatom radu, *Conspectus Florae Montenegroae*''.

U tom djelu navedeno je 2623 vrste i 194 podvrste za Crnu Goru. Stevanović i sar., 1995. godine, navode 3136 taksona, tj. vrsta i podvrsta za Crnu Goru. Teritorija opštine Andrijevića pripada crnomorskom slivu i sa centralnim vodotokom rijekom Lim koja donekle i prolazi centralnim dijelom teritorije. U Opštini su brojne manje i veće rijeke koje su ili direktne pritoke ili formiraju direktne pritoke Lima

Predmetna parcela je u tipu „voćnjak/livada“. Prostor je obuhvaćen PUP-om „Andrijevića“. Na lokaciji objekta i njenom užem okruženju nije evidentirano prisustvo endemičnih, rijetkih, ugroženih, kao ni zaštićenih biljnih i životinjskih vrsta, a potencijali ostale flore i faune na posmatranom prostoru nijesu posebno izraženi. Detaljnijih podataka o fauni okolnog područja nema, ali procjenjuje se da ovakav tip staništa naseljavaju sisari, ptice, gmizavci, vodozemci, kao i brojni beskičmenjaci.

Detalni opis ovog poglavlja je dat u Poglavlju broj 2 ovog Elaborata.

6.4. ZEMLJIŠTE

Pod zemljištem se podrazumijeva površinski sloj zemljine kore. Korišćenjem zemljišta često dolazi do poremećaja ravnoteže pojedinih sastojaka, što neminovno dovodi do njegovog oštećenja. Zemljište bi trebalo posmatrati kao multifunkcionalni sistem, a ne kao skup fizičkih i hemijskih svojstava. Osim što je izvor hrane i vode, ono predstavlja i izvor biodiverziteta i životnu sredinu za ljudska bića. Stoga, sprovođenje monitoringa zemljišta, kao jedne od mjera zaštite i očuvanja zemljišta, predstavlja preduslov očuvanja kvalitetnog života, ali i opstanka živog svijeta. U određenim količinama, teški metali se prirodno nalaze u zemljištu i vode porijeklo od matične stijene, odnosno supstrata na kojem je zemljište nastalo. U površinskim slojevima zemljišta često se mogu naći i teški metali koji nisu geohemijskog već antropogenog porijekla, odnosno, dospjeli su u zemljište kao posljedica različitih ljudskih aktivnosti (industrija, sagorijevanje fosilnih goriva, primjena agrohemijskih, atmosferska depozicija...). Pored neorganskih zagađujućih materija, u zemljištu su često prisutne i brojne organske zagađujuće materije koje zbog niske biodegradabilnosti nazivaju perzistentnim (perzistentni organski polutanti tzv. POPs) u koje spadaju policiklični aromatični ugljovodonici (PAH), polihlorovani bifenili (PCB) i ostaci pesticida i njihovih metabolita. U odnosu na ruralna, urbana zemljišta su često više izložena antropogenom uticaju zbog veće gustine naseljenosti, intenziteta saobraćaja, blizine industrije itd. Dugotrajno unošenje zagađujućih materija u zemljište može dovesti do smanjenja njegovog puferskog kapaciteta, što kao posledicu može imati trajnu kontaminaciju zemljišta i podzemnih voda (Thornton, 1991). Postoji nekoliko načina kojima zagađujuće supstance iz zemljišta mogu dospjeti u ljudski organizam. Najvažniji od njih je povezanost zemljišta sa uobičajenim ljudskim aktivnostima, kojima čovjek dolazi u kontakt sa zemljištem boraveći u parkovima, na igralištima, stambenim zonama, industrijskim, komercijalnim i drugim objektima. Drugi način po značaju je odnos zemljište – korisne biljke – čovjek, kada čovjek dolazi u dodir sa zagađujućim supstancama posredno, preko biljaka koje uzgaja na zagađenim zemljištima. U Crnoj Gori dejstvom prirodnih faktora klime, geološke podloge, reljefa, vegetacije i čovjeka, obrazovala su se raznovrsna zemljišta. Izdvajaju se sljedeći tipovi zemljišta:

- Kamenjar (Litosol) i sirozem (Regosol), površine 38.470 ha, su inicijalna zemljišta na kompaktnim stijenama i rastrošenom regolitu;
- Krečnjačko-dolomitna crnica (Kalkomelansol), površine 660.000 ha, je najrasprostranjenije zemljište u Crnoj Gori;
- Rendzina, površine 31.205 ha, slična krečnjačkoj crnici, građom profila i osobinama, ali se obrazuje na rastresitom karbonatnom supstratu. Sadrži više skeleta nego crnica, a obradive površine su dublji varijeteti vrtača, kraških polja i manjih zaravni;

- Humusno silikatno zemljište (Ranker), neznatne površine (6825 ha), jer se obrazuje na silikatnim podlogama iznad 1500 mm. Odlikuje se jako kiselim reakcijom i visokim sadržajem humusa;
- Smeđe kiselo zemljište (Distrični kambisol), površinom od 394.825 ha dolazi na drugo mjesto, najviše rasprostranjeno u sjeveroistočnoj Crnoj Gori;
- Smeđe eutrično zemljište (Eutrični kambisol), površine 118.275 ha, zauzima najniže djelove rječnih dolina (stare rječne terase), kotlina i kraških polja. Na kvalitet zemljišta utiče veliki broj faktora, a najviše geološka podloga, reljef, klima, hidrografija, vegetacija i kao i antropogeni uticaji. (Spalević, 2011)

Maksimalno dozvoljene količine (MDK) opasnih i štetnih materija u zemljištu date su u tabeli 8.

Table 8. Makimalno dozvoljene količine (MDK) štetnih materija u zemljištu

Br.	Element	Hemijska oznaka	MDK u zemljištu u MNE, mg/kg
1.	Kadmium	Cd	2.0
2.	Olovo	Pb	50.0
3.	Živa	Hg	1.5
4.	Arsen	As	20.0
5.	Hrom	Cr	50.0
6.	Nikal	Ni	50.0
7.	Fluor	F	300.0
8.	Bakar	Cu	100.0
9.	Cink	Zn	300.0
10.	Bor	B	5.0
11.	Kobalt	Co	50.0
12.	Molibden	Mo	10.0

(Izvor: Zejak et al., 2022a)

Maksimalno dozvoljene količine (MDK mg/kg zemlje) sredstava za zaštitu bilja u zemljištu iznose za: - triazine (atrazin i simazin) 0,01, - karbamate 0,5, - ditiokarbamate 1,0, - hlorfenoksi (2,4) 1,0, - fenolne herbicide (DNOCI DINOSEB) 0,3 i - organohlorne preparate DDT+DDD+DDE 0,01. Maksimalno dozvoljene količine (MDK mg/kg zemlje) toksičnih i kancerogenih materija u zemljištu iznose za: - policiklične aromatične ugljovodonike (PAHS) 0,6 - polihlorovane bifenile i terfenile (PCBs i PTC) za svaki od kongenera (28, 52, 101, 118, 138, 153 i 180) 0,004 - organokalajna jedinjenja (TVT, TMT) 0,005 Hemijske analize zemljišta u užoj okolini i na lokaciji nijesu rađene. Kvalitet zemljišta na lokaciji Betonare u njenom okruženju je dobra kvaliteta, pošto na posmatranom prostoru nema zagađivača. Tlo na lokaciji projekta je takvo da ne može doći do njegovog narušavanja, s obzirom da su tu voćnjaci/livade.

6.5. VODE

Na planinskom prostoru, koji se razmatra, nema dostupnih pouzdanih podataka o izdašnostima registrovanih izvora, ili drugih potencijalnih resursa. Lim se uzorkuje na 6 mjesta i njegove vode uzvodno od Berana treba da pripadaju A1, S, K1 klasi (Plav i Andrijevića) i nizvodno od Berana A2, C, K2 klasi (Skakavac, Zaton, Bijelo Polje i Dobrakovo). Vode Lima u 2015 godini. Pokazale su nešto bolji kvalitet u odnosu na prošlu i 25.5% određenih klasa pripalo nezahitljivom bonitetu. Kako gornji dio Lima pripada vrlo zahtijevnoj klasi A1 pomijeranje ravnoteže je veće i mnogi parametri prelaze u A2 i većina parametara se nalaze u njoj, ali ova dionica vodotoka imala je opterećenje sa nutrijentima i mikrobiološkim pokazateljima sa aspekta vode za kupanje i 18,8% određenih klasa na mjernom mjestu Dubrakovo bilo je VK. Kutska Rijeka (Zlorečica) se uzorkuje na 1 mjestu ispod mosta u Andrijevići, odnosno iznad ušća u Lim, i vode treba da joj pripadaju

A1,S,K1. Ovo je veoma hladna rijeka, brzog toka i uglavnom se pokazuje kao veoma čista. Nijedan parameter nije izašao VK. Na lokaciji na kojoj se planira izgradnja privremenog objekta odnosno u njegovoj bližoj okolini je Idžov izvor. Na predmetnoj lokaciji nema močvarnih djelova

6.6. VAZDUH

Donošenjem Pravilnika o načinu i uslovima praćenja kvaliteta vazduha ("Sl. list CG", br. 21/11) propisan je način praćenja kvaliteta vazduha i prikupljanje podataka, kao i referentne metode mjerenja, kriterijumi za postizanje kvaliteta podataka, obezbjeđivanje kvaliteta podataka i njihova validacija. U skladu sa Uredbom o uspostavljanju mreže mjernih mjesta za praćenje kvaliteta vazduha („Sl. list CG", br. 44/10 i 13/11), teritorija Crne Gore podijeljena je tri zone, koje su određene preliminarnom procjenom kvaliteta vazduha u odnosu na granice ocjenjivanja zagađujućih materija na osnovu dostupnih podataka o koncentracijama zagađujućih materija i modeliranjem postojećih podataka. Granice zona kvaliteta vazduha podudaraju se sa spoljnim administrativnim granicama opština koje se nalaze u sastavu tih zona (**Tab.9.**).

Tabela 9. Zone kvaliteta vazduha

Zona kvaliteta vazduha	Opštine u sastavu zone
Zona održavanja kvaliteta vazduha	Andrijevića, Budva, Danilovgrad, Herceg Novi, Kolašin, Kotor, Mojkovac, Plav, Plužine, Rožaje, Šavnik, Tivat, Ulcinj i Žabljak
Sjeverna zona u kojoj je neophodno unaprijeđenje kvaliteta	Berane, Bijelo Polje i Pljevlja
Južna zona u kojoj je neophodno naprijeđenje	Bar, Cetinje, Nikšić i Podgorica

U zoni održavanja kvaliteta kojoj pored Andrijevice pripadaju: Mojkovac, Budva, Danilovgrad, Herceg Novi, Kolašin, Kotor, Plav, Plužine, Rožaje, Šavnik, Tivat, Ulcinj i Žabljak, a kvalitet vazduha prati se i na EMEP stanici na Žabljaku sa opremom za tzv. poluautomatski monitoring i u Tivtu, u kojem je zbog kvara mjernih instrumenata mjerena samo koncentracija PM_{2.5} čestica. Na osnovu izmjerenih koncentracija praćenih parametara, kvalitet vazduha u ovoj zoni je zadovoljavajući (*Izvor: Informacija o stanju životne sredine u Crnoj Gori za 2015. godinu, Agencija za zaštitu životne sredine, Podgorica, avgust 2016.*)

Imajući u vidu da je lokacija objekta „Naše pile“ doo, locirana u MZ Slatina, da je ista značajnije udaljena od industrijskih objekata i prometnih saobraćajnica, to se može pretpostaviti da je vazduh na lokaciji sličnog kvaliteta kao i kod mjerne stanice.

6.7. KLIMATSKI ČINIOCI

Klimatogena komponenta u cijelom prirodnom sistemu određuje horizontalnu jednorodnost i prostornu periodičnost. Za šire područje Bjelasice može se reći da ima planinsku klimu koja je u određenim situacijama modifikovana kontinentalnim tipom i maritimnim tipom. Klimatske karakteristike uslovljene su djelovanjem klimatskih faktora, kao što su naročito: blizina Jadranskog mora, visoke planine, pravac pružanja planina, riječne doline i kotline i smjer njihovog pružanja, tako da se na ovom prostoru smjenjuje nekoliko tipova klime. Ove promjene klime posledica su izrazite disekcije reljefa i naglih promjena nadmorske visine. Klimatski uslovi na širem području Andrijevice (područje doline Lima, Bjelasice i Komova) su karakteristični za umjereno - kontinentalnu (dolina Lima), sub-planinsku (srednje visinske zone) i planinsku klimu (visoko-planinsko područje), sa znatnim uticajima mediteranske klime. Andrijevića, zbog svog položaja u dolini Lima ima umjereno - kontinentalnu klimu, znatno blažu od okolnih visoko-planinskih terena kojima je okružena, a istovremeno sa nekim elementima sub-planinske klime. Zime su duge i hladne, sa dosta

snijega, ljeta su kraća i svježija, slabije su izražena godišnja doba, a jeseni su toplije od proljeća. Može se konstatovati da u klimatskom pogledu, područje opštine Andrijevića najvećim dijelom pripada zoni izmijenjene umjereno-kontinentalne klime koja se karakteriše ostrim zimama i svježim ljetima. Obzirom na izraženu morfološku razuđenost terena (visoke planine, duboke riječne doline) veoma su velike razlike u mikroklimi pojedinih lokacija na teritoriji opštine. Preovlađujući vjetrovi u zimskim mjesecima su sjeverozapadni i sjeverni, a u ostalim mjesecima južni vjetrovi. Karakteristično za ovo područje je da su česte pojave vremenskih nepogoda, kada zbog obilnih padavina dolazi do poplava koje prouzrokuju ogromne štete. Opština Andrijevića pripada regionu pod nazivom: Predjeli planina i dolinskih rijeka sjevernog regiona. U ovom regionu preovlađuju paleozojski škriljci, pješčari i kvarcni konglomerati, a krečnjaci su zastupljeni u višim dijelovima planina. Predjelima sjevernog regiona prepoznatljivost daju doline i klisure planinskih rijeka uokvirene brojnim planinama.

6.8. MATERIJALNA DOBRA

Materijalna dobra i postojeći objekti u opštini Andrijevića tačnije na samoj lokaciji selo Slatina, kao ni u njenom bližem okruženju ne postoje zaštićeni objekti i objekti kulturno-istorijske baštine. Nema evidentiranih niti zaštićenih prirodnih dobara. Na lokaciji nisu registrovane zaštićene, rijetke ili ugrožene biljne i životinjske vrste, kao ni posebno vrijedne biljne zajednice. U okviru analizirane lokacije, izlaskom na teren i uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da se radi o parceli koja nema zaštićenih prirodnih dobara.

6.9. NEPOKRETNNA KULTURNA DOBRA I ZAŠTIĆENA PRIRODNA DOBRA

Nepokretnna kulturna dobra i zaštićena prirodna dobra Nepokretnih kulturnih dobara na lokaciji i u njenom užem okruženju nema.

6.10. PREDIO I TOPOGRAFIJA

Na području Crne Gore izdvojeno je 19 osnovnih pejzažnih jedinica. Ambijent planine Bjelasice je estetsko vizuelni mozaik bistrih plahovitih vodotoka, šumske vegetacije u skoro zakonito vertikalnoj zonalnosti (bukva, jela, smrča, sa primjesama javora i mikrolokacijama munike, subalpska bukva, klečica i krivulj) do samih njenih vrhova. Planinske livade su pozicionirane kao stvoreni šumski proplanci u nižim pozicijama i visoko planinske livade, u zavisnosti od ekspozicije iznad 1650m. Visoko planinskim pašnjacima dominiraju gramine odnosno busika, a na sjevernim ekspozicijama i borovnica. Kao vulkanska tvorevina, skoro sva njena morfologija je zaobljena. Sticajem takvih okolnosti, na Bjelasici ima 19 vrhova (glava). Te glave su i njeni najvišojci izdanci (južna Crna glava 2139mm, sjeverna Crna glava 2122mm, Zekova glava 2116mm itd). Najmarkantniji ostaci iz perioda glacijacije su njena jezera (gorska oka) i Šiško jezero. Iz tog perioda su i njene doline od kojih su najznačajnija Suvodolska dolina i dolina Jelovice. Na padinama Bjelasice formirane su slikovite seoske naseobina koje upotpunjuju ljepotu. Planinski pejzaž Bjelasice karakterišu njegova prirodna svojstva i sveukupna struktura u koju spadaju: blage planinske padine prošarane livadskim i šumskim kompleksima listopadnih i mešovitih šuma, zatim manje udoline potoka i potočića, glečerska jezera, izvori, vrela, manje zaravni, bila i površi. Svojom veličanstvenošću ističu se područja u zoni Bjelasice (Jelovica, Gradišnica, Šiška.). Znatne površine Opštine Andrijevića prekrivene su raznovrsnom šumskom vegetacijom koja čini najznačajniju prirodnu karakteristiku ovog područja i izuzetan potencijal privrednog razvoja opštine. Površine pod šumama su nezamenljiv faktor zaštite i unapređenja kvaliteta životne sredine. Lokaciju manjim dijelom čini ravna travnata površina, a većim dijelom uzvišenje iznad korita rijeke Lim udaljen od lokacije 1000m. Širu okolinu predmetnog područja karakterišu uzvišenja, padine, uvale sa određenim brojem izgrađenih individualnih stambenih objekata i lokalnih puteva.

6.11. IZGRAĐENOST PROSTORA

Sama lokacija i njene okolina su područje lokaliteta sela Slatine. Prostor lokacije nije izgrađen, kao ni prostor oko lokacije na rastojanju od oko 100 m, dok na dužem rastojanju nalazi se određeni broj individualnih stambenih i pomoćnih objekata.

6.12. MEĐUSOBNI ODNOSI NAVEDENIH ČINILACA

Analizirajući međusobni odnosi navedenih činilaca sa aspekta stanja životne sredine može se zaključiti sljedeće:

- Klimatski karakteristike područja, imaju veliki uticaj na stanje flore i faune na posmatranom području.
- Stanje lokacije i njene okoline u mnogome određuju pejzaž posmatranog prostora.

7.0. OPIS MOGUĆIH ZNAČAJNIH UTICAJA PROJEKTA NA ŽIVOTNU SREDINU

Cijeneći podatke iznesene u prethodnim poglavljima ovog Elaborata može se odgovoriti na pitanje uticaja ovog projekta na životnu sredinu. Ranije prezentovani podaci u Elaboratu o kvalitetu vazduha i klimatskim uslovima pokazali su da na fizičko-hemijski sastav i klimu šireg prostora predmetnog objekta glavni uticaj imaju kretanja vazdušnih masa sa daljih geografskih područja.

Izgradnja i eksploatacija objekta-„Naše pile“ doo u MZ Slatina, Opština Andrijevića neće predstavljati veći izvor negativnog uticaja na životnu sredinu. Svi efekti se ispoljavaju u okviru dva tipa uticaja, koji prema trajanju mogu biti privremenog i trajnog karaktera. Prvu grupu predstavljaju uticaji koji se javljaju kao posljedica izgradnje objekta i po prirodi su većinom privremenog karaktera. Ovi uticaji nastaju kao posljedica prisustva ljudi, građevinskih mašina, primjene različitih tehnologija i organizacije izvođenja radova. Negativne posljedice se prvenstveno javljaju, kao rezultat iskopa određene količine materijala, transporta, ugrađivanja građevinskog materijala, kao i trajnog zauzimanja slobodnog prostora.

Objekat- „Naše pile“ doo spada u takvu vrstu objekata koja u toku eksploatacije, odnosno u svom svakodnevnom radu uz poštovanje propisa ne može značajnije ugroziti stanje životne sredine, svakako izuzimajući akcidentne situacije. Najznačajniji problemi životne sredine vezani za preradu mesa su visoka potrošnja vode, ispuštanje otpadnih voda određenog zagadenja, i nastanak manjih količina otpada organskog porijekla.

Pored toga, u nekim slučajevima mogu se pojaviti i problemi vezani za neprijatan miris usljed procesa privremenog deponovanja klaničnog otpada u namjenske kntejnere i do njegovog odvoza od strane komunalnog preduzeća, i povećana potrošnja energije.

Najznačajniji negativni uticaji rada objekta na životnu sredinu se ogledaju u segmentima kao što su: **Vazduh, voda, zemljište, lokalno stanovništvo, uticaj na površinu, komunalnu infrastrukturu, zaštićena i prirodna dobra, ekosisteme i geologiju, i pejzaž u životnoj sredini.**

Identifikacija i procjena uticaja objekta na životnu sredinu je zadatak koji dovodi u vezu karakteristike investicionog zahvata u odnosu na okolinu. Imajući to u vidu prilikom realizacije ili rekonstrukcije objekta treba sprovesti mjere koje će obezbijediti njegovu kvalitetnu eksploataciju i eliminisati sve štetne uticaje kako na korisnike tako i na okolinu. Mogući uticaji predmetnog objekta na životnu sredinu na navedenoj lokaciji mogu se javiti:

- U TOKU IZGRADNJE PROJEKTA
- U TOKU FUNKCIONISANJA PROJEKTA
- U SLUČAJU INCIDENTA

7.1. KVALITET VAZDUHA

7.1.1. UTICAJ U TOKU IZGRADNJE

Utjecaji na kvalitet vazduha u toku izvođenja radova nastaju kao posljedica prisustva građevinskih mašina, primjene različitih tehnologija i organizacije izvođenja radova. Negativne posljedice se javljaju kao rezultat iskopa određene količine materijala, njegovog transporta i ugrađivanja materijala u objekat.

Prilikom izgradnje do narušavanja kvaliteta vazduha može doći usljed:

- uticaja izduvnih gasova iz građevinske mehanizacije koja će biti angažovana na izgradnji objekta,
- uticaja lebdećih čestica (prašina) koje nastaju usljed iskopa oko lokacije - trase objekta i
- usljed transporta iskopa prilikom prolaska kamiona i mehanizacije.

Imajući u vidu da se radi o povremenim poslovima kada se mašine nalaze u pokretu i kada sa vremenom često mijenjaju pravac i mjesto, to primjena Gausovog modela za procjenu imisionih koncentracija gasova i PM čestica nije primjenljiva zbog velike greške, jer se Gausov model koristi za procjenu kretanja zagađujućih materija za izvor konstantne energije iz jedne tačke. Iz navedenih razloga proračun imisionih koncentracija gasova i PM čestica u fazi izgradnje objekta nije rađen, već su u Tabeli 10 navedene granične vrijednosti emisija gasovitih polutanata i lebdećih čestica prema Evropskom standardu za vanputnu mehanizaciju (EU Stage III B i Stage IV iz 2006. odnosno 2014.g. prema Direktivi 2004/26/EC).

Tabela 10. EU faza III B, standarda za vanputnu mehanizaciju Faza III B

Kategorija	Snaga motora kW	Datum	Emisija gasova g/kWh			
			CO	HC	NO _x	PM
L	130 ≤ P ≤ 560	Jan. 2011.	3,5	0,19	2,0	0,025
M	75 ≤ P < 130	Jan. 2012.	5,0	0,19	3,3	0,025
N	56 ≤ P < 75	Jan. 2012.	5,0	0,19	3,3	0,025
P	37 ≤ P < 56	Jan. 2013.	5,0	4,7*		0,025

*NO_x + HC

Faza IV

Q	130 ≤ P ≤ 560	Jan. 2014.	3,5	0,19	0,4	0,025
M	75 ≤ P < 130	Okt. 2014.	5,0	0,19	0,4	0,025

Procjena je da se najveći negativan uticaj na kvalitet vazduha javlja u situaciji kada su mašine u toku rada sa najvećom snagom skoncentrisane blizu jedna druge, a to je za vrijeme kopanja temelja objekata. Kvantifikacija ovih uticaja zavisiće prvenstveno od dinamike radova, kao i od vremena njenog korišćenja. U tabeli 11. prikazane su granična emisija gasova i lebdećih čestica u g/h (EU Stage III B i Stage IV iz 2006. odnosno 2014. prema Direktivi 2004/26/EC), koje nastaju prilikom rada građevinske mehanizacije sa najvećom snagom (po jednoj mašini), a koja će biti najviše korišćena.

Tabela 11. Granična emisija gasova i lebdećih čestica (EU Stage III B i Stage IV iz 2006. odnosno 2014. prema Direktivi 2004/26/EC), koje nastaju prilikom rada mehanizacije koja će biti najviše korišćena

Radna mašina	Broj mašina	Snaga motora kW	Emisija gasova (g/h)			
			CO	HC	NO _x	PM
Bager	1	184	644,0	34,96	368	4,600
Utovarivač	1	140	490,0	26,60	280	3,500
Kamion	1	239	836,5	45,41	478	5,975

Obzirom da proračunate emisije predstavljaju maksimalne dozvoljene emisije gasova i lebdećih čestica u vremenu od jednog časa, odnosno one se mogu posmatrati kao najgori slučaj to treba očekivati da su stvarne koncentracije emisije manje jer se radi o povremenim poslovima, odnosno mašine rade sa prekidima. U Tabeli 12. prikazane su granične vrijednosti emisija CO, CH, NO_x i PM₁₀, shodno Uredba o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha ("Sl. list CG", br. 25/12).

Tabela 12. Granična vrijednost emisije za neorganske materije

Materija	Granične koncentracija	
CO	Max dozvoljena dnevna 8-časovna vrijednost	10 mg/m ³
CH	Granična jednočasovna srednja vrijednost	200 µg/m ³
	Godišnja srednja vrijednost	40 µg/m ³
NO _x	Granična jednočasovna srednja vrijednost	300 µg/m ³
	Dnevna sred. vrij.	110 µg/m ³
PM ₁₀	Srednja dnevna granična vrijednost	50 µg/m ³

Svakako, treba očekivati i da su stvarne imisijske koncentracije gasova i lebdećih čestica manje od graničnih vrijednosti jer se kako je već rečeno radi o povremenim poslovima i mašinama koje su u pokretu tako da se emisije ne ostvaruje kontinuirano iz jedne tačke u istom pravcu. Na osnovu prethodne analize, procjenjuje se da izdvojene količine zagađujućih materija u toku fazne izgradnje objekta ne mogu izazvati veći negativan uticaj na kvalitet vazduha na ovom području. Treba naglasiti da odvođenje izduvnih gasova pri izvođenju predmetnog objekta ne predstavlja poseban problem, pošto se radi o otvorenom području, čime se smanjuje opasnost od zagađenja. Svakako, na to utiču i meteorološki uslovi kao što su brzina i pravac vjetra, temperatura i vlažnost, turbulencija i topografija, a povoljna okolnost je i ta što se radi o privremenim radovima, koji vremenski ne traju dugo. No, da bi se negativni uticaji na kvalitet vazduha sveli na još manju mjeru u sušnom periodu i za vrijeme vjetra neophodno je kvašenje praškastog otpada.

7.1.2. U TOKU EKSPLOATACIJE

Prilikom eksploatacije objekta do narušavanja kvaliteta vazduha može doći samo uslijed uticaja izduvnih gasova iz automobila koji dolaze ili odlaze od objekta, jer se grijanje u objektu ostvaruje pomoću električne energije.

Imajući u vidu kapacitet objekta, odnosno broj vozila koja će dolaze ili odlaze od objekta, količine zagađujućih materija po ovom osnovu ne mogu izazvati veći negativan uticaj na kvalitet vazduha na ovom području. Biološki sistemi tretmana otpadnih voda, takođe može predstavljati izvor neprijatnog mirisa ukoliko se ne poštuje tehnologija prečišćavanja.

Iz opisa projekta jasno je da isti neće imati uticaja na meteorološke i klimatske karakteristike područja. Ne postoji mogućnost uticaja na prekogranično zagađivanje vazduha kada je djelatnost predmetnog projekta u pitanju.

7.2. KVALITET ZEMLJIŠTA I VODE

7.2.1. U TOKU IZGRADNJE

U toku izvođenja radova, kvalitet zemljišta i podzemnih voda moglo bi ugroziti nekontrolisano curenje i ispuštanja ulja, maziva i goriva iz korišćene mehanizacije, kao i nekontrolisano prosipanje boja, rastvarača i sredstava za hidroizolaciju koji će se koristiti u toku izgradnje objekta. Uz korišćenja mjera tehničke zaštite, koje vrši nadzorni organ u toku izgradnje objekta ove pojave su malo vjerovatne.

Sanitarne potrebe radnika, koji učestvuju u izgradnji objekta obavljajuće se u mobilnim toaletima.

Imajući u vidu gabarite objektada u toku njegove izgradnje doći će do određene promjene lokalne topografije, a pošto se predmetna lokacija nalazi na ravnom terenu neće doći ni do erozije tla i klizanja zemljišta.

Do devastacije prostora prilikom izvođenja projekta može doći neadekvatnim odlaganjem građevinskog otpada, ali uz redovnu kontrolu i ova pojava je malo vjerovatna.

7.2.2. U TOKU FUNKCIONISANJA

U toku eksploatacije objekta nastaju sanitarne vode iz administrativnog dijela objekta, tehnološke vode iz objekta „Naše pile“ doo i atmosferske vode. Pošto se sanitarne vode iz objekta odvedu u separator, a potom u upojni bunar, do zagađenja podzemnih voda sa njima može doći samo u slučaju akcidenta, odnosno prelića u jami što se lako može izbjeći redovnom kontrolom nivoa i redovnim pražnjenjem. Porijeklo štetnih i opasnih materija u tehnološkim otpadnim vodama upućuje na zaključak da kvalitet otpadnih voda zavisi od toga u kojoj mjeri će se spriječiti da krv, masti, ili manji otpatci od mesa i prerade mesa u pogonu kao sadržaj dospiju u otpadnu vodu.

Jedan od najznačajnijih ekoloških problema u objektima za preradu mesa ili klaonicama, predstavlja ispuštanje velikih količina otpadnih voda. Otpadne vode iz objekta mogu da sadrže krv, masnoće, i deterdžente, odnosno otpadne vode mogu biti opterećene organskom materijom, masnoćama, azotom, fosforom i hloridima. Organska materija vodi porijeklo uz svih pogona u postrojenju u kojima dolazi do kontakta sa životinjskim polutkama, mastima, krvlju, itd. Od svih otpadnih tokova, krv donosi najveći teret zagađenosti, a slijede ga masti. Krv je također značajan izvor azota.

Kako će se u objektu „Naše pile“ doo samo raditi klanje jedne vrste živine – „brojler“ tako ovih opasnih materija će biti u samom minimumu u odnosu na veće kalnice.

Tehnološke vode iz mogu u sebi sadrže sitne čestice i masti koje nastaju prilikom obrade mesa, prije upuštanja u kanalizacionu mrežu propuštaće se kroz separator masti sa taložnikom gdje će se vrši taloženje čestica i odmašćivanje, tako da iste neće imati uticaj na zagađenje površinskih i podzemnih voda.

Štetne materije i tečnosti se u skladu sa važećim normama i propisima ne smiju ispuštati direktno u recipijent (kanalizacione sisteme, otvorene vodotoke i upojne bunare).

Prije upuštanja u javnu kanalizaciju, otpadne vode shodno članu 3 Pravilnik o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda u recipijent i javnu kanalizaciju, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda, minimalnom broju ispitivanja i sadržaju izvještaja o kvalitetu otpadnih voda ("Sl. list CG" br. 45/08, 9/10, 26/12, 52/12 i 59/13), treba da zadovolje uslove od 10 mg/l i 50 mg/l za mineralna ulja i ukupna ulja i masnoće, respektivno (Tabela 13).

U **Tab.13.** su prikazane maksimalno dozvoljene koncentracije u otpadnim vodama za ispuštanje u prirodni recipijent, na osnovu kojih se može pratiti kvalitet atmosferskih i sanitarnih voda nakon prolaska kroz separator odnosno bioprečišćivač (Pravilniku o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda i sadržaju izvještaja o utvrđenom kvalitetu otpadnih voda* („Sl. Crne Gore“ broj 56/19)).

Tabela 13. Granične vrijednosti emisija zagađujućih supstanci u otpadnim vodama

PARAMETRI	ZABRANA ISPUŠTANJA U PODZEMNE VODE	IZRAŽENI KAO	JEDINICA	POVRŠINSKE VODE	JAVNA KANALIZACIJA
1	2	3	4	5	6
FIZIČKO-HEMIJSKI PARAMETRI					
1. pH vrijednost				6,5 – 9,0	6,5 – 9,5
2. Temperatura			°C	30	40
3. ΔT_R ne više od			°C	5	-
3.1. ΔT_P ne više od			°C	3 (a) 1,5 (b)	-
4. Boja				bez	-
5. Miris				bez	-
6. Taložne materije			ml/lh	0,5	10
7. Ukupne suspendovane materije			mg/l	35 / 60 (c)	500
EKOTOKSIKOLOŠKI PARAMETRI					
8. Toksičnost na dafnije		LID _D *	Faktor razrjeđenja	2	-
9. Toksičnost na svjetleće bakterije		LID _L *	Faktor razrjeđenja	3	-
ORGANSKI PARAMETRI					
10. BPK ₅		O ₂	mg/l	25	500
11. HPK		O ₂	mg/l	125	700
12. Ukupni organski ugljenik (TOC)		C	mg/l	30	-
13. Teškoisparljive lipofilne materije (ukupna ulja i masti) (d)			mg/l	20	100
14. Ukupni ugljovodonici (e)	N		mg/l	10	30
15. Lakoisparljivi aromatični ugljovodonici (BTX) (f)	N		mg/l	0,1	1,0
15.1. Benzen	N		mg/l	0,1	1,0
16. Trihlorbenzeni	N		mg/l	0,04	0,04
17. Polihlorovani bifenili (PCB) (g)	N		mg/l	0,001	0,001
18. Adsorbujući organski halogeni (AOX)		Cl	mg/l	0,5	0,5
19. Lakoisparljivi hlorovani ugljovodonici (h)	N	Cl	mg/l	0,1	1,0
19.1. Tetrahlorometan	N		mg/l	0,1	0,1
19.2. Trihlorometan	N		mg/l	0,1	0,1
19.3. 1,2 – dihloretan	N		mg/l	0,1	0,1
19.4. 1,1 – dihloretan	N		mg/l	0,1	0,1
19.5. Trihloreten	N		mg/l	0,1	0,1
19.6. Tetrahloretilen	N		mg/l	0,1	0,1
19.7. Heksahloro - 1,3-butadien (HCBd)	N		mg/l	0,01	0,01
19.8. Dihlorometan	N		mg/l	0,1	0,1

20. Fenoli			mg/l	0,1	10,00
21. Deterdženti, anjonski			mg/l	1	10,00
22. Deterdženti, nejonski			mg/l	1	10,00
23. Deterdženti, katjonski			mg/l	0,2	2,0
24. Organohlorovani pesticidi					
24.1. Heksahlorbenzen (HCB)	N		mg/l	0,001	0,001
24.2. Lindan	N		mg/l	0,01	0,01
24.3. Endosulfan	N		mg/l	0,0005	0,0005
24.4. Aldrin	N		mg/l	0,001	0,001
24.5. Dieldrin	N		mg/l	0,001	0,001
24.6. Endrin	N		mg/l	0,001	0,001
24.7. Izodrin	N		mg/l	0,001	0,001
24.8. Pentahlorbenzen	N		mg/l	0,0007	0,0007
24.9. Ukupni DDT (i)	N		mg/l	0,0025	0,0025
24.10. Para-para DDT	N		mg/l	0,001	0,001
25. Triazinski pesticidi i metaboliti					
25.1. Alahlor	N		mg/l	0,03	0,03
25.2. Atrazin	N		mg/l	0,06	0,06
25.3. Simazin	N		mg/l	0,1	0,1
26. Organofosforni pesticidi					
26.1. Hlorfenvinfos	N		mg/l	0,01	0,01
26.2. Hlorpirifos	N		mg/l	0,003	0,003
27. Pesticidi fenilurea, bromacil, metribuzin					
27.1. Izoproturon	N		mg/l	0,03	0,03
27.2. Diuron	N		mg/l	0,02	0,02
28. Drugi pesticidi					
28.1. Pentahlorofenol (PCP)	N		mg/l	0,04	0,04
29. Organokalajna jedinjenja					
29.1. Tributilkalajna jedinjenja	N	TBT _{kation}	mg/l	0,00002	0,00002
30. Policiklični aromatični ugljovodonici (PAH)					
30.1. Antracen	N		mg/l	0,01	0,01
30.2. Naftalen	N		mg/l	0,01	0,01
30.3. Fluoranten	N		mg/l	0,01	0,01
30.4. Benzo(a)piren	N		mg/l	0,05	0,05
30.5. Benzo(b)fluoranten	N		mg/l	0,003	0,003
30.6. Benzo(k)fluoranten	N		mg/l	0,003	0,003
30.7. Benzo(g,h,i)perilen	N		mg/l	0,0002	0,0002
30.8. Indeno(1,2,3-cd)piren	N		mg/l	0,0002	0,0002
31. Druga organska jedinjenja					
31.1. Hloroalkani C10-C13	N		mg/l	0,04	0,04
31.2. Nonilfenol i nonilfenol etoksilati	N		mg/l	0,03	0,03
31.3. di(2-etilheksil)ftalat (DEHP)	N		mg/l	0,13	0,13
31.4. Oktilfenoli i oktilfenol etoksilati	N		mg/l	0,01	0,01
31.5. Pentabromdifeniiletri-(PBDE) (j)	N		mg/l	0,00005	0,00005
NEORGANSKI PARAMETRI					
32. Aluminijum		Al	mg/l	3	-
33. Arsen	N	As	mg/l	0,1	0,1
34. Bakar		Cu	mg/l	0,5	0,5
35. Barijum		Ba	mg/l	5	5
36. Bor		B	mg/l	1,0	10,0
37. Cink		Zn	mg/l	2	2
38. Kadmijum	N	Cd	mg/l	0,1	0,1
39. Kobalt		Co	mg/l	1	1

40. Kalaj		Sn	mg/l	2	2
41. Ukupni hrom		Cr	mg/l	0,5	0,5
42. Hrom (VI)		Cr	mg/l	0,1	0,1
43. Mangan		Mn	mg/l	2	4,0
44. Nikal	N	Ni	mg/l	0,5	0,5
45. Olovo	N	Pb	mg/l	0,5	0,5
46. Selen		Se	mg/l	0,02	0,1
47. Srebro		Ag	mg/l	0,1	0,1
48. Vanadijum		V	mg/l	0,05	0,1
49. Gvožđe		Fe	mg/l	2	10
50. Živa	N	Hg	mg/l	0,01	0,01
51. Fluoridi rastvoreni		F	mg/l	10,0	20,0
52. Sulfiti		SO ₃	mg/l	1	10
53. Sulfidi rastvoreni		S	mg/l	0,1	1,0
54. Sulfati		SO ₄	mg/l	250	200 (k)
55. Hloridi		Cl	mg/l	-	1 000 (k)
56. Ukupni fosfor		P	mg/l	2 / 1 (c)	10
57. Hlor slobodni		Cl	mg/l	0,2	0,5
58. Hlor ukupni		Cl	mg/l	0,5	1,0
59. Ukupni azot		N	mg/l	15 / 10 (c)	50
60. Amonijačni azot		N	mg/l	10 (l) / 6,7 (m)	-
61. Nitriti		N	mg/l	1 (l) / 0,7 (m)	10
62. Nitriti		N	mg/l	2 (l) / 1,3 (m)	-
63. Ukupni cijanidi	N	CN	mg/l	0,5	1,0
64. Cijanidi slobodni	N	CN	mg/l	0,1	0,1

Oznake u tabeli 1 znače:

*LID₀, LID₁ - najmanje razrjeđenje otpadne vode koje nema uticaja na test organizme; određuje se najmanje četiri puta godišnje - toksičnost na dafnije određuje se u slučaju kada se otpadne vode ispuštaju u kopnene vode, a toksičnost na svjetleće bakterije u slučaju kada se otpadne vode ispuštaju u priobalne morske vode.

ΔT_R - razlika vrijednosti temperature rashladne vode na ispustu i vrijednosti temperature vode na zahvatu.

ΔT_p - razlika vrijednosti temperature na granici zone miješanja u kopnenim i priobalnim vodama (recipijentu) i vrijednosti temperature vode uzvodno od ispusta.

N - zagađujuća supstanca čije je ispuštanje u podzemne vode zabranjeno.

(a) - dozvoljena granična vrijednost odnosi se na područja ciprinidnih voda i na područja priobalnih voda, i to na granici zone miješanja (max 200 metara) koja se određuje na osnovu rezultata modeliranja pri projektovanju novog postrojenja, a nakon puštanja postrojenja u rad na osnovu mjerenja temperature u zoni miješanja minimalno u razdoblju od 2 godine.

(b) - dozvoljena granična vrijednost odnosi se na područja salmonidnih voda.

(c) - za komunalne otpadne vode u skladu sa Zakonom o upravljanju komunalnim otpadnim vodama, a za industrijske i druge otpadne vode za ispuštanja u osjetljiva područja.

(d) - teškoisparljive lipofilne materije (ukupna ulja i masti) predstavljaju sumu masti i ulja životinjskog i biljnog porijekla, kao i ukupnih ugljovodonika (mineralnih ulja) ekstraktabilnih n-heksanom.

(e) - ukupni ugljovodonici (mineralna ulja) predstavljaju sumu dugolančanih i razgranatih alifatičnih, alicikličnih, aromatičnih ili alkil-supstituisanih aromatičnih ugljovodonika između C₁₀H₂₂ (n-dekana) i C₄₀H₈₂ (n-tetrakontana).

(f) - lakoisparljivi aromatični ugljovodonici (BTX) predstavljaju sumu benzena, etilbenzena i orto-, meta- i paraksilena.

(g) - polihlorovani bifenili (PCB) predstavljaju sumu 2,4,4'-trihlorobifenil (PCB-28), 2,2',5,5'-tetrahlorobifenil (PCB-52), 2,2',4,5,5'-pentahlorobifenil (PCB-101), 2,2',4,4',5' - heksahlorobifenil (PCB-138), 2,2',4,4',5,5'- heksahlorobifenil (PCB-153), 2,2',3,4,4',5' - heptahlorobifenil (PCB-180), 2,2',3,3',4,4',5,5'-oktahlorobifenil (PCB-194) i 2,3',4,4',5-pentahlorobifenil (PCB-118).

(h) - lakoisparljivi hlorovani ugljovodonici predstavljaju sumu trihlormetana, dihlormetana, tetrahlorometana, 1,2-dihlormetana, trihlormetana i tetrahloretena.

(i) - ukupna količina DDT obuhvata zbir izomera 1,1,1-trihloro-2,2 bis(p-hlorofenil)etan; 1,1,1-trihloro-2 (o-hlorofenil)-2-(p-hlorofenil)etan; 1,1-dihloro-2,2bis(p-hlorofenil)etilen; 1,1-dihloro-2,2 bis(p-hlorofenil)etan.

(j) - pentabromdifeniletri (PBDE) predstavljaju sumu kongerena 28, 47, 99, 100, 153 i 154.

(k) - dozvoljena granična vrijednost odnosi se na betonske kolektorske cijevi.

(l) - za komunalne otpadne vode za aglomeracije između 10 000 i 100 000 ES, a za industrijske i druge otpadne vode za ispuštanja u područja koja nijesu određena kao osjetljiva.

(m) - za komunalne otpadne vode za aglomeracije veće od 100 000 ES, a za za industrijske i druge otpadne vode za ispuštanja u osjetljiva područja.

7.2.3. U SLUČAJU INCIDENTA

Akcidentna zagađenja nastaju kao posljedica havarije sistema za prečišćavanje vode, rezervoara ili drugih vozila na lokaciji. U takvim situacijama može doći do zagađenja voda. Mogućnost takvih incidenata zavisi od nekoliko faktora, prije svega kvaliteta hidroizolacije platoa i karakteristika zemljišta, dok obim posljedica zavisi od konkretnih karakteristika lokacije, kao što su blizina recipijenta, sastav i sorpcione karakteristike zemljišta i slično. Ne postoji mogućnost uticaja na prekogranično zagađivanje voda kada je predmetni projekat u pitanju

Izdvojena mast iz separatora i čestice iz taložnika (radi se o malim količinama) kao otpadi (koji nijesu opasani), sakupljaju se u posebne posude zapremine 50 litara i odlažu u zasebnom prostoru pogona „Naše pile“ doo do odvoza na deponiju. Posude se poslije korišćenja peru vodom u istoj prostoriji u kojoj se peru posude koje su korišćene za odlaganje otpada iz objekta. Voda od pranja posuda se preko rešetke i slivnika, separatora masti a zatim pomoću cjevovoda odvodi u upojni bunar. Posude se poslije pranja dezinfekuje sa Peral S-om i odlažu u ostavu koja se nalazi u zgradi objekta i koja ima zaseban ulaz.

Obaveza Investitora je da separator masti sa taložnikom permanentno održava i čisti i kontroliše ispravnost funkcionisanja, kako ne bi došlo do njegovog zagušenja i otpadna voda neprečišćena oticala u vodonepropusnu septičku jamu. Ne postoji mogućnost uticaja na prekogranično zagađivanje voda kada je predmetni projekat u pitanju.

7.3. UTICAJ NA LOKALNO STANOVNIŠTVO

7.3.1. UTICAJ U TOKU IZGRADNJE

Vizuelni uticaji neće biti povoljni u toku izvođenja projekta, obzirom da će u tom periodu biti gradilište. Moguće emisije zagađujućih materija opisane u prethodnim poglavljima pokazuju da je njihov uticaj na lokaciji i oko lokacije neznatan obzirom na položaj lokacije. Ove emisije u fazi izgradnje projekta nisu tolike da bi mogle negativno ugroziti stanovništvo. Iz tehničkog opisa izvođenja projekta može se zaključiti da će u ovoj fazi doći do povećanog nivoa buke koja nastaje usled rada građevinske mehanizacije. Najveći nivo buke se može očekivati u fazi iskopa i tokom pripreme terena za betoniranje i asfaltiranje.

7.3.2. U TOKU FUNKCIONISANJA

U toku funkcionisanja projekta neće doći do promjene u broju i strukturi stanovništva u ovoj zoni. Broj radnika će ostati isti, odnosno neće biti zapošljavanja novih radnika radi funkcionisanja projekta, te stoga konstatujemo da neće biti uticaja na broj i strukturu stanovništva. Funkcionisanjem projekta neće doći do trajnog povećanja naseljenosti, pa samim tim ni do povećanja koncentracije stanovništva, jer se radi o poslovnom objektu. Funkcionisanje projekta neće imati uticaja na stalne migracije stanovništva. Broj vozila koja će koristiti usluge predmetnog projekta je zanemarljiv u odnosu na broj vozila koji se kreće magistralnom saobraćajnicom, pa možemo reći da sa stanovišta zagađenja bukom neće doći do novih, većih uticaja na životnu sredinu. Emisija zagađujućih materija iz vozila koja koriste usluge ovog objekta, je manja obzirom na frekvenciju saobraćaja magistralnim putem, te ni sa ove strane neće doći do negativnog uticaja na lokalno stanovništvo. Osnovni energent u objektu je električna energija. Obzirom da se lokacija objekta „Naše pile“ doo a samim tim i planiranog projekta, njegove izgradnje, nalazi u blizini značajnog putnog pravca, a imajući u vidu opisani kapacitet projekta, sigurni smo da djelatnost objekta neće negativno uticati na postojeću saobraćajnu frekventnost. Isto tako frekvencija vozila prema i

iz objekta, nije takva da bi povećala imisije koncentracije štetnih materija u lokalnim okvirima. Iz tehničkog opisa izgradnje i opisa funkcionisanja projekta, može se zaključiti da značajnih ugrožavajućih otpadnih materija nema. Niti u fazi izgradnje objekta, niti u njegovoj eksploataciji neće doći do stvaranja vibracija, toplote, ili nekih drugih vidova zračenja koji mogu uticati na zdravlje ljudi.

7.3.3. U SLUČAJU AKCIDENTA

Imajući u vidu gore navedene karakteristike projekta, eventualne akcidentne situacije obuhvataju pojave u slučaju požara u objektu, a obzirom na karakteristike okruženja, ovakav incident bi imao uticaj na okolno stanovništvo. Eventualna pojava požara na lokaciji može imati negativan uticaj na lokalno stanovništvo, zavisno od obima požara, te brzine reakcije na njegovom gašenju od strane zaposlenih na objektu i vatrogasne jedinice Andrijevice.

7.4. UTICAJ NA NAMJENU I KORIŠĆENJE POVRŠINA

Objekat investitora „Naše pile“ je upisan u LN br. 476, lociran na katastarskoj parceli br. 1284/2 u KO Slatina 1, Andrijevića. Radi se na osnovu UTU uslova UPI br.322-224/2021-0458/1 od 09.01.2022, Opština Andrijevića, glavnog projekta koji je urađen od strane INTESA Group doo, Bijelo Polje u 2023.godini. Proces klanja brojlera i prerade živinskog mesa u planiranom objektu „Naše pile“ doo. Bruto površina projektovanog objekta u osnovi prizemlja iznosi $P=488.123 \text{ m}^2$. Za obracun indeksa zauzetosti racunata je osnova prizemne etaze, što čini indeks zauzetosti od 0,29 što je manje od dozvoljenom indeksu zauzetosti od 0,80. Vertikalni gabariti objekta su Pr+0, ukupna bruto građevinska površina projektovanog objekta iznosi: Ukupna BRGP objekta iznosi 488.123 m^2 . Projektovani indeks izgradjenosti je 0,29 sto je manje od dozvoljenog zadatog indeksa izgradejnosti od 0,80. Neto površina prizemne etaze iznosi $P=437,730 \text{ m}^2$. Ukupna NETO površina objekta iznosi $437,730 \text{ m}^2$. Zadate građevinske linije koje su date urbanističko tehničkim uslovima su ispoštovane tako da je objekat lociran unutar ili do zadatih građevinskih linija. Ukupna visina projektovanog objekta od kote konačno zaravnatog terena do najvišojije tačke objekta je 5,78m. Objekat je projektovan da zadovolji sve potrebe poslovanje klanice za živinu, kao i arhitektonsko oblikovanje, prostornu organizaciju kao i samo vizuelnu definiciju objekta, koji se koriste u ovoj djelatnosti. Objekat se nalazi u mjestu slatina, potez Lugovi, naselje Slatina, opština Andrijevića. U neposrednoj blizini planiranog Objekta „Naše pile“ doo, Andrijevića, prolazi lokalni asfaltni put Berane-Andrijevića udaljen 177m, najbliži porodični stambeni objekat kuća Račića je udaljena 50 m, korito rijeke Lim 133m, objekat bivše fabrike „Soko Štark“ udaljen je 156m, hotel „Komovi“ oko 1480m, fabrika peleta „Biotel“ 1240m, gradska kapela 1070m, spomen park „Knjaževac“ oko 1100m, dom zdravlja 1533m, Pošta 1600m.

Objekat i sami prostor se nalazi u naselju Slatina potez Lugovi, mjesto Slatina, lociran u KO Slatina 1, opština Andrijevića. Objekat je lociran na kat.parcel br 1284/2 KO Slatina, upisana u LN br.476 KO Slatina 1, opština Andrijevića. Zemljište predmetne parcele pripada smeđe kisjelom tipu, a dijelom aluvijalno deluvijalnom tipu a nadmoska visina je oko 700 m.n.v.. Objekat je namjenski, i u njemu će se vršiti klanje živine i primarna prerada i mesa. Sirovina-sirovo meso će biti preuzeto od farme sa kojom „Naše pile“ doo, Andrijevića ima ugovor o usluzi klanjai to oko 50.000 komada brojlera/godišnje kao i verifikovanih proizvođača živine sa sjevera Crne Gore, u kojim će se vršiti uslugu klanja živine. Predmetni objekat biće izgrađen u skladu sa Zakonom, UTU, Glavnim i tehnološkim projektom, kao spostvena investicija DOO „Naše pile“ ul. Slatina br.bb, Andrijevića.

7.5.1. UTICAJ NA NAMJENU I KORIŠĆENJE POVRŠINA U TOKU IZGRADNJE

Ova lokacija je obuhvaćena urbanističkim planovima i locirana je u prigradskoj gradskoj zoni Andrijevića prema PUP-u „Andrijevića“.

7.5.2. UTICAJ NA NAMJENU I KORIŠĆENJE POVRŠINA U TOKU EKSPLOATACIJE

Projekat se realizuje u zoni grada, kako i drugih planova vezanih za ovu lokaciju nema, bilo opštinskih bilo republičkih organa a kao što je već navedeno odlukom nadležnog organa opštine donijeto je rješenje kojim se odobrava Investitoru obavljanje navedene djelatnosti. Samim tim lokacija nije predviđena za neku drugu namjenu. Već smo naveli da predmetni objekat lociran u urbanoj zoni i takvih dimenzija (Objekat „Naše pile“ doo čija je ukupna površina $P=488.123m^2$) da nebi moglo biti govora o nekom uticaju na upotrebu poljoprivrednog zemljišta i slično.

7.6. UTICAJ NA KOMUNALNU INFRASTRUKTURU

7.6.1. UTICAJ NA KOMUNALNU INFRASTRUKTURU U TOKU IZGRADNJE

Tokom same izgradnje objekta, Investitor je dužan da se pridržava planskih dokumenata, poštujući zakonsku regulativu, koristeći električnu energiju i vodu u skladu sa propisima, i odlažući otpad na već opisan i pravilnicima određen način. U tom slučaju neće doći do uticaja na komunalnu infrastrukturu u toku njegove izgradnje

7.6.2. UTICAJ NA KOMUNALNU INFRASTRUKTURU U TOKU EKSPLOATACIJE

Predmetni objekat „NAŠE PILE“ doo za lociran je u široj zoni grada. On je saobraćajno povezan sa planiranim širokim pristupnicama te stoga nemože doći do negativnih posljedica po saobraćaj. U dijelu tehničkog opisa je detaljno obrađen način vodosnadbijevanja objekta sa predviđenom potrošnjom vode. Objekat neće svojom potrošnjom uticati na vodosnadbijevanje. Takođe i potrošnja energije nije velika i nemože biti štetnog dejstva na energetiku. U predhodnim poglavljima elaborata se opisivao način dovodenja voda u objekat za njegovo normalno funkcionisanje. Što se tiče voda koje se ispuštaju bitno je još jednom napomenuti da se sve komunalne i fekalne vode odvođe u namjensku mrežu. Do sada se više puta u elaboratu spominjao otpad, način njegovog nastanka, vrsta i način uklanjanja. Iz svega se može zaključiti da predmetni objekat sa predviđenim načinom odstranjivanja istog neće doprinijeti stvaranju otpada u okolini.

7.7. UTICAJ NA ZAŠTIĆENA PRIRODNA I KULTURNA DOBRA I NJIHOVU OKOLINU

7.7.1 UTICAJ NA ZAŠTIĆENA PRIRODNA I KULTURNA DOBRA I NJIHOVU OKOLINU U TOKU IZGRADNJE

U blizini predmetnog objekta nema kulturno – istorijskih spomenika niti arheoloških nalazišta. Takođe na lokaciji nema ni zaštićenih prirodnih dobara. Time uticaj predmetnog objekta na ove činioce ne postoji.

7.7.2. UTICAJ NA ZAŠTIĆENA PRIRODNA I KULTURNA DOBRA I NJIHOVU OKOLINU U TOKU EKSPLOATACIJE

Kako je u smom procesu izgradnje i stavljanja u pogun predmetnog objekta utvrđeno da u njegovoj blizini nema kulturno-istorijskih spomenika, arheoloških nalazišta, zaštićenih kulturnih dobara, i kako se on nalazi u vangradskoj zoni, tokom njegove eksploatacije neće negativno uticati na prirodna i kulturna dobra

7.8. UTICAJ NA EKOSISTEMI I GEOLOŠKU SREDINU

7.8.1. UTICAJ NA EKOSISTEME I GEOLOŠKU SREDINU U TOKU IZGRADNJE

Utjecaji na biljni i životinjski svijet u toku izgradnje neće biti negativni iz razloga što je postojeće rastinje na lokaciji neugroženo urbanim razvojem a projektom hortikulture vezanim za ovaj objekat stvara se jedna valorizacija sa sadnjom uobičajenih kultura za ovo područje. Nema biljnih i životinjskih vrsta koje bi trebalo zaštititi. Lokacija objekta ne pokriva nalazišta minerala, paleontoloških i mineraloških pojava koje su ili bi trebalo biti zaštićene.

7.8.2. UTICAJ NA EKOSISTEME I GEOLOGIJU U TOKU EKSPLOATACIJE

Utjecaji na biljni i životinjski svijet u toku eksploatacije neće biti negativni jer će u toku izgradnje predmetnog objekta projektom hortikulture stvoriti se jedna valorizacija sa sadnjom uobičajenih kultura za ovo područje. Kako je utvrđeno da nema biljnih i životinjskih vrsta koje bi trebalo zaštititi, tako u eksploatacije ovog objekta neće biti uticaja na ekosisteme. Lokacija objekta ne pokriva nalazišta minerala, paleontoloških i mineraloških pojava koje su ili bi trebalo biti zaštićene, tako danem anegativnog uticaja na heologiju u fazi eksploatacije

7.9. UTICAJ NA KARAKTERISTIKE PEJZAŽA

7.9.1. UTICAJ NA KARAKTERISTIKE PEJZAŽA U TOKU IZGRADNJE

Objekat je namjenski projektovan, prema važećim standardima i izgrađiće se na namjenskoj lokaciji, tj. prigradskoj zoni. Pored svega navedenog, obzirom na veličinu objekta, uređenje i sl. izgradnjom predmetnog objekta neće doći do narušavanja pejzažnog i urbanog ambijenta.

7.9.2. UTICAJ NA KARAKTERISTIKE PEJZAŽA U TOKU EKSPLOATACIJE

Pored svega navedenog, obzirom na veličinu objekta, lociranost u namjenskom dijelu gradavanurbanoj zoni njegovu dimenziju planirane ukupne površine $P=275m^2$. Uređenje okolnog prostora na parceli, sa oko 20% zelenih površina, eksploatacijom predmetnog objekta neće doći do narušavanja pejzaža. Na predmetnoj lokaciji neće doći do gubitka paleontoloških, geoloških i geomorfoloških osobina. U ovoj zoni nema zaštićenih prirodnih i kulturnih dobara, tako da realizacija projekta neće imati uticaja na njih i njihovu okolinu. Prilikom izvođenja i funkcionisanja projekta doći će do određenog uticaja na karakteristike pejzaža zone u kojoj se nalazi lokacija planiranog projekta, a doći će i do prelaska namjene poljoprivrednog u građevinsko zemljište.

7.4. AKCIDENTNE SITUACIJE

Do najvećeg negativnog uticaja u toku izgradnje i eksploatacije projekta na pojedine segmente životne sredine može doći u slučaju pojave akcidenta, a prije svega požara, zemljotresa i procurivanja ulja i goriva iz mehanizacije i motornih vozila.

Požar, kao elementarna pojava dešava se slučajno, praktično može da nastane u bilo kojem dijelu predmetnog objekta, a njegove razmjere, trajanje i posljedice ne mogu se unaprijed definisati i predvidjeti.

Do požara u objektima može doći usljed:

- upotrebe otvorenog plamena (pušenje i sl.),
- neispravnost ili preopterećenje električnih uređaja i instalacija,
- upotrebe rešoa, grijalica i drugih grejnih tijela sa užarenim površinama,
- ne pridržavanja potrebnih preventivnih mjera prilikom korišćenja uređaja za za- varivanje, lemljenje i letovanje,
- držanje i smještaj materijala koji su skloni samozapaljenju, i namjerno

podmetanje i sl. Pojava požara u objektu zavisno od njegove razmjere prije svega može ugroziti bezbjednost ljudi u objektu, dovest do oštećenja objekta i negativno uticati na životnu sredinu, a prije svega na kvalitet vazduha.

Međutim, imajući uvidu da će se objekat graditi od materijala koji nijesu lako zapaljivi i da se u njemu neće odvijati procesi koji koriste lakozapaljive i opasne supstance to je vjerovatnoća pojave požara minimalna. Sa druge strane u objektu će biti ugrađen sistem za zaštitu od požara.

Zemljotres, na stabilnost objekta veliki negativan uticaj može imati jak zemljotres, čija se pojava, snaga i posljedice koju mogu nastati ne mogu predvidjeti. Područje predmetne lokacije pripada VII stepeni MCS (Merkali – Kankani – Zibergove) skale, zato izgradnja i eksploatacija objekta mora biti u skladu sa važećim propisima i principima za antiseizmičko projektovanje i građenje u skladu sa članom 4 Zakon o uređenju prostora i izgradnji objekata ("Sl.list. RCG" br. 51/08) i izmjenama i dopunama Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata ("Sl. list. CG ", br. 40/10, 34/11, 40/11 i 47/11).

Opasnost od prosipanja goriva i ulja, ova akcidentna situacija može nastati usljed prosipanja goriva i ulja iz mehanizacije u toku izgradnje i u toku eksploatacije objekta iz motornih vozila koja dolaze/odlaze u/iz objekta.

U fazi izgradnje objekta u slučaju prosipanja goriva ili ulja iz mehanizacije, hemijski opasne supstance (ugljovodonici, organski i neorganski ugljenik, jedinjenja azota i dr) mogu dospjeti u površinski sloj zemljišta.

U koliko se desi ova vrsta akcidenta treba prekinuti radove i zagađeni dio zemljišta ukloniti sa lokacije, skladištiti ga u zatvorena burad, u zaštićenom prostoru lokacije, shodno Zakonu o upravljanju otpadom ("Sl. list CG" br. 64/11).

Obim posljedica u slučaju ovakvih akcidenta bitno zavisi od konkretnih lokacijskih karakteristika, a prije svega od sorpcionih karakteristika tla i koeficijenta filtracije.

Međutim, vjerovatnoća da se dogodi ova vrsta akcidenta može se svesti na minimum u koliko se primjene odgovarajuće organizacione i tehničke mjere u toku izgradnje objekta, što podrazumijeva da je za sva korišćena sredstva rada potrebno pribaviti odgovarajuću dokumentaciju o primjeni mjera i propisa uz redovno održavanje mehanizacije (građevinske mašine i vozila) u ispravnom stanju, sa ciljem maksimalnog eliminisanja mogućnosti curenja goriva i mašinskog ulja u toku rada.

8.0. OPIS MJERA PREDVIĐENIH U CILJU SPRJEČAVANJA, SMANJENJA ILI OTKLANJANJA ZNAČAJNOG ŠTETNOG UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU

Zaštita životne sredine podrazumijeva trajnu zaštitu vrijednih prirodnih i stvorenih vrijednosti u cilju održavanja i poboljšanja kvaliteta sredine, teritorije projekta i šireg okruženja. Zakonom o Procjeni uticaja na životnu sredinu („Sl. list RCG“, br. 80/05 i „Sl. list CG“, br. 40/10, 73/11, 40/11, 27/13, 52/16 i 75/18), propisana je obaveza da se uz svaki Elaborat o procjeni uticaja na životnu sredinu, moraju i detaljno predvidjeti mjere za ublažavanje ili eliminisanje uticaja. Takođe članom 9. Pravilnika o sadržini elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu, Sl.list CG br.14/07, precizirano je koje se sve mjere moraju predvidjeti i sprovesti u toku izvođenja, korišćenja i u slučaju akcidenata ili prirodnih katastrofa.

8.1. MJERE PREDVIĐENE ZAKONOM I DRUGIM PROPISIMA, NORMATIVIMA I STANDARDIMA I ROKOVE ZA NJIHOVO SPROVOĐENJE

U ovom poglavlju biće navedene mjere za procjenjene i navedene moguće uticaje iz poglavlja 3. ovog Elaborata, kao i eventualno druge mjere. Takođe, biće predviđene i sve mjere o zaštiti na radu i gradilištima, kao i svi prehodno navedeni domaći i međunarodni standardi, konvencije i normativi i uputstva vezani za ove oblasti. U cilju zaštite životne sredine neophodno je pridržavati se važećih zakonskih propisa i normativa, a kojima su obuhvaćena sledeća područja: urboekologija, zaštita od požara, zaštita od buke i zaštita od zagađenja zemljišta i vazduha. Tehnologija izvođenja radova i upotreba potrebne mehanizacije, moraju biti prilagođene komunalnim odlukama koje štite uslove planiranih objekata, očuvanje sredine i sanitarno- higijenske mjere za očuvanje prostora. Tokom izvođenja projekta je neophodno pridržavati se važećih zakona u Crnoj Gori (navodimo osnovne zakone: Zakon o upravljanju otpadom, Zakon o uređenju prostora i izgradnji objekata, Zakon o životnoj sredini, Zakon o zaštiti na radu, Zakon o zaštiti vazduha, Zakon o vodama, Zakon o moru i Zakon o zaštiti vazduha.). Pomenuti zakonski akti, kao i podzakonski dokumenti specificiraju mjere kojih se treba pridržavati u smjeru zaštite ljudi i životne sredine. Elaborat zaštite na radu i Projekat protiv-požarne zaštite će definisati mjere zaštite u domenu svojih obaveza. Navedenih mjera je dužan da se pridržava i Investitor u fazi funkcionisanja objekat i izvođač radova tokom izgradnje.

8.2. PLANOVI I TEHNIČKA RJEŠENJA ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

8.3. PREDVIĐENJE MJERE-VODE

Ne očekuju se negativni uticaji na vodosnabdijevanje izvođenjem projekta. Praksa dobrog održavanja kompleksa mora biti nametnuta od strane investitora i primjenjena od strane izvođača radova. U fazi funkcionisanja projekta sve atmosferske vode se kontrolisano odvođe preko separatora u atmosfersku mrežu. “Pravilnikom o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda u recipijent i javnu kanalizaciju, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda, minimalnom broju ispitivanja i sadržaju izvještaja o utvrđenom kvalitetu otpadnih voda („Sl. list CG“, br. 45/08)” i njegovim izmjenama („Sl. list CG“, br. 9/10) i (“Sl. list CG”, broj 26/12, i br. 52/12) je definisan kvalitet otpadnih voda se može nakon određenog tretmana ispuštati u javnu kanalizaciju ili upojni bunar. Izabrani separator zadovoljava uslove Pravilnika. Ovo ukazuje da neće doći do upuštanja neprečišćenih otpadnih voda u podzemlje, te samim tim je ovo najznačajnija

mjera u cilju zaštite podzemnih voda. Separator će se periodično čistiti od strane ovlaštene organizacije.

8.4. PREDVIĐENJE MJERE-VAZDUH

Tokom izgradnje na lokaciji kompleksa će se uvesti odgovarajuće mjere kontrole i upravljanja kako bi se kontrolisala emisija prašine. Građevinske operacije će se tako definisati da nema nepotrebnih kretanja materijala i opreme koji su potencijalni izvori stvaranja prašine. Od izvođača će se zahtjevati da pripreme plan upravljanja životnom sredinom čime će se obezbijediti stalna kontrola emisije prašine.

Uopšteno, mjere ublažavanja će se sprovoditi gdje je to god moguće objektivno izvesti:

- Uklanjanje nagomilanog materijala;
- Upravljanje emisijom prašine tokom iskopa;
- Čišćenje lokacije, poravnavanje i upravljanje otpadnim materijalom;
- Pokrivanje materijala na kamionima pri odvoženju i
- Vizuelna kontrola emisije zagađivača iz pogonske opreme i građevinskih vozila.

Vozila i mašine koje se koriste treba tako izabrati da podliježu najnovijim standardima emisije zagađivača. Takođe, tokom građevinskih radova, ova vozila i mašine treba stalno održavati u najboljem stanju. Bilo koji problem sa vozilima i mašinama, koji se može vizuelno uočiti, treba odmah razriješiti, na način da se odmah isključe iz rada i ponovo aktiviraju nakon dovođenja u ispravno stanje.

8.5 PREDVIĐENJE MJERE-BUKA

U ovom poglavlju definisane su mjere prigušenja buke koje su namjenjene smanjenju potencijalnih uticaja buke. Da bi se minimizirao uticaj buke tokom izvođenja radova, izvršiće se izbor građevinske opreme sa dobrim akustičnim karakteristikama; Limitiraće se vrijeme rada, i to od ponedjeljka do petka od 08^h do 17^h, subotom od 08^h do 13^h.

8.6 .PREDVIĐENJE MJERE-ZEMLJIŠTE

Aktivnosti koje će se obavljati na lokaciji tokom izgradnje vodiće do oštećenja zemljišta. Vršiće se stalna kontrola eventualnog iscurivanja ulja i goriva iz mašina koje rade na ovom projektu. Sav komunalni otpad koji se javlja se sakuplja u kontejnerima i redovno odvozi na gradsku deponiju.

8.7 .PREDVIĐENJE MJERE-LOKALNO STANOVNIŠTVO

Mjere za ublažavanje negativnog uticaja građevinske buke su opisane u poglavlju koji se odnosi na buku. Najvažnije su one koje se odnose na izbjegavanje sprovođenja aktivnosti (izvođenje radova) tokom noći.

8.8 .PREDVIĐENJE MJERE-EKOSISTEMI I GEOLOŠKA SREDINA

Cijeneći samu vrstu i lokaciju zahvata, nema potrebe za mjerama zaštite ekosistema.

8.9. MJERE ZAŠTITE NA RADU PRI IZGRADNJI I TRANSPORTU MATERIJALA

Zakonom o zaštiti na radu propisana je obaveza izrade normativa i uputstava za zaštitu na radu pri izvođenju svih radova koji mogu imati rizik po život i zdravlje radnika. Tokom izgradnje mogući uticaj na građevinske radnike se izražava kroz fizičku opasnost. Za radnike na lokaciji i posjetioce biće pripremljena procjena rizika i plan zaštite na radu. Procjena rizika i plan zaštite na radu obuhvataju bezbjednosna pravila koje se moraju sprovoditi na lokaciji, obuku, izdavanje i korišćenje ličnih zaštitnih sredstava, oznake za opasnost, obezbjeđenje mokrog čvora i čistih prostorija za jelo i piće.

8.10 MJERE PRI IZGRADNJI OBJEKATA

Pri radu na izgradnji objekta moraju se strogo primjenjivati odredbe Pravilnika o tehničkim normativima za ovu vrstu posla i mjerama zaštite na radu. Opšta mjere zaštite odnosi se na pridržavanje posebnih mjera zaštite na radu sa primjenjenim vrstama građevinske operative. Rukovaoci građevinskih mašina moraju biti lica sa odgovarajućom kvalifikacijom, i pri radu se moraju pridržavati uputstva za rukovanje građevinskim mašinama. Prije početka radova na utovaru mora se raskrčiti radni prostor mašine radi zaštite hodnih uređaja od oštećenja. U vozilima se mora nalaziti aparat za gašenje požara. Pregled građevinskih mašina vrše sami rukovaoci na početku rada i nedostatke u smislu tehničke neispravnosti upisuju u knjigu pregleda i obaveštavaju neposredno rukovodioca. Neispravna građevinska mašina ne smije se koristiti dok se ne otklone uočeni nedostaci. Rukovalac građevinske mašine mora biti snabdjeven svim zaštitnim sredstvima.

8.11. ZAŠTITNE MJERE PRI TRANSPORTU

Motorna vozila koja služe za prevoz i pretakanja goriva moraju biti registrovana su za javni saobraćaj. Sva vozila moraju biti tehnički potpuno ispravna. Vozač vozila može biti lice koje ljekarska komisija proglasi sposobnim za taj posao, a koje ima položen ispit za kvalifikovanog vozača i druge uslove u skladu sa ADR-om.

8.12. LIČNA ZAŠTITNA SREDSTVA I OPREMA

Na radnim mjestima gdje su radnici izloženi opasnostima, a ne postoji mogućnost sprovođenja tehničkih mjera zaštite, radnicima se moraju staviti na raspoloženje lična zaštitna sredstva i to: zaštitno odijelo, zaštitne cipele, zaštitne kožne rukavice, zaštitni opasač, zaštitni šlem, zaštitne naočare za rad na autogenom aparatu, pojasi sa zakivkama, zaštitna pasta za ruke. Svim radnicima na objektu kao zaštitna oprema se daje za zimski period krzneni grudnjaci, bunde ili vindjakne, kabanice po potrebi i kape. Precizniji opis ličnih zaštitnih sredstava će se definisati Elaboratom zaštite na radu.

8.13. ODLAGANJE OTPADA

Komunalni otpad na lokaciji projekta odlaže se u kontejnere, koje će da prazni nadležno komunalno preduzeće.

8.14. MJERE U SLUČAJU INCIDENATA

Incidentna situacija koja se može javiti, koja je istina malo vjerovatna, je neispravan rad separatora. Za ovaj slučaj je neophodno hitno intervenisanje u cilju njegovog čišćenja i opravke. Incidentna situacija se može javiti i u slučaju pojave požara u objektu ili na lokaciji.

8.15. PROTIVPOŽARNA ZAŠTITA

Lokacija objekta je povoljna sa aspekta protivpožarne zaštite obzirom da je objektu omogućen direktan prilaz vatrogasnim vozilima u slučaju potrebe sa magistralne saobraćajnice. U sklopu objekta je izvedena hidrantska mreža.

Opasnost kod korišćenja lokacije:

- Opasnost od nemogućnosti organizovanja protivpožarne zaštite.
- Opasnost od nemogućnosti prilaza vatrogasnih vozila na lokaciju.
- Opasnost od udara groma i izazivanja požara.

Mjere zaštite od požara kod korišćenja lokacije:

- Nadležna opština u skladu sa svojim pravima i dužnostima dužna je da obezbijedi sprovođenje organizacije i mjera zaštite od požara.
- Mjere zaštite od udara groma i izazivanja požara ispunjene su postojanjem gromobranske instalacije šireg opsega u sklopu kojeg je i predmetna lokacija.

8.16. OPŠTE MJERE ZAŠTITE

Nosilac projekta je obavezan da u fazi dalje eksploatacije zadrži karakteristike koje su bile prezentovane u fazi projektovanja, u domenu parametara koji su bili mjerodavni za analize izvršene u ovom Elaboratu.

Takođe eventualno povećanje obima ove djelatnosti na predmetnoj lokaciji, ne može se izvršiti prije nego što se odgovarajućim analizama dokaže da takve izmjene neće imati negativnih uticaja na životnu sredinu. Izgradnja objekta „Naše pile“ doo planirana je radi poboljšanja ponude mesa i mesnih proizvoda na području Opštine Andrijevića. Zbog svoje specifičnosti, ova vrsta objekata, može biti uzročnik degradacije životne sredine, ukoliko se u toku izvođenja i funkcionisanja projekta, ne preduzmu odgovarajuće preventivne mjere zaštite.

Na osnovu analize svih karakteristika postojeće lokacije, kao i karakteristika planiranih postupaka u okviru lokacije, ukazuje, da su ostvareni osnovni uslovi za minimizaciju negativnih uticaja na životnu sredinu.

Za neke uticaje na životnu sredinu, koje je moguće očekivati, a do kojih se došlo analizom, potrebno je preduzeti odgovarajuće preventivne mjere zaštite, kako bi se nivo pouzdanosti čitavog sistema podigao na još veći nivo.

Uticaji mogu biti privremeni i stalni. Privremeni uticaji su vezani za izgradnju objekta i oni se uglavnom manifestuju u vidu povećanja nivoa buke i zagađujućih izduvnih gasova iz

motora mašina koje rade na gradilištu i emisija prašine u toku iskopa, dok su stalni uticaji vezani za eksploataciju objekta i oni nijesu izraženi izuzimajući akcidentne situacije. Sprečavanje, smanjenje i otklanjanje štetnih uticaja sagledaće se preko mjera zaštite predviđenih tehničkom dokumentacijom, mjera zaštite predviđenih prilikom izgradnje objekta, mjera zaštite u toku eksploatacije objekta i mjera zaštite u akcidentu.

8.16.1. MJERE ZAŠTITE PREDVIĐENE TEHNIČKOM DOKUMENTACIJOM

Mjere zaštite životne sredine predviđene tehničkom dokumentacijom proizilaze iz zakonski normi koje je neophodno ispoštovati pri izgradnji objekta:

- Izvođač radova je obavezan da uradi poseban elaborat o uređenju gradilišta i rada na gradilištu sa naznačenim mjerama zaštite na radu po važećim propisima i standardima.
- Prije početka izvođenja, izvođač je obavezan da se upozna sa geološkim i hidrogeološkim karakteristikama terena.
- U cilju ispunjenja potrebne stabilnosti i funkcionalnosti konstrukcije, ista treba biti izabrana prema propisima za ovakvu vrstu objekta.
- Neophodno je izvršiti pravilan izbor kompletne opreme, prema tehnološkim zahtjevima, uz neophodno priloženu atestnu dokumentaciju.
- Dimenzionisanje instalacija vodovoda i kanalizacije, kao i sistema drenaže izvršiti na osnovu hidrauličkog proračuna uz primjenu važećih tehničkih normativa i standarda.
- Nakon izgradnje vodovodne i kanalizacione mreže potrebno je izvršiti hidrauličko ispitivanje mreže prema uputstvima iz projekta.
- Izbor elektroopreme i instalacija prema spoljnim uslovima - uticajima izvršiti prema standardu, tj. neophodno ih je obezbijediti odgovarajućom mehaničkom zaštitom od prašine i vlage.
- Nakon završetka građevinskih radova neophodno je urediti korišćeni prostor, shodno Glavnom projektu uređenja terena.
- Planom ozelenjavanja predvidjeti pravilan izbor biljnih vrsta, otpornih na aerozagađivanje. Formiranje zelenih površina na kompleksu objekta je u funkciji zaštite životne sredine i hortikulture dekoracije.
- U objektu je za slučaj nastanka požara predviđena stabilna automatska instalacija, za gašenje istog.

8.16.2 MJERE ZAŠTITE PREDVIĐENE PRILIKOM IZGRADNJE OBJEKTA

Mjere zaštite životne sredine u toku izgradnje objekta obuhvataju sve mjere koje je neophodno preduzeti za dovođenje kvantitativnih negativnih uticaja na dozvoljene granice, kao i preduzimanje mjera kako bi se određeni uticaji sveli na minimum:

- Prije početka radova gradilište mora biti obezbijeđeno od neovlašćenog pristupa i prolaza svih lica, osim radnika angažovanih na izvođenju radova, radnika koji vrše nadzor, radnika koji vrše inspekcijski nadzor i predstavnika investitora.
- Izvođač radova je dužan organizovati postavljanje gradilišta tako da njegovi privremeni objekti, postrojenja, oprema itd. ne utiču na treću stranu.
- Tokom izvođenja radova održavati mehanizaciju: građevinske mašine i vozila u ispravnom stanju, sa ciljem maksimalnog smanjenja buke, kao i eliminisanja

- mogućnosti curenja nafte, derivata i mašinskog ulja.
- Sve građevinske mašine i prevozna sredstva moraju biti opremljena protivpožarnim aparatima, a brzina saobraćaja prema objektu mora se ograničiti na 10 km/h, a i manje ako se to zahtjeva.
 - Izvođač radova je obavezan da izvrši pravilan izbor građevinskih mašina sa emisijom buke i vibracijama, koje ne prelaze dozvoljene vrijednosti u životnoj sredini pri radu, a to su za buku 60 dB(A) za dnevne, 60 za večernje i 50 dB(A) za noćne, za zone pod jakim uticajem buke koja potiče od drumskog saobraćaja, a kojima najviše odgovara lokacija objekta.
 - Ukoliko se u toku izvođenja radova naiđe na prirodno dobro za koje se pretpostavlja da ima svojstva prirodnog spomenika, geološko-paleontološkog ili mineraloškopetro- grafskog porijekla, obavijestiti Zavod za zaštitu spomenika Crne Gore i preduzeti sve mjere obezbjeđenja prirodnog dobra, do dolaska ovlaštenog lica.
 - Određenu količinu zemlje iz iskopa koristiti za nivelaciju terena u krugu gradilišta, a višak transportovati na lokaciju koju određuje nadležni organ lokalne samouprave, ako ne postoji već registrovana deponija za građevinski otpad.
 - Za vrijeme vjetra i sušnog perioda redovno kvasiti materijal od iskopa, radi redukovanja prašine.
 - Materijal od iskopa pri transportu treba da bude pokriven.
 - Redovno prati točkove na vozilima koja napuštaju lokaciju, kao i ulice kojima se vrši transport iskopa.
 - Obezbijediti dovoljan broj mobilnih kontejnera, za prikupljanje čvrstog komunalnog otpada sa lokacije gradilišta i obezbijediti odnošenje i deponovanje prikupljenog komunalnog otpada u dogovoru sa nadležnom komunalnom službom grada.
 - Na gradilištu objekta treba izgraditi sanitarni čvor u vidu montažnog PVC tipskog higijenskog toaleta i locirati ga na mjestima dovoljno udaljenom od ostalih objekata.
 - Izvršiti revitalizaciju zemljišta, tj. sanaciju oko objekta poslije završenih radova, tj. ukloniti predmete i materijale sa površina korišćenih za potrebe gradilišta odvoženjem na odabranu deponiju.
 - U slučaju prekida izvođenja radova, iz bilo kog razloga, potrebno je obezbijediti gradilište do ponovnog početka rada.

8.16.3. MJERE ZAŠTITE U TOKU REDOVNOG RADA OBJEKTA

U poglavlju 7., konstatovano je da u toku eksploatacije objekata neće biti većih uticaja na životnu sredinu, međutim potrebno je:

- Redovno kontrolisati sve sisteme i instalacije u objektima objekta.
- Sve sanitarne vode koje nastaju u toku eksploatacije objekata treba odvoditi u separator koji treba redovno prazniti od strane ovlaštene organizacije. Jame moraju imati ateste o vodonepropusnosti od strane ovlaštene institucije, a potom u kanalizacionu mrežu
- Planovi prijemnog, procesnog i finalnog kontrolisanja i ispitivanja u klanici trebaju biti urađeni i dokumentovani i uskladiti sa HACCP principima i oni treba da sadrže sve mjere kontrole koji se moraju redovno sprovesti od strane kompetentnog osoblja.
- Održavati kvalitet prečišćene otpadne vode iz pogona na ispustu iz separatora masti

sa taložnikom prema članu 1 Pravilnika o izmjeni pravilnika o kvalitetu i sanitarnotehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda u recipijent i javnu kanalizaciju, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda, minimalnom broju ispitivanja i sadržaju izvještaja o kvalitetu otpadnih voda ("Sl. list CG" br. 59/13).

- Kontrolisati visinu izdvojenih masti i taloga čestica u separatoru masti sa taložnikom poslije svakog korišćenja pogona
- Separator masti sa taložnikom treba čistiti najmanje jednom tromjesečno.
- Izdvojenu mast iz separatora i čestice iz taložnika kao otpade (koji nijesu opasani), sakupljati u posebne posude sa poklopcem, zapremine 50 l i odlagati ih u zasebnom prostoru pogona za preradu i sušenje mesa do odvoza na deponiju. Posude poslije korišćenja prati vodom i dezinfekovati sa biorazgradivim sredstvom - sa Peral Som i odlagati u prostoriju koja se nalazi u zgradi objekta za preradu mesa i koja ima zaseban ulaz.
- Tokom eksploatacije objekta ne nastaje buka koja bi mogla ometati okolno stanovništvo pa nije potrebno poduzimati posebne mjere zaštite.
- Pri sprovođenju zdravstvenih i higijensko-sanitarnih mjera u objektu, koristiti samo odobrena i dozvoljena sredstva uz nadzor nadležne veterinarske službe, a u tu svrhu se najčešće koristi Peral S.
- Obezbijediti dovoljan broj kontejnera za prikupljanje čvrstog komunalnog otpada i obezbijediti sakupljanje i odnošenje otpada u dogovoru sa nadležnom komunalnom službom grada.
- Redovno komunalno održavanje i čišćenje objekata i prostora oko objekata radi smanjenja mogućnosti zagađivanja.
- Izvršiti ozelenjavanje (sadnju drveća) oko cijelog oboda lokacije, kako bi se ublažilo širenje svih mogućih i eventualnih neprijatnog mirisa.
- Redovno održavanje biljnih vrsta i travnatih površina koje će biti postavljene shodno projektu o uređenju prostora

8.16.4. MJERE ZAŠTITE U SLUČAJU AKCIDENTA

Mjere zaštite od požara

Projektom dokumentacijom za izgradnju objekta projektovano je niz mjera iz oblasti zaštite od požara, koji bitno utiču na povećanje opšteg nivoa bezbjednosti materijalnih dobara u objektu, kao i samog objekta, odnosno stepen otpornosti objekta na požar biće određen u skladu sa standardima i biće prikazan u Elaboratu zaštite od požara.

Radi zaštite od požara potrebno je:

- Svi materijali koji se koriste za zidove, plafone i podove moraju biti atestirani u odgovarajućim nadležnim institucijama po važećem Zakonu o uređenju prostora i izgradnji objekata i Propisima koji regulišu protivpožarnu zaštitu.
- Pravilnim izborom opreme i elemenata električnih instalacija, treba biti u svemu prema Projektu, odnosno treba obezbijediti da instalacije u toku izvođenja radova, eksploatacije i održavanje ne bude uzrok izbijanju požara i nesreće na radu.
- Za zaštitu od požara neophodno je obezbijediti dovoljan broj mobilnih vatrogasnih aparata, koji treba postaviti na pristupačnim mjestima, uz napomenu da se način korišćenja daje uz uputstvo proizvođača.
- Investitor je dužan da vatrogasnu opremu održava u ispravnom stanju.
- Pristupne saobraćajnice treba da omogućе nesmetan pristup vatrogasnim jedinicama do objekta.

Investitor je obavezan uraditi Plan zaštite i spašavanja, koji između ostalog obuhvata način obuke i postupak zaposlenih radnika u akcidentnim situacijama. Sa ovim aktima, njihovim pravima i obavezama, moraju biti upoznati svi zaposleni u objektu.

Plan zaštite od udesa i odgovora na udes, treba da sadržati sljedeće elemente:

- način utvrđivanja i prepoznavanja akcidentne situacije,
- zaduženja i odgovornost svih zaposlenih u slučaju udesa,
- ime, prezime i funkciju rukovodioca smjene,
- metod i proceduru obavještanja zaposlenih i Investitora o udesu,
- proceduru evakuacije i puteve evakuacije zaposlenih do sigurnosnih odstojanja,
- način i vrstu prenosa informacija o udesu između odgovornih nadležnih državnih interventnih službi (MUP-a, hitne, vatrogasne, itd).

Mjere zaštite od prosipanja goriva i ulja

Mjere zaštite životne sredine u toku akcidenta - prosipanja goriva i ulja pri izgradnji i eksploatacije objekta, takođe obuhvataju sve mjere koje je neophodno preduzeti da se akcident ne desi, kao i preduzimanje mjera kako bi se uticaji u toku akcidenta ublažio.

U mjere zaštite spadaju:

- Izvođač radova je obavezan da izvršiti pravilan izbor građevinskih mašina u pogledu njihovog kvaliteta - ispravnosti.
- Za sva korišćena sredstva rada potrebno je pribaviti odgovarajuću dokumentaciju o primjeni mjera i propisa tehničke ispravnosti vozila.
- Tokom izvođenja radova održavati mehanizaciju (građevinske mašine i vozila) u ispravnom stanju, sa ciljem eliminisanja mogućnosti curenja nafte, derivata i mašinskog ulja u toku rada.
- U koliko dođe do prosipanje goriva i ulja iz mehanizacije u toku izgradnje objekta neophodno je zagađeno zemljište skinuti, skladištiti ga u zatvorena burad, u zaštićenom prostoru lokacije, shodno Zakon o upravljanju otpadom ("Sl. list CG" br.64/11) i zamijeniti novim slojem.

9.0. PROGRAM PRAĆENJA UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU

Životna sredina obuhvata prirodno okruženje: vazduh, zemljište, vode, biljni i životinjski svijet; pojave i djelovanja: klimu, jonizujuća i nejonizujuća zračenja, buku i vibracije, kao i okruženje koje je stvorio čovjek: gradove, naselja, kulturno historijsku baštinu, infrastrukturne, industrijske i druge objekte, i predstavlja kompleksni i međuzavisni sistem, pa da je veoma važno uspostaviti kompletan monitoring životne sredine sa pouzdanim i preciznim informacijama i podacima. Praćenje stanja osnovnih segmenata životne sredine je obaveza koja proizilazi iz zakonskih propisa. Držvni Program monitoringa sprovodi Agencija za zaštitu životne sredine Crne Gore preko ovlašćenih institucija. Monitoring se sprovodi sistematskim mjerenjem, ispitivanjem i ocjenjivanjem indikatora stanja životne sredine i obuhvata praćenje prirodnih faktora, promjene stanja i karakteristike životne sredine, uključujući i prekogranični monitoring. Pored monitoringa koga sprovodi Država preko Agencije za zaštitu životne sredine, odnosno stručnih institucija, Čl.35. obavezuje se da monitoring vrši i zagađivač, koji može biti pravno lice i preduzetnik koje je korisnik postrojenja koje zagađuje životnu sredinu. Zagađivač je dužan da obezbijedi finansijska sredstva za realizaciju monitoringa, bilo u sopstvenoj režiji, bilo angažovanjem ovlašćenih i akreditovanih institucija. Podaci iz monitoringa, dostavljaju se nadležnom organu, u ovom slučaju Agenciji za zaštitu životne sredine Crne Gore. Ukoliko se u toku sprovođenja monitoringa utvrdi zagađenje životne sredine preko dozvoljenih granica, koje može ugroziti život i zdravlje ljudi ili prouzrokovati zagađenje životne sredine većih razmjera, zagađivač je dužan da hitno obavijesti Agenciju. Unapređenje sistema kontinualnog monitoringa svih značajnih prirodnih, tehničko- tehnoloških i bioloških hazarda, u cilju pouzdanog i efikasnog otkrivanja i pravovremenog obavještanja o njihovom stanju i pojavama radi sprječavanja njihovih štetnih efekata i stvaranja neposredne opasnosti po život i zdravlje ljudi, imovinu građana, ili značajnog ugrožavanja životne sredine ili kulturno-historijskog nasljeđa je stalna i prioritetna obaveza zagađivača. Program praćenja uticaja na životnu sredinu zasniva se na prikazu stanja životne sredine prije početka funkcionisanja projekta (detaljno prikazanom u poglavlju 2 i 5), opisa samog projekta (poglavlje 3), kao i utvrđivanju mogućih uticaja projekta na životnu sredinu i preduzetih mjera za sprečavanje i smanjenje štetnih uticaja (poglavlja 6, 7 i 8).

Kroz analizu uticaja izgradnje objekata na životnu sredinu zaključeno je da se mogu očekivati određeni uticaji na kvalitet vazduha i povećanje nivoa buke, koji su privremenog karaktera.

Međutim, imajući u vidu veličinu građevinskog zahvata i brojnost mašina, procjenjuje se da izdvojene količine zagađujućih materija po ovom osnovu ne mogu izazvati veći negativni uticaj na kvalitet vazduha na ovom području i da nema potrebe po ovom osnovu posebno vršiti praćenje stanja životne sredine u toku izgradnje objekata.

Takođe se procjenjuje i da nivo buke koji nastaje po ovom osnovu ne može izazvati veći negativni uticaj na okolno stanovništvo i da nema potrebe po ovom osnovu posebno vršiti praćenje stanja životne sredine u toku izgradnje objekata posebno imajući u vidu da je lokacija ograđena i da su najbliži objekti udaljeni od lokacije više od 50m

I ako je kroz analizu uticaja projektana životnu sredinu i primjenu odgovarajućih mjera zaštite, zaključeno da se u toku eksploataciji objekta (u normalnim uslovima rada) ne mogu očekivati značajniji uticaji na kvalitet vazduha, voda, zemljišta i povećanja nivoa generisane buke, ipak se shodno zakonskim obavezama predlaže sljedeće:

Održavanje septičkih jama vršiti redovnim pražnjenjem i redovnim čišćenjem svakih 4-5 mjeseci od strane ovlaštene firme, o čemu treba voditi evidenciju. Dokument kojim se evidentira čišćenje septičkih jama treba da sadrži podatke o datumu i vremenu pražnjenja, količini, podatke o sredstvu kojim je izvršeno pražnjenje, ime, prezime i potpis lica odgovornog za pražnjenje i lica kod koga je čišćenje izvršeno.

Potrebno je sprovoditi kontrolu kvaliteta prečišćenih otpadnih voda nakon prolaska kroz separator masti sa taložnikom redovnim uzorkovanjem u skladu sa članom 1 Pravilnika o izmjeni pravilnika o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda u recipijent i javnu kanalizaciju, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda, minimalnom broju ispitivanja i sadržaju izvještaja o kvalitetu otpadnih voda ("Sl. list CG" br. 59/13).

Prema članu 26 Pravilnik o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda u recipijent i javnu kanalizaciju, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda, minimalnom broju ispitivanja i sadržaju izvještaja o kvalitetu otpadnih voda ("Sl. list CG" br. 45/08, 9/10, 26/12, 52/12 i 59/13), učestalost ispitivanja kvaliteta otpadnih voda zavisi od mjesta ispuštanja otpadnih voda i koeficijenta razređenja (R), odnosno ukupne količine otpadnih voda i vrši se najmanje jedanput mjesečno.

Pravna lica, koja ispuštaju otpadne vode u recipijent vode evidenciju o učestalosti ispitivanja, količini i sastavu opasnih i štetnih materija na obrascima (član 32 Pravilnika). Ispunjene obrasce, pravno lica ovlašćeno za ispitivanje kvaliteta otpadnih voda dostavlja naručiocu ispitivanja, ministarstvima nadležnim za poslove voda, zaštite životne sredine, i organu državne uprave nadležnom za hidrometeorološke poslove. Monitoring vrši ovlašćena akreditovana organizacija. Potrebno je stalna kontrola kvaliteta mesa od strane veterinarske službe. Ukoliko rezultati monitoringa ukažu na velika prekoračenja dozvoljenih vrijednosti po bilo kom osnovu, odnosno visok stepen ugroženosti okolnog stanovništva (što je malo vjerovatno ukoliko se ispoštuju predložene mjere zaštite), nadležni organi nalažu nosiocu projekta otklanjanje uzroka ili u krajnjem slučaju obustavljanje rada predmetnog projekta.

Shodno članu 35 Zakona o životnoj sredini, vlasnik objekta dužan je da rezultate monitoringa dostavlja nadležnom organu lokalne uprave i Agenciji za zaštitu životne sredine Crne Gore.

9.1. PRIKAZ STANJA ŽIVOTNE SREDINE PRIJE PUŠTANJA PROJEKTA U RAD

Raspoloživ prikaz stanja kvaliteta životne sredine na ovoj lokaciji dat je u poglavlju 2. "Opis lokacije" i u poglavlju 5. „Opis segmenata životne sredine“.

9.2. PARAMETRI NA OSNOVU KOJIH SE MOGU UTVRDITI ŠTETNI UTICAJI NA ŽIVOTNU SREDINU

Parametri koji se moraju pratiti kroz obavezni monitoring, definisani su za svaku oblast važećim Zakonima i pravilnicima:

- Zakon o uređenju prostora i izgradnji objekata ("Sl.list. RCG" br. 51/08, 40/10, 34/11, 40/11, 47/11, 35/13, 39/13 i 33/14).
- Zakon o životnoj sredini ("Sl. list CG" br. 48/08 i izmjene i dopune Zakona o životnoj sredini ("Sl. list. CG ", br. 40/10, 40/11 i 27/13).
- Zakon o procjeni uticaja na životnu sredinu ("Sl. list RCG" br.80/05) i izmjene i dopune Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu ("Sl. list. CG ", br. 40/10,73/10 i 40/11, 27/13)
- Zakon o zaštiti prirode ("Sl. list CG" br. 51/08) i izmjene i dopune Zakona o zaštiti

- prirode ("Sl. list CG" br. 21/09 i 40/11).
- Zakon o zaštiti kulturnih dobara ("Sl. list CG", br. 49/10).
 - Zakon o vodama ("Sl. list CG", br. 27/07 i 22/11) i izmjene i dopune Zakona o vodama ("Sl. list CG", br. 22/11, 32/11, 47/11 i 48/15).
 - Zakon o zaštiti vazduha ("Sl. list CG" br. 25/10) i izmjene i dopune Zakona o zaštiti vazduha ("Sl. list CG" br. 40/11 i 43/15).
 - Zakon o zaštiti buke u životnoj sredini ("Sl. list CG", br. 28/11).
 - Zakon o upravljanju otpadom ("Sl. list CG" br.64/11).
 - Zakon o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivanja životne sredine ("Sl. list RCG" br. 80/05) i izmjene i dopune Zakona o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivanja životne sredine ("Sl. list CG" br. 54/09, 40/11 i 42/15).
 - Zakon o komunalnim djelatnostima ("Sl. list RCG" br. 12/95).
 - Zakon o zaštiti i spašavanju ("Sl. list RCG" br. 13/07, 05/08, 86/09) i Zakon o izmjenama zakona o zaštiti i spašavanju ("Sl. list CG" br. 31/11).
 - Zakonom o prevozu opasnih materija ("Sl. list CG", br.33/14).
 - Pravilnik o sadržini elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu ("Sl. list CG", br.14/07).
 - Pravilnik o uslovima koje moraju ispunjavati klanice, objekti za preradu mesa, objekti za preradu ribe i mljekare ("Sl. list RCG", br. 34/83, 5/84).
 - Pravilnik o načinu vršenja veterinarsko-sanitarnog pregleda i kontrole životinja prije klanja i proizvoda životinjskog porekla ("Sl. list SCG", broj 10/03).
 - Pravilnik o načinu neškodljivog uklanjanja životinjskih leševa i otpadaka životinjskog porijekla i o uslovima koji moraju da ispunjavaju objekti i oprema za sabiranje, neškodljivo uklanjanje i utvrđivanje uzroka uginuća i prevoza sredstava za transport životinjskih leševa i otpadaka životinjskog porijekla ("Sl. list SFRJ" br.53/89).
 - Pravilnik o graničnim vrijednostima buke u životnoj sredini, načinu utvrđivanja indikatora buke i akustičnih zona i metodama ocjenjivanja štetnih efekata buke ("Sl. list CG", br. 60/11).
 - Pravilnik o načinu i uslovima praćenja kvaliteta vazduha ("Sl. list CG", br.21/11).
 - Pravilnik o emisiji zagađujućih materija u vazduhu ("Sl. list RCG" br. 25/01).
 - Uredba o graničnim vrijednostima emisije zagađujućih materija u vazduhu iz stacionarnih izvora ("Sl. list CG", br. 10/11).
 - Uredba o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, i drugih standarda kvaliteta vazduha ("Sl. list CG", br. 25/12).
 - Uredba o maksimalnim nacionalnim emisijama određenih zagađujućih materija ("Sl. list CG", br. 3/2012).
 - Uredba o klasifikaciji i kategorizaciji površinskih i podzemnih voda ("Sl. list CG" br. 02/07).
 - Pravilnik o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda u recipijent i javnu kanalizaciju, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda, minimalnom broju ispitivanja i sadržaju izvještaja o kvalitetu otpadnih voda ("Sl. list CG" br. 45/08, 9/10, 26/12, 52/12 i 59/13).
 - Pravilniku o klasifikaciji otpada i katalogu otpada ("Sl. list CG" br.59/13).
 - Uredba o načinu i uslo vima skladištenja otpada ("Sl. list CG" br. 53/13).
 - Pravilnik o bližim karakteristikama lokacije, uslovima izgradnje, sanitarno-tehničkim uslovima, načinu rada i zatvaranja deponija "Sl. list CG", br. 31/2013).

9.3 MJESTA, NAČIN I UČESTALOST MJERENJA UTVRĐENIH PARAMETARA

U predhodnim dijelovima elaborata se dao poseban osvrt na stanje životne sredine prije puštanja projekta u rad. Takođe se dao i prikaz štetnih materija kao i mjesta njihovog uzorkovanja na osnovu kojih se može utvrditi štetni uticaj na životnu sredinu. Kako je kroz analizu uticaja zaključeno je da se u eksploataciji objekta mogu očekivati najznačajniji uticaji na: kvalitet vazduha, kvalitet voda, i povećanje buke, predlaže se praćenje sledećih segmenata životne sredine:

- Kvalitet otpadnih voda
- Nivo komunalne buke.
- Način zbrinjavanja otpada

Mjesta i način mjerenja, kao i učestalosti predmetnog Projekta su sljedeća:

- U fazi tehničkog prijema objekta neophodno je izvršiti ispitivanje kvaliteta otpadnih voda poslije izlaska iz separatora. Kontrola treba da se vrši u skladu sa periodičnošću koja je određena na osnovu Zakona. Rezultati ispitivanja treba da se uporede sa „Pravilnikom o kvalitetu i sanitarno- tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda u recipijent i javnu kanalizaciju, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda, minimalnom broju ispitivanja i sadržaju izvještaja o utvrđenom kvalitetu otpadnih voda („Sl. list CG“, 45/08, 9/10, 26/12 i 52/12).
- Monitoringom nivoa komunalne buke obuhvatiti jedno kontrolno mjerenje u toku eksploatacije objekta.
- Monitorin redovnog zbrinjavanja/odvoženja otpada sa lokacije objekta od strane ovlaštenog pravnog lica. i ili zbrinjavanja prema važećem Zakonu i pravilnicima.

9.4. SADRŽAJ I DINAMIKA DOSTAVLJANJA IZVJEŠTAJA O IZVRŠENIM MJERENJIMA

Podaci o monitoringu dostavljace se po ispitivanju, a sadržaj Izvještaja je definisan standardima akreditovanih organizacija.

9.5 OBAVEZE OBAVJEŠTAVANJA JAVNOSTI O REZULTATIMA IZVRŠENIH MJERENJA

Svi podaci o stanju životne sredine moraju biti dostupni zainteresovanoj javnosti

Zaključno, u toku funkcionisanja projekta „Klanica za živinu“ Investitora „Naše pile“ doo, Andrijevića, nosioc projekta je obavezan da vrši i program praćenja stanja životne sredine (monitoring) u skladu sa važećim zakonskim propisima Crne Gore. Nosiocu projekta se nalaže da u zakonskom vremenskom roku i terminima preko nadležne institucije ispituje kvalitet životne sredine na lokaciji u toku rada (posebno kada projekat već bude u radnom režimu) a sve u cilju jasnog pregleda stanja životne sredine. Za sve navedene aktivnosti, obavezno je angažovati nadležne i ovlaštene institucije koje će u skladu sa propisima definisati mjesto uzorkovanja i mjerenja.

10. NETEHNİČKI REZIME INFORMACIJA

Elaborata procjene uticaja na životnu sredinu izgradnje proizvodnog objekta-Klanice za živinu“ Investitora “Naše pile” je upisan u LN br. 476, lociran na katastarskoj parceli br. 1284/2 u KO Slatina 1, Andrijevića. Objekat se radi na osnovu uslova UPI br.322-224/2021-0458/1 od 09.01.2022, Opština Andrijevića, glavnog projekta koji je urađen od strane INTESA Group doo, Bijelo Polje u 2023.godini. Proces klanja brojlera i prerade živinskog mesa u planiranom objektu “Naše pile”doo. Bruto površina projektovanog objekta u osnovi prizemlja iznosi $P=488.123 \text{ m}^2$. Za obracun indeksa zauzetosti racunata je osnova prizemne etaze, što čini indeks zauzetosti od 0,29 što je manje od dozvoljenom indeksu zauzetosti od 0,80. Vertikalni gabariti objekta su Pr+0, ukupna bruto građevinska površina projektovanog objekta iznosi: Ukupna BRGP objekta iznosi 488.123 m^2 . Projektovani indeks izgradjenosti je 0,29 sto je manje od dozvoljenog zadatog indeksa izgradejnosti od 0,80. Neto površina prizemne etaze iznosi $P=437,730 \text{ m}^2$. Ukupna NETO površina objekta iznosi $437,730 \text{ m}^2$. Zadate građevinske linije koje su date urbanističko tehničkim uslovima su ispoštovane tako da je objekat lociran unutar ili do zadatih građevinskih linija. Ukupna visina projektovanog objekta od kote konačno zaravnatog terena do najvišojije tačke objekta je 5,78m. Objekat je projektovan da zadovolji sve potrebe poslovanje klanice za zivinu, kao i arhitektonsko oblikovanje, prostornu organizaciju kao i samo vizuelnu definiciju objekta, koji se koriste u ovoj djelatnosti. Objekat se nalazi u mjestu slatina, potez Lugovi, naselje Slatina, opština Andrijevića. U neposrednoj blizini planiranog Objekta „Naše pile“ doo, Andrijevića, prolazi lokalni asfaltni put Berane-Andrijevića udaljen 177m, najbliži porodični stambeni objekat kuća Račića je udaljena 50 m, korito rijeke Lim 133m, objekat bivše fabrike „Soko Štark“ udaljen je 156m, hotel „Komovi“ oko 1480m, fabrika peleta „Biotel“ 1240m, gradska kapela 1070m, spomen park „Knjaževac“ oko 1100m, dom zdravlja 1533m, Pošta 1600m. Objekat i sami prostor se nalazi u naselju Slatina potez Lugovi, mjesto Slatina, lociran u KO Slatina 1, opština Andrijevića. Objekat je lociran na kat.parcel br 1284/2 KO Slatina, upisana u LN br.476 KO Slatina 1, opština Andrijevića. Zemljište predmetne parcele pripada smeđe kisjelom tipu, a dijelom aluvijalno deluvijalnom tipu a nadmoska visina je oko 700 m.n.v.. Objekat je namjenski, i u njemu će se vršiti klanje živine i primarna prerada i mesa. Sirovina-sirovo meso će biti preuzeto od farme “Naše pile” doo, Andrijevića i to oko 50.000 komada brojlera/godišnje i verifikovanih proizvođača živine sa sjevera Crne Gore, u kojim će se vršiti uzgajanje živine. Predmetni objekat biće izgrađen u skladu sa Zakonom, UTU, Glavnim i tehnološkim projektom, kao spostvena investicija DOO “Naše pile” . Objekat je priključen na sve infrastrukturne mrže. Napajanje električnom energijom je sa gradske elektro-mreže. Objekat koristi vodu sa lokalnog vodovoda. Planirani separator u sklopu izgradnje objekta je u skladu sa evropskim standardom EN 858. Pri eksploataciji objekta pojavljivaće se čvrsti (komunalni) otpad. Ovaj otpad će se deponovati u 2 kontejnera kapaciteta $1,1 \text{ m}^3$, a otprema otpada će se regulisati odvozom kontejnera od strane lokalnoj komunalnog preduzeća iz Andrijevice. Funkcionisanje ovog projekta podrazumijeva prijem, živine pilića u tipu “brojler” starosti 42-45 dana težine do 2 kg. Njihovo klanje obradu i skladištenje mesa. Proces rada će otpočeti prijemom robe, njenom tehnološkom obradom i skladištenjem u objektu. Sirovina-sirovo meso će biti preuzeto od farme iz Andrijevića i to oko 50.000 komada brojlera/godišnje kao i od lokalnih farmi sa sjevera Crne Gore. Predmetni objekat biće izgrađen u skladu sa Zakonom, UTU, Glavnim i tehnološkim projektom, kao spostvena investicija Prilikom izgradnje projekta, kao i prilikom njegove eksploatacije, neće doći do emisije toplote, zračenja (bilo jonizujućih ili nejonizujućih) i slično, kao ni do zagađivanja vodotoka. U toku funkcionisanja objekta je obavezan je monitoring (program praćenja stanja životne sredine) u skladu sa važećim zakonskim propisima koji regulišu ovu oblast Crnoj Gori.

11. PODACI O MOGUĆIM POTEŠKOĆAMA NA KOJE JE NAIŠAO NOSILAC PROJEKTA U PRIKUPLJANJU PODATAKA I DOKUMENTACIJE

Podaci o mogućim teškoćama na koje je naišao nosilac projekta u prikupljanju podataka i dokumentacije sastoje se u nedostatku podataka o stanju životne sredine sa tačne lokacije Projekta, pa smo zato koristili podatke vezane za najbliže područje. Imajući u vidu konkretan Projekat smatrali smo da nije potrebno vršiti posebna istraživanja, kao i da je moguće iskoristiti podatke iz bliže okoline lokacije.

12. REZULTATI SPROVEDENIH POSTUPAKA UTICAJA PLANIRANOG PROJEKTA NA ŽIVOTNU SREDINU U SKLADU SA POSEBNIM PROPISIMA

Predmetni projekat se planira u skladu sa Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata („Sl. list Crne Gore“ br. 64/17) i drugih odnosnih Zakona, te kao takav podliježe kontrolama koje su određene posebnim propisima.

13. DODATNE INFORMACIJE I KARAKTERISTIKE PROJEKTA ZA ODREĐIVANJE OBIMA I SADRŽAJA DOKUMENTA

Dokument „Elaborat procjene uticaja na životnu sredinu za projekat-Poslovni objekat klanica za živinu lociran na katastarskoj parceli br. 1284/2 u K.O. Slatina 1 u zahvatu PUP-a Andrijevića“ je urađen po metodologiji kojom je predviđena izrada Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu, te se ne prikazuju dodatne informacije i karakteristike projekta za određivanje obima i sadržaja elaborata.

14. IZVORI PODATAKA

Dokument Elaborat procjene uticaja na životnu sredinu za projekat-Poslovni objekat klanica za živinu lociran na katastarskoj parceli br. 1284/2 u K.O. Slatina 1 u zahvatu PUP-a Andrijevića investitora „Naše pile“ doo” urađen je u skladu sa Pravilnikom o bližem sadržaju dokumentacije koja se sprovodi uz zahtjev za odlučivanje o potrebi izrade elaborata („Sl. listu CG”, br. 19/19). Prilikom izrade ovog dokumenta Elaborat procjene uticaja na životnu sredinu za projekat-Poslovni objekat klanica za živinu lociran na katastarskoj parceli br. 1284/2 u K.O. Slatina 1 u zahvatu PUP-a Andrijevića investitora „Naše pile” doo, Andrijevića, korišćena je sljedeća:

Zakonska regulativa:

- Zakon o planiranju prostora i izgradnji objekata („Sl. list CG” br. 64/17., 44/18., 63/18. i 11/19.).
- Zakon o životnoj sredini ("Sl. list CG" br. 48/08 i izmjene i dopune Zakona o životnoj sredini ("Sl. list. CG ", br. 40/10, 40/11, 27/13, 52/16 i 75/18)
- Zakon o procjeni uticaja na životnu sredinu ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 080/05 od 28.12.2005, Službeni list Crne Gore", br. 040/10 od 22.07.2010, 073/10 od 10.12.2010, 040/11 od 08.08.2011, 027/13 od 11.06.2013, 052/16 od 09.08.2016 i 75/18)

- Zakon o zaštiti prirode ("Sl. list CG" br. 51/08) i izmjene i dopune Zakona o zaštiti prirode ("Sl. list CG" br. 21/09, 40/11, 62/13 i 06/14)
- Zakon o zaštiti kulturnih dobara ("Sl. list CG", br. 49/10)
- Zakon o vodama ("Sl. list CG", br. 27/07 i 22/11) i izmjene i dopune Zakona o vodama ("Sl. list CG", br. 22/11, 32/11, 47/11 i 48/15)
- Zakon o zaštiti vazduha ("Sl. list CG" br. 25/10) i izmjene i dopune Zakona o zaštiti vazduha ("Sl. list CG" br. 40/11 i 43/15) Zakon o zaštiti buke u životnoj sredini ("Sl. list CG", br. 28/11, 28/12 i 01/14).
- Zakon o upravljanju otpadom ("Sl. list CG" br.64/11, 39/16")
- Zakon o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivanja životne sredine ("Sl. list RCG"br. 80/05) i izmjene i dopune Zakona o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivanja životne sredine ("Sl. list CG" br. 54/09, 40/11 i 42/15).
- Zakon o komunalnim djelatnostima („Službeni list Crne Gore“, br. 55/2016 od 17.8.2016) Zakon o zaštiti i spašavanju ("Sl. list RCG" br. 13/07, 05/08, 86/09) i Zakon o izmjenama zakona o zaštiti i spašavanju ("Sl. list CG" br. 31/11)
- Zakon o zaštiti dobrobiti životinja ("Službeni list Crne Gore", br. 014/08 od 29.02.2008, 040/11 od 08.08.2011, 047/15 od 18.08.2015)
- Pravilnik o sadržini elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu ("Sl. list CG", br.14/07) Pravilnik o graničnim vrijednostima buke u životnoj sredini, načinu utvrđivanja indikatora buke i akustičnih zona i metodama ocjenjivanja štetnih efekata buke ("Sl. list CG", br.60/11) Pravilnik o načinu i uslovima praćenja kvaliteta vazduha ("Sl. list CG", br.21/11) Pravilnikom o emisiji zagađujućih materija u vazduhu ("Sl. list RCG" br. 25/01)
- Uredba o graničnim vrijednostima emisije zagađujućih materija u vazduhu iz stacionarnih izvora ("Sl. list CG", br. 10/11).
- Uredba o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, i drugih standarda kvaliteta vazduha ("Sl. list CG", br. 25/12).
- Uredba o utvrđivanju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta vazduha ("Sl. list CG", br. 45/08)
- Pravilnik o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda urecipijent i javnu kanalizaciju, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda, minimalnom broju ispitivanja i sadržaju izvještaja o kvalitetu otpadnih voda ("Sl. ListCG" br. 45/08, 9/10, 26/12, 52/12 i 59/13)
- Uredba o klasifikaciji i kategorizaciji površinskih i podzemnih voda ("Sl. list CG" br. 02/07) Uredba o načinu kategorizacije i kategorijama vodnih objekata i njihovom davanju na upravljanje i održavanje ("Sl. list CG" br. 15/08)
- Pravilnik o klasifikaciji otpada i katalogu otpada ("Sl. list CG" br. 59/13)
- Uredba o načinu i uslovima skladištenja otpada ("Sl. list CG", br. 33/13)
- Pravilnik o bližim karakteristikama lokacije, uslovima izgradnje , sanitarno tehničkim uslovima rada i zatvaranja deponija ("Sl. list CG", br.31/13 i 25/2016).
- Pravilnik o bližim uslovima koje treba da ispuni komunalni kanizacioni mulj, količine, obim, čestalost i metode analize komunalnog kanizacionog mulja za dozvoljene namjene i uslove koje treba da ispuni zemljište planirano za njegovu primjenu ("Sl. list CG" br.89/09). Pravilnik o uslovima koje u pogledu opreme i kadra mora da ispunjava postrojenje za preradu ili odstranjivanje otpada i bližem sadržaju detaljnog opisa radnog procesa ("Sl. list CG"br.75/10).
- Pravilnik o uslovima koje moraju ispunjavati klanice, objekti za preradu mesa, objekti za preradu ribe i mljekare ("Sl. list RCG", br. 34/83, 5/84).

- Pravilnik o načinu vršenja veterinarsko-sanitarnog pregleda i kontrole životinja prije klanja i proizvoda životinjskog porekla ("Sl. list SCG", broj 10/03).
- Pravilnik o načinu neškodljivog uklanjanja životinjskih leševa i otpadaka životinjskog porijekla i o uslovima koji moraju da ispunjavaju objekti i oprema za sabiranje, neškodljivo uklanjanje i utvrđivanje uzroka uginuća i prevoza sredstava za transport životinjskih leševa i otpadaka životinjskog porijekla ("Sl. list SFRJ" br.53/89).
- „Kodeks dobre poljoprivredne prakse”,str.1-38, Min.polj.Podgorica, Projekat MIDAS, jun 2013.

Projektna dokumentacija:

- UTU uslova UPI br.322-224/2021-0458/1 od 09.01.2022, Opština Andrijevica
- Glavni projekat mini klanice “Naše pile”doo, projektant:” Inesa Group “doo, Bijelo Polje, 2023.
- Tehnološki projekat mini “Naše pile”doo, projektant:” Inesa Group “doo, Bijelo Polje, 2023.
- Prostorno urbanistički plan Opštine Andrijevica, Juginus-Mont, doo str 1-153. <https://opstinaandrijevica.me/wp-content/uploads/2016/03/PUP-Andrijevica.pdf>
- Lokalni akcioni plan biodiverziteta za područje opštine Andrijevica za period 2019-2024. godina
- Lokalni Plan zaštite životne sredine Lokalni plan zaštite životne sredine 2019 – 2023 opština Andrijevica
- Strateški plan ruralnog razvoja opštine Andrijevica za period 2019-2023. Godina Februar, 2019.
- Popis stanovništva, domaćinstava i stanova u Crnoj Gori 2011. godine, MONSTAT, 2011.
- <https://opstinaandrijevica.me>

P R I L O G

- Rješenje Opštine Andrijevica o potrebi procjene uticaja na životnu sredinu ovog projekta
- Urbanističko-tehnički uslovi projekta
- Ugovor sa „Kominalnim preduzećem“ doo, Andrijevica od 11.07.2023.godine
- Potvrda o angažovanju obrađivača elaborata od strane nosioca projekta
- Rješenje o registraciji u CRPS obrađivača elaborata
- Ovlašćenje za projektovanje obrađivača elaborata sa ostalom dokumentacijom